

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων**

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Διπλωματική Εργασία

**Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων – Η Περίπτωση
των Ελληνικών Τραπεζών**

της

**Γιουρούκοβα Ναντέζντα του
Στογιάν**

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων

Μάρτιος 2021

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία αποτελεί διπλωματική εργασία στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων.

Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας, κ. Ιωάννη Ταμπακούδη για την εμπιστοσύνη και εκτίμηση που μου έδειξε, καθώς και το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό του μεταπτυχιακού προγράμματος για τις γνώσεις που μου μεταλαμάρδευσαν.

Αφιερωμένη στη μητέρα μου, που με υπομονή και κουράγιο πρόσφερε την απαραίτητη ηθική συμπαράσταση για την ολοκλήρωση της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία διεξήχθη στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων, με σκοπό την χρηματοοικονομική ανάλυση των τεσσάρων Ελληνικών συστημικών τραπεζών, μέσω αριθμοδεικτών για την περίοδο 2008-2019. Ο λόγος που ορίστηκε ιδιαίτερα ευρύ χρονικό πλαίσιο έγινε για να αναδείξει την πορεία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος πριν την έλευση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, κατά την διάρκεια και μετά το πέρας αυτής. Ο τραπεζικός κλάδος εξετάζεται αρχικά σε θεωρητικό υπόβαθρο και παρουσιάζεται το έργο και ο σκοπός των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι διάφορες κατηγοριοποιήσεις τους, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο θεσμικό πλαίσιο υπό το οποίο λειτουργούν τα πιστωτικά ιδρύματα. Οι Συμφωνίες της Βασιλείας αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας των τραπεζικών ιδρυμάτων και για το λόγο αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για την μακροοικονομική κατάσταση στην Ελλάδα και τις διάφορες τάσεις ενοποίησης, ενώ έπειτα γίνεται παρουσίαση του δείγματος των τεσσάρων ελληνικών τραπεζικών ομίλων. Το προτελευταίο κεφάλαιο αφιερώνεται στην ανάλυση των διάφορων αριθμοδεικτών που προκύπτουν, με βάση τις δημοσιευμένες καταστάσεις των τραπεζών και γίνεται συγκριτική αξιολόγηση της πορείας του κάθε ιδρύματος. Στην ενότητα αυτή υπολογίζονται και υποκατηγοριοποιούνται οι διάφοροι δείκτες, και παρουσιάζεται διαγραμματικά η διαχρονική εξέλιξη του καθενός. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των υπολογισθέντων δεικτών παρουσιάζονται στην τελευταία ενότητα της παρούσας διπλωματικής, μαζί με ενδεικτικές προτάσεις βελτιστοποίησης του συστήματος.

ABSTRACT – Financial Statement Analysis: The Case of the Greek Banks

The present dissertation was conducted within the postgraduate program in Tax and Financial Management of Strategic Decisions, with the aim of financial analysis of the four Greek systemic banks, through financial ratios for the period 2008-2019. The reason for the particularly wide time frame was to highlight the course of the Greek banking system before the advent of the global financial crisis, during and after its end. The banking sector is initially examined in a theoretical background presenting the work and purpose of financial institutions and their various categorizations, while special emphasis is given to the institutional framework under which credit institutions operate. The Basel Accords are an integral part of the operation of banking institutions and therefore are being presented in detail. Then, reference is made to the macroeconomic situation in Greece and the various consolidation trends, after which follows the presentation of the sample of the four Greek banking groups. The penultimate chapter is dedicated to the analysis of the various financial ratios that emerge, based on the banks' published statements, along with a comparative evaluation of the course of each institution. In this section the various financial ratios are calculated and subcategorized, and the diachronic evolution of each is presented diagrammatically. The conclusions that emerged from the analysis of the calculated ratios are presented in the last section of this dissertation, along with indicative system optimization suggestions.

Περιεχόμενα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	VIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	IX
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	XI
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	1
1.1: Εισαγωγή στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.....	1
1.2: Η δομή του τραπεζικού κλάδου	3
1.2.1: Καθολικά και εξειδικευμένα τραπεζικά ιδρύματα.....	3
1.2.2: Οι καθολικές τράπεζες και η συνεισφορά τους στο κοινό και την οικονομική σταθερότητα	5
Κεφάλαιο 2: Το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.....	9
2.1: Η Επιτροπή της Βασιλείας και ο ρόλος της.....	9
2.1.1: Η θέσπιση των θεμελίων για την διεθνή συνεργασία μεταξύ τραπεζικών εποπτικών αρχών	11
2.2: Βασιλεία I: Η συμφωνία «κεφαλαίου» της Βασιλείας	12
2.3: Βασιλεία II: Αναθεωρημένο διεθνές πλαίσιο κεφαλαίου	13
2.4: Βασιλεία III: Διεθνές κανονιστικό πλαίσιο για τις τράπεζες.....	15
Κεφάλαιο 3: Το Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Σύστημα	19
3.1.: Ιστορική αναδρομή.....	19
3.2.: Η διαδικασία ενοποίησης των τραπεζών και οι τάσεις της Ελληνικής τραπεζικής βιομηχανίας.....	21
3.3.: Η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 2008 και η μακροοικονομική κατάσταση στην Ελλάδα.....	25

Κεφάλαιο 4: Παρουσίαση δείγματος τεσσάρων συστημικών Ελληνικών τραπεζών	28
4.1.: Τράπεζα Πειραιώς	28
4.2.: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	30
4.3.: Alpha Bank	32
4.4.: Eurobank Holdings	34
Κεφάλαιο 5: Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	36
5.1.: Εισαγωγικές παρατηρήσεις	36
5.2.: Χρηματοοικονομικές καταστάσεις τραπεζών και ο τρόπος επίτευξης κερδοφορίας.....	38
5.3.: Κίνδυνοι Τραπεζικού Συστήματος	40
5.4.: Ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών.....	43
5.4.1.: Δείκτες Επίδοσης	43
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου – Net Interest Margin	43
Καθαρό Περιθώριο Κέρδους – Net Profit Margin	45
Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού.....	46
Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων – Equity Multiplier	48
Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού – Return on Assets	50
Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων – Return on Equity.....	52
5.4.2.: Δείκτες Αποτελεσματικότητας	54
Λειτουργικά Έξοδα προς Λειτουργικά Έσοδα.....	54
Χορηγήσεις προς Καταθέσεις – Loans to Deposits Ratio (LDR)	56
Χορηγήσεις προς Σύνολο Ενεργητικού	58
Ρευστά Διαθέσιμα προς Δάνεια.....	60
Δείκτης Διατραπεζικών Συναλλαγών	62
5.4.4.: Δείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίου	64
Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων – Equity Ratio.....	64
Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Χορηγήσεις – Equity to Loans Ratio	66

5.4.5.: Δείκτες Επενδυτικής Αξιολόγησης.....	68
Δείκτης Κέρδη ανά Μετοχή – Earnings Per Share (EPS) Ratio	68
5.4.6.: Δείκτες Πιστωτικού Κινδύνου.....	70
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPL) προς Σύνολο Δανείων	70
5.4.7.: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	73
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας – Capital Adequacy Ratio	73
Κεφάλαιο 6: Περιορισμοί – Προτάσεις Μελλοντικής Έρευνας	75
Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα	76
Βιβλιογραφία.....	81
Παράρτημα.....	86
Οικονομικές Καταστάσεις: Τράπεζα Πειραιώς	86
Οικονομικές Καταστάσεις: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	88
Οικονομικές Καταστάσεις: Eurobank	90
Οικονομικές Καταστάσεις: Alpha Bank.....	92

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: «Funds flow chart»	2
Εικόνα 2: «Universal's bank ROE»	8
Εικόνα 3: «Tier 1 Capital Ratio»	17
Εικόνα 4: «Leverage Ratio»	17
Εικόνα 5: «Liquidity Coverage Ratio»	17
Εικόνα 6: «Σκιάδεις οικονομίες ως ποσοστό του ΑΕΠ (2017)»	28
Εικόνα 7: «Βασικοί λογαριασμοί ισολογισμού τραπεζών»	39

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: «Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	44
Πίνακας 2: «Καθαρό Περιθώριο Κέρδους τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	46
Πίνακας 3: «Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	47
Πίνακας 4: «Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	49
Πίνακας 5: «Απόδοση Ενεργητικού - ROA τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	51
Πίνακας 6: «Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων - ROE τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	53
Πίνακας 7: «Δείκτης λειτουργικών εξόδων προς λειτουργικών εσόδων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	55
Πίνακας 8: «Δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	57
Πίνακας 9: «Δείκτης χορηγήσεων προς συνολικό ενεργητικό τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	59
Πίνακας 10: «Δείκτης ρευστών διαθεσίμων προς χορηγηθέντων δανείων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	61

Πίνακας 11: «Δείκτης διατραπεζικών συναλλαγών τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	63
Πίνακας 12: «Δείκτης ιδίων κεφαλαίων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	65
Πίνακας 13: «Δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς χορηγήσεις τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019»	67
Πίνακας 14: «Δείκτης κερδών ανά μετοχή τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	69
Πίνακας 15: «Δείκτης πιστωτικού κινδύνου τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	71
Πίνακας 16: «Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019».....	74

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: «Αριθμός υποκαταστημάτων και υπαλλήλων Ελληνικών τραπεζών, 2006-2019» ..	24
Γράφημα 2: «Ρυθμός αύξησης πραγματικού ΑΕΠ».....	27
Γράφημα 3: «Διαχρονική τάση καθαρού περιθωρίου επιτοκίου για το διάστημα 2008-2019» ...	45
Γράφημα 4: «Διαχρονική τάση καθαρού περιθωρίου κέρδους για το διάστημα 2008-2019».....	46
Γράφημα 5: «Διαχρονική τάση βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019»	48
Γράφημα 6: «Διαχρονική τάση πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019»	50
Γράφημα 7: «Διαχρονική τάση δείκτη απόδοσης ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019»	52
Γράφημα 8: «Διαχρονική τάση απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019»	54
Γράφημα 9: «Διαχρονική τάση δείκτη λειτουργικών εξόδων προς λειτουργικών εσόδων για το διάστημα 2008-2019»	56
Γράφημα 10: «Διαχρονική τάση δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις για το διάστημα 2008-2019».....	58
Γράφημα 11: «Διαχρονική τάση δείκτη χορηγήσεων προς σύνολο ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019».....	60
Γράφημα 12: «Διαχρονική τάση ρευστών διαθεσίμων προς χορηγηθέντων δανείων για το διάστημα 2008-2019»	62
Γράφημα 13: «Διαχρονική τάση δείκτη διατραπεζικών συναλλαγών για το διάστημα 2008-2019»	63

Γράφημα 14: «Διαχρονική τάση δείκτη ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019».....	66
Γράφημα 15: «Διαχρονική τάση δείκτη ιδίων κεφαλαίων προς χορηγήσεις για το διάστημα 2008-2019».....	67
Γράφημα 16: «Διαχρονική τάση δείκτη κερδών ανά μετοχή για το διάστημα 2008-2019».....	69
Γράφημα 17: «Διαχρονική τάση δείκτη πιστωτικού κινδύνου για το διάστημα 2008-2019»	72
Γράφημα 18: «Διαχρονική τάση δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας για το διάστημα 2008-2019»..	75

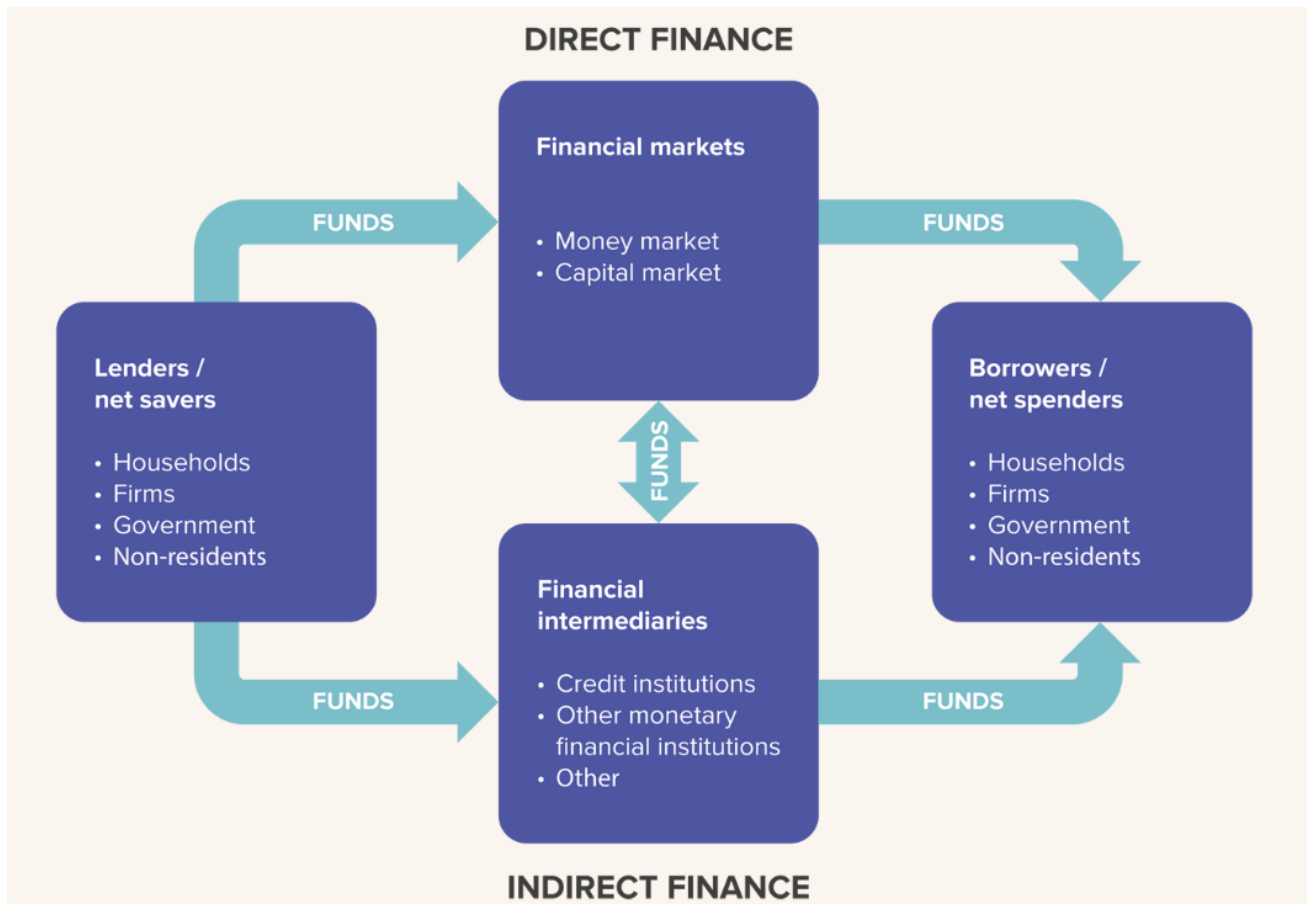
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

1.1: Εισαγωγή στο χρηματοπιστωτικό σύστημα

Το σύγχρονο χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελείται από θεσμικές μονάδες και αγορές που αλληλεπιδρούν, με σκοπό την βέλτιστη κατανομή κεφαλαίων για προώθηση των επενδύσεων και την παροχή διευκολύνσεων, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων πληρωμών, για τη χρηματοδότηση της εμπορικής δραστηριότητας και την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, το χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις χρηματοπιστωτικές αγορές και τα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Δεδομένης της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, σημαντικό ρόλο στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος παίζουν και διάφοροι διεθνείς οργανισμοί, οι οποίοι σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές κάθε χώρας, έχουν ως απώτερο σκοπό τη θωράκιση και ενίσχυση της σταθερότητας, για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος παγκοσμίως.

Ο ρόλος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στο σύγχρονο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι, κατά κύριο λόγο, η διαμεσολάβηση μεταξύ εκείνων που παρέχουν κεφάλαια – πλεονασματικές οικονομικές μονάδες και εκείνων που χρειάζονται κεφάλαια – ελλειμματικές οικονομικές μονάδες, και περιλαμβάνει, συνήθως, τη μετατροπή και τη διαχείριση του κινδύνου. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διακρίνονται σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (ιδρύματα που δέχονται καταθέσεις, ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία κ.ά.), οι οποίοι παρέχουν χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και στους επικουρικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (χρηματιστήρια, χρηματιστηριακές εταιρείες κ.ά.) οι οποίοι παρέχουν αντίστοιχα επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες. Η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση συνίσταται στην έμμεση ροή κεφαλαίων από τις πλεονασματικές οικονομικές μονάδες στις ελλειμματικές, ενώ στην περίπτωση των επικουρικών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, η ροή αυτή των κεφαλαίων πραγματοποιείται με άμεσο τρόπο.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξυπηρετούν τους περισσότερους ανθρώπους με κάποιο τρόπο, καθώς οι χρηματοοικονομικές πράξεις αποτελούν κρίσιμο μέρος οποιασδήποτε οικονομίας, με άτομα και εταιρείες να βασίζονται σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για συναλλαγές και επενδύσεις. Για τον λόγο αυτό, οι κυβερνήσεις θεωρούν επιτακτική την εποπτεία και τη ρύθμιση των τραπεζών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς παίζουν τόσο αναπόσπαστο μέρος της οικονομίας.

Εικόνα 1: Funds flow chart, πηγή: <https://www.chegg.com/homework-help/questions-and-answers/explain-funds-flow-lenders-borrowers-using-diagram-20-marks-q45220477>

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών για μεμονωμένους και εμπορικούς πελάτες. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσφέρονται ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ διαφορετικών τύπων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Παρακάτω παρουσιάζονται οι πιο κοινές κατηγορίες χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων:

Εμπορικές Τράπεζες: Μια εμπορική τράπεζα αποτελεί ένα είδος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που δέχεται καταθέσεις, προσφέρει υπηρεσίες ελέγχου λογαριασμών, πραγματοποιεί επιχειρηματικά, προσωπικά και ενυπόθηκα δάνεια και προσφέρει βασικά χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως πιστοποιητικά καταθέσεων (CDs) και λογαριασμούς ταμιευτηρίου σε ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις. Οι τράπεζες ενεργούν, επίσης, ως πράκτορες πληρωμών μέσω πιστωτικών καρτών, τραπεζικών εμβασμάτων και ανταλλαγής νομισμάτων,

Επενδυτικές Τράπεζες: Οι τράπεζες επενδύσεων ειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών, σχεδιασμένων για τη διευκόλυνση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως χρηματοδότηση κεφαλαιουχικών δαπανών και προσφορές ιδίων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των αρχικών δημόσιων προσφορών (IPO). Προσφέρουν, επίσης, υπηρεσίες μεσιτείας για επενδυτές, ενεργούν ως κατασκευαστές αγοράς για ανταλλαγές συναλλαγών και διαχειρίζονται συγχωνεύσεις, εξαγορές και άλλες εταιρικές αναδιαρθρώσεις.

Ασφαλιστικές Εταιρείες: Οι ασφαλιστικές εταιρείες βρίσκονται μεταξύ των πιο γνωστών μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς η παροχή ασφάλισης, είτε για ιδιώτες είτε για εταιρείες, είναι μια από τις παλαιότερες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Η προστασία των περιουσιακών στοιχείων και η προστασία έναντι χρηματοοικονομικού κινδύνου, που διασφαλίζεται μέσω ασφαλιστικών προϊόντων, είναι μια βασική υπηρεσία που διευκολύνει τις ατομικές και εταιρικές επενδύσεις που τροφοδοτούν την οικονομική ανάπτυξη.

Εταιρείες Μεσιτείας: Οι εταιρείες επενδύσεων και οι χρηματιστηριακές εταιρείες, όπως ο πάροχος αμοιβαίων κεφαλαίων, ειδικεύονται στην παροχή επενδυτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν διαχείριση πλούτου και χρηματοοικονομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες. Παρέχουν, επίσης, πρόσβαση σε επενδυτικά προϊόντα που μπορεί να κυμαίνονται από μετοχές και ομόλογα έως τις λιγότερο γνωστές εναλλακτικές επενδύσεις, όπως τα αμοιβαία κεφάλαια κινδύνου και οι επενδύσεις ιδιωτικών μετοχών.

1.2: Η δομή του τραπεζικού κλάδου

1.2.1: Καθολικά και εξειδικευμένα τραπεζικά ιδρύματα

Η υπάρχουσα εργασία για το σχεδιασμό χρηματοπιστωτικών συστημάτων και τη δομή του τραπεζικού κλάδου δημιουργεί ένα ευρύ φάσμα υποθέσεων, επίσημων και ανεπίσημων, σχετικά με τη σχέση μεταξύ του πεδίου εφαρμογής των τραπεζικών ιδρυμάτων, τον προσανατολισμό της αγοράς του χρηματοπιστωτικού συστήματος γενικά και τη βιομηχανία του τραπεζικού τομέα ειδικότερα.

Οι οικονομολόγοι συχνά χαρακτηρίζουν τα τραπεζικά συστήματα είτε ως καθολικά, είτε ως εξειδικευμένα - το Βρετανικό και Αμερικάνικο σύστημα αποτελούν, συνήθως,

παραδείγματα του τελευταίου τύπου. Η Γερμανία προσφέρει το καλύτερο παράδειγμα καθολικής τραπεζικής, καθώς υπήρξε μία από τους πρώτους και πιο ενθουσιώδεις προγραμματιστές μεικτών τραπεζών μεγάλης κλίμακας (*Benston, 1994*).

Οι καθολικές τράπεζες είναι τα κυρίαρχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, καθώς και σε ορισμένες ασιατικές οικονομίες. Αποτελούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, που μπορούν να προσφέρουν όλο το φάσμα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Μπορούν να προσφέρουν πίστωση, δάνεια, καταθέσεις, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, επενδυτικές συμβουλές, επεξεργασία πληρωμών, συναλλαγές κινητών αξιών, αναδοχή και χρηματοοικονομική ανάλυση. Ενώ ένα καθολικό τραπεζικό σύστημα επιτρέπει στις τράπεζες να προσφέρουν πλήθος υπηρεσιών, δεν απαιτεί να το κάνουν. Οι τράπεζες σε ένα καθολικό σύστημα μπορούν, ακόμη, να επιλέξουν να ειδικευτούν σε ένα υποσύνολο τραπεζικών υπηρεσιών (*Benston, 1994*).

Μερικές από τις πιο αξιοσημείωτες καθολικές τράπεζες σήμερα περιλαμβάνουν την Deutsche Bank, την HSBC και την ING Bank, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες, η Bank of America, η Wells Fargo και η JPMorgan Chase θεωρούνται καθολικές τράπεζες.

Στην αντίθετη πλευρά, η Μ. Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες εξυπηρετούνταν αποκλειστικά από εξειδικευμένες τράπεζες. Οι τράπεζες ενεχόταν να μην αναλάμβαναν ασφάλιση και, στις περισσότερες πολιτείες και πόλεις, να μην μπορούσαν ούτε να την πουλήσουν. Οι πρωταρχικοί νόμοι που απαγορεύουν την καθολική τραπεζική στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ο νόμος «Glass-Steagall» του 1933, ο οποίος διαχωρίζει την εμπορική και επενδυτική τραπεζική, καθώς και ο «Bank Holding Company» και ο Εθνικός Τραπεζικός νόμος, που σε γενικά πλαίσια εμποδίζουν τις τράπεζες να προσφέρουν ασφαλιστήρια συμβόλαια, μεσιτεία ακινήτων και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Οι πρόσφατες εξελίξεις, ωστόσο, και στις δύο χώρες έχουν εξαλείψει ορισμένα εμπόδια στη δημιουργία μιας καθολικής τράπεζας, αν και εξακολουθούν να μην είναι τόσο διαδεδομένες, όσο σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες. Επιπλέον, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν τράπεζες που εστιάζουν αποκλειστικά στις επενδύσεις, κάτι που είναι ασυνήθιστο στον υπόλοιπο κόσμο. Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 οδήγησε σε ορισμένες αποτυχίες στο επενδυτικό τραπεζικό σύστημα στις Η.Π.Α., γεγονός που οδήγησε στην απόκτηση ή πτώχευση πολλών ιδρυμάτων. Μερικά αξιοσημείωτα παραδείγματα

περιλαμβάνουν τις Lehman Brothers και Merrill Lynch. Τούτου λεχθέντος, πολλοί πάροχοι χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στις Η.Π.Α. προσφέρουν σήμερα μια σειρά υπηρεσιών από τραπεζικές εργασίες, δάνεια, στεγαστικά δάνεια, ασφάλειες και επενδύσεις, είτε κάτω από μια στέγη, είτε μέσω ενός δικτύου συνεργατών με συνεργαζόμενες εταιρείες.

1.2.2: Οι καθολικές τράπεζες και η συνεισφορά τους στο κοινό και την οικονομική σταθερότητα

Οι καθολικές τράπεζες τείνουν να εμφανίζονται, όταν οι τράπεζες που αρχικά ήταν περισσότερο επικεντρωμένες σε συγκεκριμένες ομάδες πελατών, αποφασίζουν να διευρύνουν τη λειτουργία τους για να καλύψουν τις ανάγκες άλλων πελατών ή όταν ήταν απαραίτητη η ανάπτυξη μιας νέας εμπειρογνομοσύνης σε άλλους τομείς των χρηματοπιστωτικών αγορών όταν οι βασικές απαιτήσεις των πελατών τους αυξήθηκαν σε εύρος και κλίμακα (*Schildbach, 2012*). Παράδειγμα αποτελούν οι γεωργικές τράπεζες στη Γαλλία ή τις Κάτω Χώρες, οι οποίες δημιούργησαν δραστηριότητες κεφαλαιαγορών όταν οι πελάτες τους εμφανίστηκαν πιο έντονα στη διακύμανση των παγκόσμιων αγορών εμπορευμάτων. Οι γερμανικές εμπορικές τράπεζες που ξεκίνησαν ως εμπορικοί οίκοι και εταιρικές τράπεζες, άνοιξαν αργότερα σε ιδιώτες πελάτες λιανικής. Και οι λιανικές και εταιρικές τράπεζες στις αναπτυσσόμενες ασιατικές χώρες επεκτάθηκαν σε επενδυτικές τράπεζες, καθιέρωσαν διεθνή παρουσία και έγιναν παίκτες στην ιδιωτική τραπεζική, όταν οι οικονομίες τους άρχισαν να συμβαδίζουν με τις δυτικές χώρες, το εξωτερικό εμπόριο αυξήθηκε δραματικά και τα νοικοκυριά συσσώρευαν αυξανόμενο πλούτο (*Schildbach, 2012*).

Οι καθολικές τράπεζες παρέχουν πολλά οφέλη για όλες τις ομάδες πελατών. Αυτά τα οφέλη είναι το αποτέλεσμα του συγκεκριμένου λειτουργικού μοντέλου, καθώς και της οργανωτικής δομής των καθολικών τραπεζών. Το σχετικό βάρος καθενός από αυτά τα οφέλη διαφέρει ανάλογα με το συγκεκριμένο μοντέλο λειτουργίας που επιλέγεται από οποιαδήποτε δεδομένη καθολική τράπεζα.

- i. Ευκολία: Οι καθολικές τράπεζες αποτελούν «one-stop shops» για πελάτες, που χρειάζονται μια ποικιλία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Στις σύγχρονες οικονομίες, οι χρηματοοικονομικές ανάγκες τόσο των νοικοκυριών, όσο και των εταιρειών είναι ποικίλες, καθώς προσπαθούν να βρουν οικονομικές λύσεις σε

ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων, όπως μεθόδους πληρωμής, χρηματοδότηση, αποταμίευση για διάφορους σκοπούς (γήρας, εκπαίδευση, ακίνητα, κατανάλωση κ.λπ.), μειώνοντας την αβεβαιότητα και τους κινδύνους.

- ii. Προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: Λόγω της ολοκληρωμένης γνώσης τους σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τις ανάγκες των πελατών, οι καθολικές τράπεζες μπορεί να είναι σε θέση να παρέχουν ανώτερες συμβουλές και καλύτερα προϊόντα από μια εξειδικευμένη τράπεζα που πρέπει να βασίζεται στο πολύ στενότερο φάσμα υπηρεσιών που προσφέρει. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για πελάτες που χρειάζονται ένα ολοκληρωμένο σύνολο σχετικά εξελιγμένων και πολύπλοκων εταιρικών λύσεων χρηματοδότησης.
- iii. Χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω χαμηλότερου κόστους δημιουργίας προφίλ για την τράπεζα: Οι καθολικές τράπεζες πρέπει να δημιουργήσουν ένα προφίλ πελάτη μόνο μία φορά, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με το πιστωτικό ιστορικό, τα δεδομένα κέρδους και ζημίας (P&L) και τον ισολογισμό (για εταιρείες) και τα επίπεδα εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων (για ιδιώτες), προσωπικά χαρακτηριστικά κ.λπ. Οι μεμονωμένες τράπεζες ή οι εξειδικευμένες τράπεζες, πρέπει να συλλέγουν δεδομένα και άλλες πληροφορίες ξεχωριστά, επαναλαμβάνοντας τις προσπάθειες, των οποίων το κόστος θα πρέπει τελικά να επιβαρύνει τους πελάτες. Επιπλέον, το προαναφερθέν επιχείρημα σχετικά με την πλήρη γνώση των οικονομικών αναγκών ενός πελάτη, σχετίζεται και με τις πτυχές κινδύνου - όσο πιο έντονη και ευρύτερη η αλληλεπίδραση μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη, τόσο καλύτερη είναι η γνώση της τράπεζας σχετικά με το προφίλ κινδύνου του πελάτη.
- iv. Χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω του χαμηλότερου κόστους χρηματοδότησης της τράπεζας: Χάρη στο πιο ισορροπημένο, και συνεπώς σταθερό, επιχειρηματικό μοντέλο τους, οι καθολικές τράπεζες μπορούν, επίσης, να θεωρηθούν ως λιγότερο επικίνδυνες από τις χρηματοοικονομικές αγορές, σε σύγκριση με τις εξειδικευμένες τράπεζες. Αυτό θα οδηγούσε τους επενδυτές χρέους ή μετοχών, να χρεώνουν ασφάλιστρα χαμηλότερου κινδύνου για καθολικές από ό,τι για εξειδικευμένες τράπεζες και να επιτρέπουν στις πρώτες να μεταβιβάσουν τουλάχιστον ένα μέρος αυτού στους πελάτες τους, με τη μορφή χαμηλότερων τιμών ή επιτοκίων. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτό ισχύει

ανεξάρτητα από οποιαδήποτε πιθανή σιωπηρή επιδότηση που απορρέει από τις παραδοχές των επενδυτών για πιθανή κυρίαρχη υποστήριξη, που θα μπορούσε να είναι επικείμενη για τη σταθεροποίηση ενός προβληματικά συστημικά σημαντικού θεσμού (το επιχείρημα «πολύ μεγάλο για να αποτύχει»).

v. Χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω του χαμηλότερου λειτουργικού κόστους της τράπεζας: Παρόμοιο με το προηγούμενο επιχείρημα, οι πελάτες των καθολικών τραπεζών μπορούν να επωφεληθούν από το γεγονός ότι οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν καλύτερες τιμές, χάρη στην ισχυρότερη υποκείμενη κερδοφορία τους, λόγω των συνεργιών στα έσοδα και στην πλευρά του κόστους.

vi. Αυξημένη διαθεσιμότητα πίστωσης στους δανειολήπτες, υψηλότερες αποδόσεις για τους αποταμιευτές: Οι καθολικές τράπεζες βρίσκονται σε καλύτερη θέση από τις εξειδικευμένες τράπεζες, για να κατανέμουν αποτελεσματικά τα διαθέσιμα κεφάλαια, δηλαδή να διοχετεύουν πλεόνασμα κεφαλαίων από τη μία πλευρά, για να απαιτήσουν πίστωση από την άλλη. Δεν υπόκεινται σε περιορισμούς (πέρα από τα ισχύοντα καθεστώτα κεφαλαίου και ρευστότητας) σχετικά με το πού επενδύουν και σε ποιους πελάτες δανείζουν, σε αντίθεση με τις εξειδικευμένες τράπεζες που είναι περιορισμένες στο εύρος των πελατών και τους σκοπούς που μπορούν να δανείσουν - κάτι που μπορεί να σημαίνει ότι η υπερβολική ρευστότητα απλώς «παγιδεύεται» μέσα στην τράπεζα αντί να χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης μιας οικονομίας. Αντίθετα, μια καθολική τράπεζα μπορεί π.χ. να χρησιμοποιήσει καταθέσεις λιανικής για να χρηματοδοτήσει δάνεια σε εταιρείες ή να επενδύσει στο εξωτερικό.

Αυτό σημαίνει, επίσης, ότι εάν πολλές χώρες εισήγαγαν διαχωρισμένη τραπεζική, η αποτελεσματική ροή κεφαλαίων μεταξύ πλεονασματικών και ελλειμματικών χωρών και, κατ'επέκταση, οι διαδικασίες διασυνοριακής προσαρμογής, θα παρεμποδίζονταν. Οι χώρες που παρουσίαζαν έλλειμμα, θα μπορούσαν κάλλιστα να αποκοπούν από τη διεθνή χρηματοδότηση, γεγονός που θα καθιστούσε αδύνατη την ικανοποίηση της ζήτησης για πίστωση.

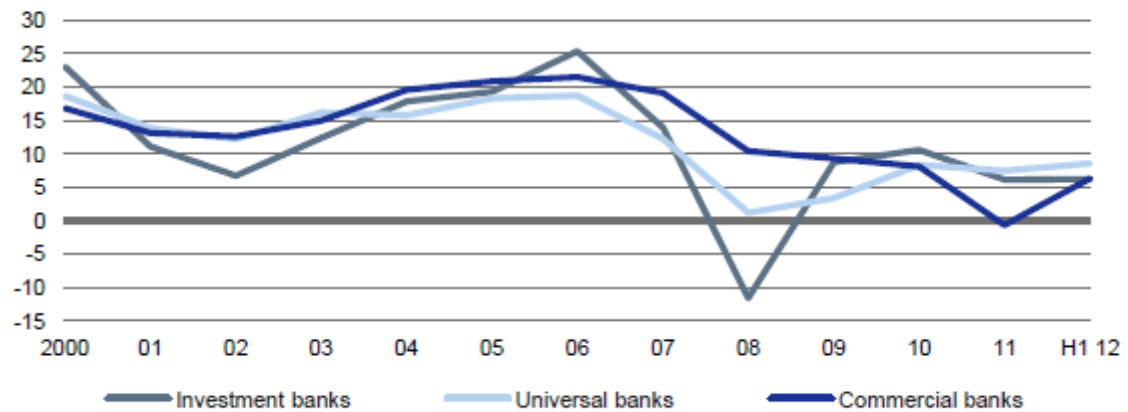
Δεν υπάρχει σχεδόν καμία χώρα στον κόσμο, στην οποία η εγχώρια προσφορά να συμπίπτει με την εγχώρια ζήτηση - τόσο για αγαθά όσο και για κεφάλαια, λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικές προτιμήσεις σε γενικά παρόμοια επίπεδα επιτοκίων (που φυσικά εξελίσσονται σε μια ολοκληρωμένη παγκόσμια

οικονομία). Εξ ορισμού, οι χώρες με θετικά ή αρνητικά εμπορικά ισοζύγια (δηλ. πλεονάσματα και ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών) έχουν αντίστοιχο αρνητικό ή θετικό υπόλοιπο λογαριασμού κεφαλαίου, καθώς οι χώρες με πλεόνασμα εξαγωγών συσσωρεύουν αξιώσεις σε ξένους ομολόγους τους, δηλαδή συσσωρεύουν ξένα περιουσιακά στοιχεία και αντιστρόφως.

- vii. Διάδοση οικονομικών καινοτομιών: Οι καθολικές τράπεζες είναι οι φυσικοί αγωγοί για τη διάδοση της χρηματοοικονομικής καινοτομίας σε ένα ευρύ φάσμα πελατών και, ως εκ τούτου, φέρνουν τα οφέλη της καινοτομίας στην κοινωνία ως σύνολο. (Schildbach, 2012).

Universal banks' ROEs are more stable

Average post-tax ROE in %, selection of large European & US banks

Sources: Company reports, DB Research

Εικόνα 2: Universal's bank ROE, πηγή: Company reports, DB Research: https://www.dbresearch.com/PROD/RPS_EN-PROD/PROD000000000455298/Universal_banks%3A_Optimal_for_clients_and_financial.pdf?undefined&reload=0dbJxbtRhn/w2FTbFIRbkpA/UA80Ijktkw8HZ7A25RDogJ4p0BB3d

Οι καθολικές τράπεζες τείνουν να είναι πιο σταθερές χάρη στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους. Για παράδειγμα, από το 2000 και καθ 'όλη τη διάρκεια του κύκλου, οι δηλώσεις μετά τη φορολογία των ιδίων κεφαλαίων σε μεγάλες καθολικές τράπεζες ήταν πιο σταθερές από ό,τι στις εξειδικευμένες τράπεζες, όπως φαίνεται και στην ανωτέρω εικόνα. Δεδομένης της ευρύτερης κάλυψης, οι καθολικές τράπεζες είναι, επίσης, σε καλύτερη θέση να παρακολουθούν την οικονομική υγεία συγκεκριμένων πελατών, καθώς και να εντοπίζουν μη βιώσιμη συσσώρευση κινδύνων στις χρηματοπιστωτικές αγορές (Schildbach, 2012).

Κεφάλαιο 2: Το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

2.1: Η Επιτροπή της Βασιλείας και ο ρόλος της

Η σύγχρονη τραπεζική βιομηχανία θεωρείται ένα δίκτυο χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με άδεια από το κράτος να παρέχει τραπεζικές υπηρεσίες. Οι κύριες υπηρεσίες που προσφέρονται σχετίζονται με την αποθήκευση, μεταφορά, επέκταση πίστωσης ή διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με την κατοχή διαφόρων μορφών πλούτου. Η ακριβής δέσμη των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που προσφέρονται ανά πάσα στιγμή ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των θεσμικών οργάνων, με την πάροδο του χρόνου και μεταξύ των δικαιοδοσιών, εξελίσσεται παράλληλα με τις αλλαγές στη ρύθμιση του κλάδου, την ανάπτυξη της οικονομίας και τις εξελίξεις στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών.

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την εποπτεία των τραπεζών (BCBS) ιδρύθηκε το 1974 ως φόρουμ τακτικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών μελών του, σε θέματα τραπεζικής εποπτείας, με αρχικό στόχο την ενίσχυση της «χρηματοοικονομικής σταθερότητας βελτιώνοντας την εποπτική τεχνογνωσία και την ποιότητα της τραπεζικής εποπτείας παγκοσμίως». Η Επιτροπή της Βασιλείας, που αρχικά ονομαζόταν Επιτροπή Τραπεζικών Κανονισμών και Εποπτικών Πρακτικών, ιδρύθηκε από τους διοικητές της κεντρικής τράπεζας του Ομίλου των Δέκα χωρών (G10), μετά από σοβαρές διαταραχές στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος και τραπεζών (ιδίως την αποτυχία της Bankhaus Herstatt στη Δυτική Γερμανία). Αργότερα, η BCBS στράφηκε στην παρακολούθηση και διασφάλιση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών και του τραπεζικού συστήματος. Οι συμφωνίες της Βασιλείας δημιουργήθηκαν με στόχο τη δημιουργία ενός διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου αγοράς. Η βασική τους λειτουργία είναι να διασφαλίσουν ότι οι τράπεζες διαθέτουν αρκετά ταμειακά αποθέματα για να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις και να επιβιώσουν σε χρηματοπιστωτικές και οικονομικές δυσχέρειες. Στοχεύουν επίσης στην ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και της διαφάνειας. Σύμφωνα με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, ο ρόλος της BCBS επικεντρώνεται στις εξής ενότητες:

- i. Ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα και τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

- ii. Κοινή χρήση εποπτικών ζητημάτων, προσεγγίσεων και τεχνικών.
- iii. Καθορισμός και προώθηση παγκόσμιων προτύπων.
- iv. Αντιμετώπιση κενών κανονιστικών και εποπτικών.
- v. Παρακολούθηση της εφαρμογής των προτύπων BCBS.
- vi. Διαβούλευση με κεντρικές τράπεζες και εποπτικές αρχές τραπεζών που δεν είναι μέλη του BCBS.
- vii. Συντονισμός και συνεργασία με άλλους τυποποιημένους χρηματοπιστωτικούς τομείς και διεθνείς οργανισμούς.

Οι κανονισμοί της Βασιλείας που δημιουργήθηκαν από την BCBS, αφορούν την ομάδα των G10, η οποία αποτελείται συνολικά από έντεκα βιομηχανικά έθνη που συναντιούνται σε ετήσια βάση ή συχνότερα, αναλόγως των απαιτήσεων, για να διαβουλεύονται μεταξύ τους, να συζητούν και να συνεργάζονται σε διεθνή χρηματοοικονομικά θέματα. Οι χώρες-μέλη είναι το Βέλγιο, ο Καναδάς, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ιαπωνία, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία, η Ελβετία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες, με την Ελβετία να διαδραματίζει σχετικά μικρό ρόλο.

Η πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής, που εδρεύει στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών στη Βασιλεία, πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 1975 και έκτοτε πραγματοποιούνται τακτικές συνεδριάσεις τρεις ή τέσσερις φορές το χρόνο. Θέτει πρότυπα για την προληπτική ρύθμιση και εποπτεία των τραπεζών, ωστόσο δεν αποτελεί επίσημη υπερεθνική αρχή και οι κανόνες προληπτικής εποπτείας που προτείνει, δεν είναι νομικά δεσμευτικοί. Η Επιτροπή αναμένει την πλήρη εφαρμογή των προτύπων από τα μέλη της και τις διεθνώς ενεργές τράπεζες τους, τα οποία πρότυπα, ωστόσο, αποτελούν ελάχιστες απαιτήσεις και τα μέλη της BCBS μπορούν να αποφασίσουν να προχωρήσουν πέρα από αυτά. Οι κεντρικές τράπεζες και οι εποπτικές αρχές του τραπεζικού τομέα έχουν, φυσικά, γνώσεις εμπειρογνομώνων για τραπεζικά θέματα, αλλά ενδέχεται να μην έχουν απαραίτητα επίσημο δικαίωμα πρωτοβουλίας να προτείνουν νέους νόμους. Η BCBS λειτουργεί στην πράξη ως δίκτυο εμπειρογνομώνων στην εποπτεία των τραπεζών, λαμβάνοντας, επίσης, υπόψη ότι οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ τους απαιτεί συναίνεση (*Magnus & Korpas, 2017*). Ωστόσο, οι κανόνες που συμφωνήθηκαν στη Βασιλεία έχουν εκ των πραγμάτων ισχυρό αντίκτυπο στις επόμενες νομοθετικές διαδικασίες μέσω της δέσμευσης των μελών της να τις εφαρμόσουν και, καθώς οι κανόνες της «εφαρμόζονται από περισσότερες από 100 δικαιοδοσίες

παγκοσμίως», τα συμφωνημένα πρότυπα, ασκούν πίεση σε άλλες χώρες να ακολουθήσουν το ίδιο (Magnus & Korpas, 2017).

Από την ίδρυσή της, η Επιτροπή της Βασιλείας έχει επεκτείνει τη συμμετοχή της από την ομάδα των G10, σε 45 ιδρύματα από 28 δικαιοδοσίες. Ξεκινώντας από το Basel Concordat, το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1975 και αναθεωρήθηκε αρκετές φορές από τότε, η Επιτροπή καθιέρωσε μια σειρά διεθνών προτύπων για τις τραπεζικές ρυθμίσεις, ιδίως τις ορόσημες δημοσιεύσεις των συμφωνιών για την κεφαλαιακή επάρκεια, οι οποίες είναι κοινώς γνωστές ως Basel I, Basel II και, πιο πρόσφατα, η Βασιλεία III.

2.1.1: Η θέσπιση των θεμελίων για την διεθνή συνεργασία μεταξύ τραπεζικών εποπτικών αρχών

Στην αρχή, ένας σημαντικός στόχος του έργου της επιτροπής ήταν να καλύψει τα κενά στη διεθνή εποπτική κάλυψη, ώστε κανένα τραπεζικό ίδρυμα να μην ξεφύγει από την εποπτεία και η εποπτεία να είναι επαρκής και συνεπής σε όλες τις δικαιοδοσίες των μελών. Το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση ήταν το έγγραφο που εκδόθηκε το 1975 και έγινε γνωστό ως "Concordat". Το Concordat καθόρισε αρχές για τον επιμερισμό της εποπτικής ευθύνης για τα ξένα υποκαταστήματα, τις θυγατρικές και τις κοινοπραξίες των τραπεζών μεταξύ των εποπτικών αρχών υποδοχής και μητρικής εταιρείας. Τον Μάιο του 1983, το Concordat αναθεωρήθηκε και επανεκδόθηκε ως «Αρχές για την εποπτεία ξένων ιδρυμάτων τραπεζών».

Τον Απρίλιο του 1990, εκδόθηκε ένα συμπλήρωμα του Concordat του 1983. Αυτό το συμπλήρωμα, «Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εποπτών των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές», αποσκοπούσε στη βελτίωση της διασυννοριακής ροής προληπτικών πληροφοριών μεταξύ εποπτικών τραπεζών. Τον Ιούλιο του 1992, ορισμένες αρχές του Concordat αναδιατυπώθηκαν και δημοσιεύθηκαν ως τα ελάχιστα πρότυπα για την εποπτεία των διεθνών τραπεζικών ομίλων και των διασυννοριακών ιδρυμάτων τους. Αυτά τα πρότυπα κοινοποιήθηκαν σε άλλες εποπτικές αρχές τραπεζών, οι οποίες κλήθηκαν να τις εγκρίνουν.

Η συμμετοχή εποπτικών φορέων εκτός της G10 έπαιξε ζωτικό ρόλο στη διαμόρφωση των βασικών αρχών της Επιτροπής για την αποτελεσματική εποπτεία των τραπεζών. Η

ώθηση προήλθε από μια έκθεση του 1996 των υπουργών οικονομικών της G7, η οποία ζήτησε αποτελεσματική εποπτεία σε όλες τις σημαντικές χρηματοπιστωτικές αγορές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οικονομιών των αναδύομενων αγορών. Μετά από αρκετές αναθεωρήσεις, πιο πρόσφατα τον Σεπτέμβριο του 2012, το έγγραφο περιλαμβάνει τώρα 29 αρχές, που καλύπτουν τις εποπτικές εξουσίες, την ανάγκη έγκαιρης παρέμβασης και έγκαιρες εποπτικές ενέργειες, τις εποπτικές προσδοκίες των τραπεζών και τη συμμόρφωση με τα εποπτικά πρότυπα.

2.2: Βασιλεία I: Η συμφωνία «κεφαλαίου» της Βασιλείας

Η Βασιλεία I, επίσης γνωστή ως η Συμφωνία της Βασιλείας, σχηματίστηκε το 1988, μετά από μια κρίση χρέους στη Λατινική Αμερική, που εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με τους δείκτες κεφαλαίων μεταξύ των διεθνών τραπεζών. Δημιουργήθηκε ως απάντηση στον αυξανόμενο αριθμό διεθνών τραπεζών και στην αυξανόμενη ολοκλήρωση και αλληλεξάρτηση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Οι ρυθμιστικές αρχές σε αρκετές χώρες ανησυχούσαν ότι οι διεθνείς τράπεζες δεν είχαν αρκετά αποθέματα μετρητών. Δεδομένου ότι οι διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές είχαν ενοποιηθεί βαθιά εκείνη την εποχή, η αποτυχία μιας μεγάλης τράπεζας θα μπορούσε να προκαλέσει κρίση σε πολλές χώρες. Με την υποστήριξη των Διοικητών της G10, τα μέλη της Επιτροπής αποφάσισαν να περιορίσουν τη διάβρωση των κεφαλαιακών προτύπων στα τραπεζικά τους συστήματα και να εργαστούν για μεγαλύτερη σύγκλιση στη μέτρηση της κεφαλαιακής επάρκειας. Αυτό οδήγησε σε μια ευρεία συναίνεση σχετικά με μια σταθμισμένη προσέγγιση για τη μέτρηση του κινδύνου, τόσο στον ισολογισμό όσο και εκτός τραπεζών.

Συγκεκριμένα, επινοήθηκε ένα εποπτικό πλαίσιο, βασισμένο σε ένα κοινό πρότυπο αξιολόγησης κινδύνων, το οποίο απαιτούσε από όλες τις διεθνείς τράπεζες να διατηρήσουν μια ορισμένη ελάχιστη σταθερή σχέση μεταξύ του κεφαλαίου και των περιουσιακών τους στοιχείων. Αυτή η σταθερή σχέση σύντομα έγινε γνωστή ως λόγος κεφαλαίου της Βασιλείας και ορίστηκε με τον ακόλουθο τρόπο:

$$\begin{aligned} \text{Αναλογία κεφαλαίου της Βασιλείας} &= \frac{\text{Κεφάλαιο}}{\text{Κίνδυνος - Σταθμ. Περ. Στοιχείο}} = \\ &= \frac{\text{Κεφάλαιο (Tier 1 \& 2)}}{\text{Σταθμ. Περ. Στοιχεία (ανά τύπο πίστωσης) - Ισοδύναμα Πιστωτικού Κινδύνου}} \end{aligned}$$

Σύμφωνα με τη Βασιλεία I, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομήθηκαν σε πέντε κατηγορίες, με βάση τη βαρύτητα του κινδύνου που απορρέουν:

- i. 0% για περιουσιακά στοιχεία άνευ κινδύνου (όπως τα μετρητά και τα ομόλογα)
- ii. 10% για χρέη κεντρικών τραπεζών χωρών με υψηλό πληθωρισμό κατά το πρόσφατο παρελθόν
- iii. 20% για δάνεια προς άλλες τράπεζες ή χρεόγραφα με την υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα
- iv. 50% για στεγαστικά δάνεια
- v. 100% για εταιρικό χρέος

Οι τράπεζες με σημαντική διεθνή παρουσία υποχρεώθηκαν να κατέχουν το 8% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων τους ως αποθεματικά μετρητών και τουλάχιστον 4% κεφαλαίο Πυλώνα 1 (Tier 1) ή Βασικό κεφάλαιο. Το Βασικό κεφάλαιο ορίστηκε ως εκδοθείσες και πλήρως καταβεβλημένες κοινές μετοχές συν μη αθροιστικές, διηνεκείς προνομιούχες μετοχές και γνωστοποιημένα αποθεματικά. Το Συμπληρωματικό κεφάλαιο (Πυλώνας 2 - Tier 2) αποτελείται απλώς από όλα τα άλλα κεφάλαια (δηλαδή μη γνωστά αποθεματικά, ακίνητα όπου η αξία αλλάζει, ομόλογα κ.λπ.) (*Juliusz, 2009*).

Η Βασιλεία I επιβλήθηκε από το νόμο στις χώρες της G10 το 1992, αλλά συνολικά περισσότερες από 100 χώρες εφάρμοσαν τους κανονισμούς, με κάποιες μικρές προσαρμογές. Οι κανονισμοί αποσκοπούσαν στη βελτίωση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος με τον καθορισμό ελάχιστων αποθεματικών απαιτήσεων για τις διεθνείς τράπεζες. Παρείχε, επίσης, ένα πλαίσιο για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω της στάθμισης κινδύνου διαφορετικών περιουσιακών στοιχείων, και παράλληλα οι διεθνείς τράπεζες καθοδηγήθηκαν να διαθέσουν κεφάλαια σε επενδύσεις χαμηλού κινδύνου, ενώ δόθηκαν, επίσης, κίνητρα για επένδυση σε κρατικά χρέη και στεγαστικά δάνεια, έναντι των εταιρικών χρεών.

2.3: Βασιλεία II: Αναθεωρημένο διεθνές πλαίσιο κεφαλαίου

Τον Ιούνιο του 1999, η επιτροπή εξέδωσε πρόταση για ένα νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας για την αντικατάσταση της συμφωνίας του 1988. Αυτό οδήγησε στην απελευθέρωση ενός αναθεωρημένου κεφαλαιακού πλαισίου τον Ιούνιο του 2004.

Ευρέως γνωστό ως "Βασιλεία ΙΙ", το αναθεωρημένο πλαίσιο περιλάμβανε τρεις πυλώνες:

- i. Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι οποίες προσπάθησαν να αναπτύξουν και να επεκτείνουν τους τυποποιημένους κανόνες, που ορίζονται στη Βασιλεία Ι,
- ii. Εποπτική επισκόπηση της κεφαλαιακής επάρκειας ενός ιδρύματος και της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης,
- iii. Αποτελεσματική χρήση της διαφάνειας ως μοχλού για την ενίσχυση της πειθαρχίας της αγοράς και την ενθάρρυνση ορθών τραπεζικών πρακτικών.

Το νέο πλαίσιο σχεδιάστηκε για να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο οι κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις αντικατοπτρίζουν τους υποκείμενους κινδύνους και για την καλύτερη αντιμετώπιση της χρηματοοικονομικής καινοτομίας που είχε παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια. Οι αλλαγές στόχευαν στην επιβράβευση και την ενθάρρυνση των συνεχιζόμενων βελτιώσεων, στη μέτρηση και τον έλεγχο των κινδύνων. Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις κατείχαν τον πιο σημαντικό ρόλο στη Βασιλεία ΙΙ, υποχρεώνοντας τις τράπεζες να διατηρούν ελάχιστους δείκτες κεφαλαίου ρυθμιστικού κεφαλαίου έναντι σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Επειδή οι τραπεζικοί κανονισμοί διέφεραν σημαντικά μεταξύ των χωρών πριν από την εισαγωγή των συμφωνιών της Βασιλείας, το ενοποιημένο πλαίσιο της Βασιλείας Ι και, στη συνέχεια, της Βασιλείας ΙΙ βοήθησε τις χώρες να ανακουφίσουν το άγχος για τη ρυθμιστική ανταγωνιστικότητα και τις δραστικά διαφορετικές εθνικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις τράπεζες.

Ο πρώτος πυλώνας, όπως προαναφέρθηκε, αφορά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Η Βασιλεία ΙΙ παρέχει οδηγίες για τον υπολογισμό των ελάχιστων δεικτών ρυθμιστικού κεφαλαίου και επιβεβαιώνει τον ορισμό του ρυθμιστικού κεφαλαίου και έναν ελάχιστο συντελεστή 8% για το ρυθμιστικό κεφάλαιο έναντι των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Η Βασιλεία ΙΙ χωρίζει το επιλέξιμο ρυθμιστικό κεφάλαιο μιας τράπεζας σε τρία επίπεδα. Όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο, τόσο λιγότεροι τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης επιτρέπεται να περιλαμβάνει μια τράπεζα σε αυτό. Κάθε επίπεδο πρέπει να έχει ένα ορισμένο ελάχιστο ποσοστό του συνολικού ρυθμιστικού κεφαλαίου και χρησιμοποιείται ως αριθμητής για τον υπολογισμό των δεικτών ρυθμιστικού κεφαλαίου. Το κεφάλαιο Πυλώνα Ι αποτελεί τον πιο αυστηρό ορισμό του ρυθμιστικού κεφαλαίου, που εξαρτάται από όλα τα άλλα κεφαλαιουχικά μέσα και

περιλαμβάνει τα ίδια κεφάλαια, τα γνωστοποιημένα αποθεματικά, τα κέρδη εις νέον και ορισμένα καινοτόμα κεφαλαιακά μέσα. Το κεφάλαιο του Πυλώνα 2 συνίσταται από τα μέσα του Πυλώνα 1 συν διάφορα άλλα τραπεζικά αποθεματικά, υβριδικά μέσα και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης. Ο Πυλώνας 3 (Tier 3) αποτελείται από δάνεια της Tier 2 συν βραχυπρόθεσμα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της Βασιλείας II είναι ο καθορισμός του ορισμού των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία χρησιμοποιούνται ως παρονομαστής σε ρυθμιστικούς δείκτες κεφαλαίου, και υπολογίζονται χρησιμοποιώντας το άθροισμα των περιουσιακών στοιχείων που πολλαπλασιάζονται με τα αντίστοιχα βάρη κινδύνου για κάθε τύπο περιουσιακού στοιχείου. Όσο πιο επικίνδυνο είναι το περιουσιακό στοιχείο, τόσο υψηλότερο είναι το βάρος του. Η έννοια των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων αποσκοπεί στην «τιμωρία» των τραπεζών για την κατοχή επικίνδυνων περιουσιακών στοιχείων, η οποία αυξάνει σημαντικά τα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία και μειώνει τους ρυθμιστικούς δείκτες κεφαλαίου. Η κύρια καινοτομία της Βασιλείας II σε σύγκριση με τη Βασιλεία I είναι ότι λαμβάνει υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα των περιουσιακών στοιχείων για τον προσδιορισμό των σταθμών κινδύνου. Όσο υψηλότερη είναι η βαθμολογία πιστοληπτικής ικανότητας, τόσο χαμηλότερο είναι το βάρος κινδύνου.

Η κανονιστική εποπτεία είναι ο δεύτερος πυλώνας της Βασιλείας II, που παρέχει το πλαίσιο για τους εθνικούς ρυθμιστικούς φορείς να αντιμετωπίζουν διάφορους τύπους κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων του συστημικού κινδύνου, του κινδύνου ρευστότητας και των νομικών κινδύνων. Ο τρίτος πυλώνας, που αφορά την πειθαρχία της αγοράς, παρέχει διάφορες απαιτήσεις γνωστοποίησης για τα ανοίγματα κινδύνου των τραπεζών, τις διαδικασίες αξιολόγησης κινδύνων και την κεφαλαιακή επάρκεια, οι οποίες είναι χρήσιμες για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων.

2.4: Βασιλεία III: Διεθνές κανονιστικό πλαίσιο για τις τράπεζες

Μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers το 2008 και την επακόλουθη οικονομική κρίση, η BCBS αποφάσισε να ενημερώσει και να ενισχύσει τις Συμφωνίες. Ως λόγοι για την κατάρρευση θεωρήθηκαν η κακή διακυβέρνηση και η διαχείριση κινδύνων, οι

ακατάλληλες δομές κινήτρων και ο υπερβολικός τραπεζικός κλάδος. Τον Νοέμβριο του 2010, επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με τον συνολικό σχεδιασμό του πακέτου μεταρρύθμισης κεφαλαίου και ρευστότητας, συμφωνία πλέον γνωστή ως Βασιλεία III.

Η συμφωνία της Βασιλείας III αποτελεί ένα σύνολο οικονομικών μεταρρυθμίσεων που αναπτύχθηκε από την Επιτροπή της Βασιλείας, με στόχο την ενίσχυση της ρύθμισης, της εποπτείας και της διαχείρισης κινδύνων στον τραπεζικό κλάδο και την ενίσχυση της διαφάνειάς τους. Παρόλο που η προαιρετική προθεσμία εφαρμογής για τους νέους κανόνες ήταν αρχικά το 2015, η ημερομηνία έχει επανειλημμένα απορριφθεί και αυτή τη στιγμή είναι 1 Ιανουαρίου 2022.

Η Βασιλεία III αποτελεί μέρος της συνεχούς προσπάθειας για ενίσχυση του διεθνούς τραπεζικού ρυθμιστικού πλαισίου και βασίζεται συγκεκριμένα στα έγγραφα της Βασιλείας I και της Βασιλείας II σε μια εκστρατεία για τη βελτίωση της ικανότητας του τραπεζικού τομέα να αντιμετωπίζει το οικονομικό άγχος, τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων και την προώθηση της διαφάνειας. Σε πιο κοκκώδες επίπεδο, η Βασιλεία III επιδιώκει να ενισχύσει την ανθεκτικότητα μεμονωμένων τραπεζών, προκειμένου να μειώσει τον κίνδυνο από τα σοκ σε όλο το σύστημα και να αποτρέψει μελλοντικές οικονομικές κρίσεις. Οι τρεις πυλώνες της Συμφωνίας αποτυπώνονται;

- i. Στις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις
- ii. Στην αναλογία μόχλευσης και
- iii. Στις απαιτήσεις ρευστότητας των τραπεζών.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι τράπεζες διαθέτουν δύο βασικούς πυλώνες κεφαλαίου, που είναι ποιοτικά διαφορετικοί ο ένας από τον άλλον. Το συνολικό κεφάλαιο μιας τράπεζας υπολογίζεται προσθέτοντας και τους δύο Πυλώνες.

Σύμφωνα με τη Βασιλεία III, ο ελάχιστος συνολικός δείκτης κεφαλαίου είναι 12,9%, οπότε ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου Πυλώνα 1 είναι 10,5% του συνολικού σταθμισμένου ενεργητικού του (RWA), ενώ ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου Πυλώνα 2 είναι 2% του RWA. Οι απαιτήσεις επρόκειτο να εφαρμοστούν από το 2013, αλλά η ημερομηνία εφαρμογής έχει αναβληθεί πολλές φορές και οι τράπεζες έχουν πλέον έως την 1η Ιανουαρίου 2022, για να εφαρμόσουν τις αλλαγές. Η Βασιλεία III εισήγαγε νέες απαιτήσεις σχετικά με το ρυθμιστικό κεφάλαιο, με το οποίο οι μεγάλες τράπεζες μπορούν να υποστούν κυκλικές αλλαγές στους ισολογισμούς τους. Κατά τη διάρκεια

των περιόδων πιστωτικής επέκτασης, οι τράπεζες θα πρέπει να διαθέσουν επιπλέον κεφάλαιο, ενώ αντίθετα σε περιόδους συρρίκνωσης της πίστωσης, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις μπορούν να χαλαρώσουν. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές εισήγαγαν, επίσης, τη μέθοδο του bucketing, στην οποία οι τράπεζες ομαδοποιούνται ανάλογα με το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τη σημασία τους για τη συνολική οικονομία. Οι συστηματικά σημαντικές τράπεζες υπόκεινται, κατά συνέπεια, σε υψηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου.

$$\text{Tier 1 Capital Ratio} = \frac{\text{Equity Capital}}{\text{Risk Weighted Assets}} \geq 4.5\%$$

Εικόνα 3: Tier 1 Capital Ratio, πηγή: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/basel-accords/>

$$\text{Leverage Ratio} = \frac{\text{Tier 1 Capital}}{\text{Average Total Assets}} \geq 3\%$$

Εικόνα 4: Leverage Ratio, πηγή: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/basel-accords/>

$$\text{Liquidity Coverage Ratio} = \frac{\text{Liquid Assets}}{\text{Total Outflows Over Next 30 Days}} \geq 100\%$$

Εικόνα 5: Liquidity Coverage Ratio, πηγή: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/basel-accords/>

Η Βασιλεία III εισήγαγε, επιπρόσθετα, απαιτήσεις μόχλευσης και ρευστότητας, που αποσκοπούν στη διαφύλαξη έναντι υπερβολικού δανεισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι τράπεζες έχουν επαρκή ρευστότητα κατά τη διάρκεια περιόδων οικονομικής πίεσης. Ειδικότερα, ο δείκτης μόχλευσης, υπολογιζόμενος ως κεφάλαιο του Πυλώνα 1, διαιρούμενος με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων εντός και εκτός υπολοίπου, μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, περιορίστηκε στο 3%. Για να συμμορφωθεί με την απαίτηση, η Federal Reserve Bank των Ηνωμένων Πολιτειών, καθόρισε τον δείκτη μόχλευσης στο 5% για ασφαλισμένες εταιρείες χαρτοφυλακίου και στο 6% για Συστηματικά Σημαντικά Χρηματοοικονομικά Ιδρύματα (Systematically Important Financial Institutions - SIFI).

Αναφορικά στον τρίτο πυλώνα, η Βασιλεία III εισήγαγε τη χρήση δύο δεικτών ρευστότητας, του δείκτη κάλυψης ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) και του καθαρού σταθερού δείκτη χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio - NSFR). Ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας απαιτεί από τις τράπεζες να διαθέτουν επαρκή περιουσιακά στοιχεία υψηλής ρευστότητας, που μπορούν να αντέξουν σενάριο χρηματοδότησης 30 ημερών, όπως ορίζεται από τις εποπτικές αρχές. Από την άλλη πλευρά, δείκτης χρηματοδότησης απαιτεί από τις τράπεζες να διατηρούν σταθερή χρηματοδότηση, πάνω από το απαιτούμενο ποσό σταθερής χρηματοδότησης, για περίοδο ενός έτους παρατεταμένου άγχους. Το NSFR σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει αναντιστοιχίες ρευστότητας, με αφετηρία εφαρμογής του το έτος 2018.

Μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) το 2011, αποκάλυψε ότι η μεσοπρόθεσμη επίδραση της Βασιλείας III στο ΑΕΠ θα ήταν -0,05% έως -0,15% ετησίως. Για να παραμείνουν σε λειτουργία, οι τράπεζες θα αναγκαστούν να αυξήσουν τα περιθώρια δανεισμού τους, καθώς μεταβιβάζουν το επιπλέον κόστος στους πελάτες τους. Αναφέρει ότι η εισαγωγή νέων απαιτήσεων ρευστότητας, όπως ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας (LCR) και ο καθαρός σταθερός δείκτης χρηματοδότησης (NSFR), θα επηρεάσουν και τη λειτουργία της αγοράς των ομολόγων. Για να ικανοποιήσουν τα κριτήρια ρευστού-ενεργητικού LCR, οι τράπεζες θα πρέπει να αποφύγουν να διατηρούν υψηλά περιουσιακά στοιχεία, όπως οχήματα ειδικού σκοπού (SPV) και οχήματα δομημένης επένδυσης (SIV). Η ζήτηση για τιτλοποιημένα περιουσιακά στοιχεία και εταιρικά ομόλογα χαμηλότερης ποιότητας εκτιμάται ότι θα μειωθεί, λόγω του LCR έναντι τραπεζών που κατέχουν κρατικά ομόλογα και καλυμμένα ομόλογα. Ως αποτέλεσμα, οι τράπεζες θα οδηγηθούν να διατηρήσουν

περισσότερα ρευστά περιουσιακά στοιχεία και να αυξήσουν το ποσοστό των μακροπρόθεσμων χρεών, προκειμένου να μειωθεί η αναντιστοιχία λήξης και να διατηρηθεί το ελάχιστο του δείκτη NSFR. Οι τράπεζες θα πρέπει να ελαχιστοποιήσουν, επίσης, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, που υπόκεινται περισσότερο σε κινδύνους ρευστότητας.

Οι συμφωνίες της Βασιλείας είναι εξαιρετικά σημαντικές για τη λειτουργία των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών. Δεν θα πρέπει να παραμένουν αμετάβλητες και οφείλουν να ενημερώνονται συνεχώς, με βάση τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το παρελθόν.

Κεφάλαιο 3: Το Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

3.1.: Ιστορική αναδρομή

Τις τελευταίες δεκαετίες, το Ελληνικό τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει υποστεί σημαντικές μεταβολές, που ισοδυναμούν με αυτό που οι Financial Times κάποτε χαρακτήριζαν ως «σιωπηλή επανάσταση».

Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα εξελίχθηκε παράλληλα με το σύγχρονο Ελληνικό κράτος. Η παλαιότερη και μεγαλύτερη εμπορική τράπεζα της χώρας, η Εθνική Τράπεζα (NBG), ιδρύθηκε το 1841 και αρκετές τράπεζες ακολούθησαν σε εύθετο χρόνο. Σχεδόν έναν αιώνα αργότερα, το 1928, ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος ως η κεντρική τράπεζα της χώρας. Κατά τη διάρκεια της ακμάζουσας δεκαετίας του 1920 ιδρύθηκαν πολλές νέες εμπορικές τράπεζες, μόνο ένα μέρος των οποίων, ωστόσο, «επέζησε» από την οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1930.

Κατά τη μεταπολεμική περίοδο, το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα ανέλαβε τον κεντρικό ρόλο της χρηματοδότησης της οικονομικής ανάπτυξης και της εκβιομηχάνισης της χώρας. Όπως σε πολλές άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, αναπτύχθηκε σταδιακά ένα λεπτομερές πλαίσιο χρηματοπιστωτικής παρέμβασης, μέσω του οποίου οι τράπεζες έπρεπε να παρέχουν πίστωση χαμηλού κόστους για τη βιομηχανική ανάπτυξη. Δημιουργήθηκε ένα πολύπλοκο σύστημα ποσοτικών και ποιοτικών πιστωτικών ελέγχων και τραπεζικών περιορισμών, υπό την προστατευτική ομπρέλα του συστήματος Bretton Woods (το σύστημα σταθερών ισοτιμιών του Bretton Woods ήταν

ένα σύστημα, το οποίο προσδιόριζε σταθερές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που συμμετείχαν σε αυτό). Για τις ιδιαίτερες συνθήκες μιας αναπτυσσόμενης χώρας στη μεταπολεμική εποχή, αυτά τα παρεμβατικά ιδρύματα μπορεί να είχαν έναν γενικότερο θετικό ρόλο να βοηθήσουν στη συσσώρευση κεφαλαίων και στην ενίσχυση των επενδύσεων. Ωστόσο, η οικονομική παρέμβαση στην Ελλάδα συνεχίστηκε μετά την κατάρρευση του Bretton Woods. Κατά τη δεκαετία του 1970 και μεγάλο μέρος της δεκαετίας του 1980, ο παρεμβατισμός εκφυλίστηκε σε υψηλό πληθωρισμό και μεγάλα ελλείμματα, διατηρώντας τις βιομηχανίες τεχνητά ζωντανές και διοχετεύοντας αρνητική πίστωση πραγματικού επιτοκίου σε συγκεκριμένες κοινωνικοοικονομικές ομάδες.

Όπως συνέβη και με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, η ελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος τη δεκαετία του 1980, κρίθηκε απαραίτητη για την αναμόρφωση ολόκληρης της οικονομίας. Η απορρύθμιση των επιτοκίων, επιτρέποντάς τους να ανέβουν στα επίπεδα της αγοράς στα τέλη της δεκαετίας του 1980, και η απελευθέρωση του λογαριασμού κεφαλαίου έως το πρώτο εξάμηνο της δεκαετίας του 1990, άνοιξε το δρόμο για επίτευξη μακροοικονομικής σταθεροποίησης. Η απελευθέρωση έληξε μια ολόκληρη περίοδο επιδοτούμενης πίστωσης, η οποία είχε οδηγήσει σε αναποτελεσματική κατανομή σπάνιων κεφαλαίων, καθώς και σε υψηλό πληθωρισμό, ενώ, επίσης, υπέβαλε την κυβέρνηση στην πειθαρχία των διεθνών αγορών, από όπου έπρεπε πλέον να συγκεντρώσει χρηματοδότηση.

Μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και μέχρι το 2000, το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα προσαρμόστηκε στο κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της περιόδου ήταν η ελευθέρωση, ο εκσυγχρονισμός και η διεθνοποίηση του τραπεζικού τομέα. Το αποτέλεσμα των αλλαγών, καθώς και των ευνοϊκών μακροοικονομικών συνθηκών ήταν η αύξηση της κερδοφορίας, ειδικά τη δεκαετία του 2000. Το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1980 προσέφερε την πρώτη ώθηση στην διαδικασία που κατέστησε τις Ελληνικές τράπεζες ανταγωνιστικές, για να αντέχουν στον διεθνή ανταγωνισμό. Το πρόγραμμα σύγκλισης της ΟΝΕ τη δεκαετία του 1990 παρείχε ένα πλαίσιο πειθαρχίας, που επέτρεψε την αποκατάσταση των συνθηκών νομισματικής σταθερότητας, για πρώτη φορά από το 1973.

Από τη δεκαετία του 1990, οι Ελληνικές τράπεζες εκμεταλλεύτηκαν την ελευθέρωση για να ενισχύσουν τα χαρτοφυλάκια και την κεφαλαιοποίησή τους. Η άνθηση της Ελληνικής κεφαλαιαγοράς μεταξύ 1997 και 1999 επιτάχυνε την ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ενισχύοντας περαιτέρω τις Ελληνικές τράπεζες, οι οποίες επεκτάθηκαν σε ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η νομισματική σταθεροποίηση από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1990 κατέστησε δυνατή την ταχεία ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών και των χρηματαγορών. Δραστηριότητες, όπως διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ασφάλιση, στεγαστικός δανεισμός και καταναλωτική πίστη σημείωσαν, επίσης, σημαντική ανάπτυξη και διαφοροποίηση. Ένα ευρύ φάσμα προϊόντων τέθηκε στη διαθεσιμότητα των Ελλήνων καταναλωτών, οι οποίοι έχουν αναπτύξει σταδιακά νέα πρότυπα κατανάλωσης και νέες επενδυτικές συνήθειες.

Οι Ελληνικές τράπεζες έχουν επενδύσει σημαντικά στον οργανωτικό και τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους. Οι τράπεζες επέκτειναν και εκσυγχρόνισαν τα δίκτυα διανομής τους, τα οποία εκτός από τα παραδοσιακά καταστήματα και τα ΑΤΜ, περιλαμβάνουν πλέον εναλλακτικά κανάλια διανομής, όπως το διαδίκτυο και η κινητή τηλεφωνία, όπου ο ρυθμός διείσδυσης αυξάνεται με ταχύ ρυθμό. Η απόσυρση της κυβέρνησης από τον τραπεζικό τομέα ήταν μια σημαντική εξέλιξη κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, με τη μορφή της νόμιμης ελευθέρωσης και της ιδιωτικοποίησης. Οι μικρότερες και μεσαίες τράπεζες που ελέγχονταν από το κράτος, πουλήθηκαν σε ιδιώτες επενδυτές και το μερίδιο της κυβέρνησης στις τράπεζες μεγαλύτερου μεγέθους συρρικνώθηκε, ενώ παράλληλα οι βελτιωμένες δομές εταιρικής διακυβέρνησης επέτρεψαν πολύ πιο αποτελεσματικό έλεγχο των μετόχων στη διαχείριση των Ελληνικών τραπεζών. Μετά από διαδοχικές τραπεζικές ιδιωτικοποιήσεις, ένα κύμα συγχωνεύσεων και εξαγορών από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1990 αύξησε τον βαθμό συγκέντρωσης στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα.

3.2.: Η διαδικασία ενοποίησης των τραπεζών και οι τάσεις της Ελληνικής τραπεζικής βιομηχανίας

Οι πιο συνηθισμένες μέθοδοι ενοποίησης είναι οι συγχωνεύσεις και εξαγορές. Μια συγχώνευση ή εξαγορά στον χρηματοπιστωτικό τομέα, ιδίως, τον τραπεζικό τομέα,

μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των αναμενόμενων κερδών, με την μείωση του αναμενόμενο κόστος ή την αύξηση των αναμενόμενων εσόδων ή έναν συνδυασμό και των δύο. Μείωση κόστους μέσω συγχωνεύσεων ή εξαγορών, μπορεί να προκύψει μέσω επίτευξης οικονομιών κλίμακας, οικονομιών εμβέλειας, μέσω αποτελεσματικής διαχείρισης, με τη μείωση και διαφοροποίηση κινδύνου, ή λόγω διαφοροποίησης προϊόντων (Hyz, 2019). Η επιτυχία των συγχωνεύσεων και των εξαγορών εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Οι κυριότεροι εξ αυτών περιλαμβάνουν:

- i. την ανάπτυξη ενός στρατηγικού προγράμματος απόκτησης πριν από την εφαρμογή του,
- ii. την βέλτιστη επιλογή ενός συνεργάτη και η ακριβής ανάλυση,
- iii. την κατάλληλη αξιολόγηση των αναμενόμενων συνεργιών,
- iv. την αποτελεσματική πραγματοποίηση της σύνδεσης και
- v. τον καθορισμός μιας λογικής τιμής συναλλαγής.

Η διάρθρωση της αγοράς και ο ανταγωνισμός στον Ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα αποτελούν σημαντικά ζητήματα οικονομικής πολιτικής. Ο ανταγωνισμός στον χρηματοπιστωτικό τομέα έχει σημασία για πολλούς λόγους. Όπως και σε άλλους κλάδους, ο βαθμός ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό τομέα μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα της παραγωγής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Επίσης, μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών προϊόντων και τον βαθμό καινοτομίας στον τομέα (Hyz, 2019). Ειδικό για τον χρηματοπιστωτικό τομέα είναι η σχέση μεταξύ ανταγωνισμού και σταθερότητας. Όσον αφορά άλλους κλάδους, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές στον τραπεζικό τομέα δημιουργούν μια αντιστάθμιση μεταξύ κερδών και δυσμενών επιπτώσεων. Τα αποτελέσματα της ενοποίησης μπορεί να είναι θετικά, καθώς οι μεγαλύτερες τράπεζες μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικές και κερδοφόρες από τις μικρότερες και να δημιουργούν οικονομίες κλίμακας και εμβέλειας. Επιπλέον, η αναδιοργάνωση της συγχωνευμένης / εξαγορασμένης τράπεζας μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στη διαχειριστική της αποτελεσματικότητα. Εάν η συγκέντρωση παράγει κέρδη απόδοσης και αυτά μεταβιβαστούν στους πελάτες, ενδέχεται να επωφεληθούν από χαμηλότερες τιμές και υπηρεσίες υψηλότερης ποιότητας, καθώς η γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται από μεγαλύτερες τράπεζες υποτίθεται ότι είναι ευρύτερη από αυτή που προσφέρουν οι μικρότερες τράπεζες (Hyz, 2019).

Από την άλλη πλευρά, η συγκέντρωση μπορεί να αυξήσει την ισχύ των συγχωνευμένων ιδρυμάτων στην αγορά. Η διαδικασία ενοποίησης μπορεί, επίσης, να προκαλέσει μείωση της πίστωσης που παρέχεται σε ορισμένες κατηγορίες δανειζομένων, ιδίως μικρών επιχειρήσεων, νέων επιχειρήσεων και εκείνων με μικρό αριθμό δανειστών. Η χρηματοοικονομική ενοποίηση έχει επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, καθώς και στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τη νομισματική πολιτική και την αποτελεσματικότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Hyz, 2019).

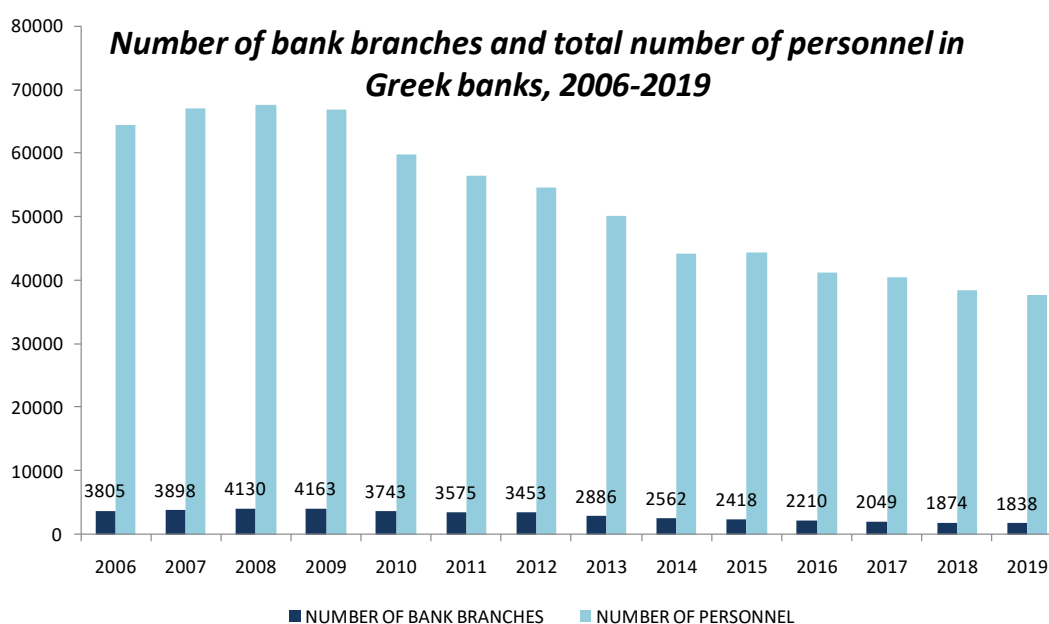
Συνολικά δώδεκα «προβληματικές» τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων δύο μεγάλων κρατικών τραπεζών - Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (ATE Bank) και TT Hellenic Postbank - τροποποιήθηκαν τη διετία 2012-2013. Τον Μάρτιο του 2013, η Τράπεζα Πειραιώς συγχώνευσε το "καλό μέρος" της ATE Bank, ενώ παράλληλα απορρόφησε τα καταστήματα των Κυπριακών τραπεζών, Millennium Bank SA (MBG), Ελληνική Τράπεζα και Geniki Bank, για να αποτρέψει τη μετάδοση της Κυπριακής κρίσης στην Ελλάδα. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος με τη σειρά της, ενσωμάτωσε την καλή επιχείρηση της First Business Bank και της Probank, καθώς και τις καταθέσεις τριών συνεταιριστικών τραπεζών, ενώ η Alpha Bank συγχώνευσε την Emproriki Bank και την Citibank (λιανική επιχείρηση στην Ελλάδα). Η Eurobank προχώρησε στην συγχώνευση του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, τη νέα Proton Bank και τη νέα TT Bank, ενώ τον Απρίλιο του 2013, εθνικοποιήθηκε (έστω και προσωρινά) μετά από μια αποτυχημένη προσπάθεια συγχώνευσης με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας.

Από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, τέσσερα έχουν χαρακτηριστεί συστημικά για την εθνική οικονομία: η Εθνική Τράπεζα, η Τράπεζα Πειραιώς, η Alpha Bank και η Eurobank. Η έννοια του «συστημικού ιδρύματος» προέρχεται από τον συστημικό κίνδυνο, δηλαδή τον κίνδυνο που μπορεί να επηρεάσει τις αξίες ενός ευρέος φάσματος επενδύσεων και δεν μπορεί να αποφευχθεί μέσω της διαφοροποίησης. Καθώς ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα έχει μειωθεί, αυτό οδήγησε σε σημαντική αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης. Υπήρχαν τέσσερις βασικές κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούσαν στην Ελλάδα:

- i. Εμπορικές τράπεζες που έχουν συσταθεί στην Ελλάδα και λειτουργούν με άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος,

- ii. Τοπικές συνεταιριστικές τράπεζες που έχουν συσταθεί στην Ελλάδα και λειτουργούν με άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- iii. Τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί στα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και
- iv. Τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί σε τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ).

Ο αριθμός των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων πλέον έχει μειωθεί δραστικά σε δεκαπέντε, εκ των οποίων οκτώ είναι εμπορικά και επτά συνεταιριστικά. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, από τις οκτώ εμπορικές τράπεζες, μόνο τέσσερις θεωρούνται «συστηματικά σημαντικές», σύμφωνα με τον αντίστοιχο ορισμό SSM, και αυτές ελέγχουν περίπου το 96% των τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων. Οι Ελληνικές τράπεζες διατηρούν ισχυρή θέση στην εγχώρια αγορά λιανικής με μακροχρόνιες σχέσεις με τη βάση πελατών, μια θέση, η οποία είναι δύσκολο για τις ξένες τράπεζες να αμφισβητήσουν. Οι ξένες τράπεζες κατέχουν ένα ασήμαντο μερίδιο αγοράς, καθώς όλες, εκτός από μία με δίκτυα εξυπηρέτησης πελατών λιανικής, που έχει εκχωρήσει από την Ελλάδα. Επί του παρόντος, 20 ξένες τράπεζες λειτουργούν στην Ελλάδα με τοπικά καταστήματα. Συνολικά, ο αριθμός των υποκαταστημάτων τραπεζών (1.838) μειώθηκε σχεδόν κατά 50% από το 2010 και ομοίως, ο αριθμός των υπαλλήλων (37.734) και τα ΑΤΜ (5.594) μειώθηκαν κατά 37% και 35%, αντίστοιχα.

Γράφημα 1: Αριθμός υποκαταστημάτων και υπαλλήλων Ελληνικών τραπεζών, 2006-2019, πηγή: Ελληνική Ένωση Τραπεζών: https://www.hba.gr/En/Statistics/List?type=BanksNetwork_EN

3.3.: Η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 2008 και η μακροοικονομική κατάσταση στην Ελλάδα

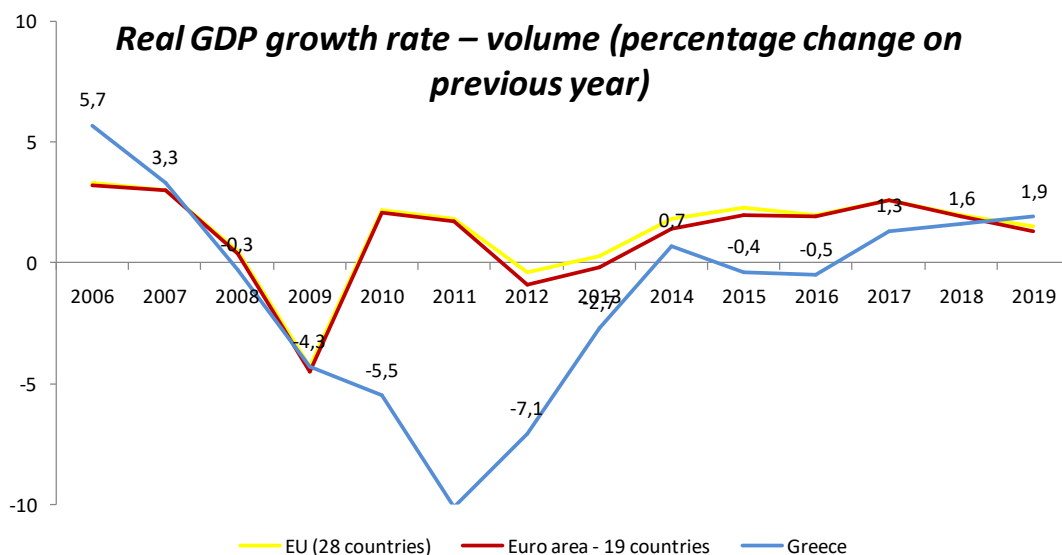
Η παγκόσμια οικονομική κρίση, η βαθύτερη που έχουν βιώσει οι οικονομίες παγκοσμίως, μετά τη συντριβή του χρηματιστηρίου το 1930, προήλθε από την αγορά ενυπόθηκων δανείων των Η.Π.Α., οδηγώντας σε έλλειψη ρευστότητας στο τραπεζικό της σύστημα, το πλήρες αποτέλεσμα του οποίου άρχισε να γίνεται αισθητό ακόμα από τον Αύγουστο του 2007. Η κρίση αυτή, με το βάθος και τη σοβαρότητα της οικονομικής επιβράδυνσης, έπληξε όλες τις οικονομικές μονάδες - τις κυβερνήσεις, τις εταιρείες, τους επενδυτές και τους καταναλωτές. Λόγω της αυξημένης ενοποίησης αγαθών, υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικών αγορών, η κρίση εξαπλώθηκε από τους τομείς στέγασης και πίστωσης στις Η.Π.Α., σε άλλες αγορές και χώρες ανά την υφήλιο. Το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα έφτασε στο χείλος της κατάρρευσης, γεγονός που έχει αποφευχθεί, χάρη στις παρεμβάσεις των κυβερνήσεων και των κεντρικών τραπεζών.

Κατά την περίοδο 2002-2007, καταγράφηκε ο υψηλότερος μέσος παγκόσμιος ρυθμός ανάπτυξης των τελευταίων τεσσάρων δεκαετιών. Ταυτόχρονα, η παγκόσμια οικονομία και οι διεθνείς κεφαλαιαγορές ήταν εξαιρετικά αισιόδοξες για τις προοπτικές εξέλιξης των οικονομιών. Η κατάρρευση της Lehman Brothers κατέρριψε το μύθο ότι υπάρχουν τραπεζικά ιδρύματα που είναι «πολύ μεγάλα για να αποτύχουν», προκαλώντας πανικό στη διεθνή χρηματοπιστωτική αγορά. Κατέστη σαφές, ότι τα κεφάλαια που κατέχουν οι τράπεζες είναι ανεπαρκή, όσον αφορά τον υποτιθέμενο κίνδυνο. Ως αποτέλεσμα, η αβεβαιότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές αυξήθηκε και η ρευστότητα μειώθηκε. Οι τράπεζες περιόρισαν το δανεισμό σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, οδηγώντας με αυτό τον τρόπο σε μείωση των επενδύσεων και της απασχόλησης.

Η επιδείνωση της μακροοικονομικής κατάστασης δεν θα μπορούσε να αφήσει χωρίς αντίκτυπο και τις δημοσιονομικές πολιτικές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αποτέλεσμα ήταν διπλό: από τη μία πλευρά, το κράτος προχώρησε σε αναγκαστική ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών που απειλούνταν με πτώχευση. Η βελτίωση του χρηματοπιστωτικού τομέα αποσκοπούσε στην αποκατάσταση του δανεισμού της πραγματικής οικονομίας. Το μέγεθος της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στις τράπεζες ήταν άνευ προηγουμένου, καθώς το 2008-2010 έφτασε το 2,35% του ΑΕΠ του 2010 όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την άλλη πλευρά, η κρίση, μέσω της

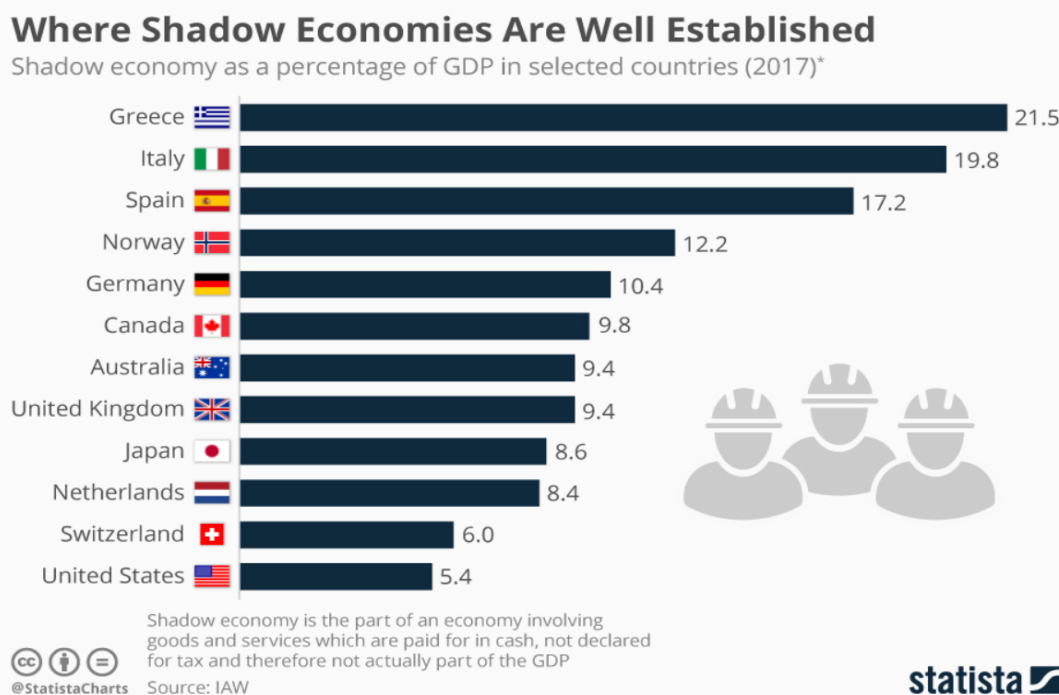
λειτουργίας αυτόματων σταθεροποιητών της οικονομίας, οδήγησε σε σημαντική επιδείνωση της δημοσιονομικής κατάστασης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε πολλές χώρες, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης έφτασε σε πολύ υψηλά επίπεδα, σημαντικά υψηλότερα από αυτά που απαιτούνται από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (το δημοσιονομικό έλλειμμα ενός κράτους δεν μπορεί να υπερβεί το 3% του ΑΕΠ και το εθνικό χρέος δεν μπορεί να ξεπεράσει το 60% του ΑΕΠ). Ως αποτέλεσμα, τα Ευρωπαϊκά κράτη, μερικά από τα οποία θεωρούνταν ήδη ανεπαρκή, έπρεπε να φέρουν επιπλέον χρέη και να έχουν το βάρος της ύφεσης για τους πολίτες.

Ο αντίκτυπος της κρίσης καθυστέρησε να επηρεάσει την Ελληνική οικονομία, κυρίως χάρη στο γεγονός ότι επρόκειτο για μια σχετικά κλειστή οικονομία. Η καθυστέρηση αυτή ενισχύθηκε και από ορισμένους παράγοντες των προηγούμενων ετών, όπως η έντονη προσπάθεια της Ελληνικής κυβέρνησης να βελτιώσει την οικονομία της, μειώνοντας τον πληθωρισμό και τα δημοσιονομικά της ελλείμματα κατά την περίοδο πριν από το 2001, μέσα από την προσπάθειά της να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κρίση στην Ελληνική οικονομία ξεκίνησε αρχικά ως κρίση του Ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, και στη συνέχεια οδήγησε σε μια γενική, κοινωνική και πολιτική κρίση. Η κρίση εξελίχθηκε περαιτέρω σε κρίση ρευστότητας στις περιφερειακές χώρες και στη συνέχεια μετατράπηκε σε κρίση χρέους και φερεγγυότητας. Στις 23 Απριλίου 2010, η αδυναμία της Ελλάδας να αναχρηματοδοτήσει το χρέος της στη χρηματοπιστωτική αγορά, οδήγησε τη χώρα να ζητήσει τη συνδρομή από άλλα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Λίγο αργότερα, παρόμοια προβλήματα προέκυψαν στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία, με ταυτόχρονη αύξηση του κόστους δανεισμού στην Ιταλία και την Ισπανία. Με αυτόν τον τρόπο, αυτό που αρχικά ξεκίνησε ως χρηματοπιστωτική κρίση, μετατράπηκε σε κρίση χρέους στην Ευρώπη, απειλώντας τη διαδικασία νομισματικής ενοποίησης. Από το 2009 η Ελλάδα επλήγη από την οικονομική κρίση και τα επόμενα χρόνια η Ελληνική οικονομία χαρακτηρίστηκε από σημαντική μείωση του ΑΕΠ, όπως απεικονίζεται και στο παρακάτω σχήμα.

Γράφημα 2: Ρυθμός αύξησης πραγματικού ΑΕΠ, πηγή: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/help/first-visit/tgm>

Αξίζει να γίνει αναφορά και στον κοινωνικό αντίκτυπο που επέφερε η παγκόσμια ύφεση. Έγινε αντιληπτός μέσω ενός ποσοστού ανεργίας ρεκόρ, των μειωμένων μισθών, του κλεισίματος των επιχειρήσεων και ενός αυξανόμενου αριθμού ατόμων, που αντιμετώπιζαν κοινωνικό αποκλεισμό, λόγω των ανισοτήτων που δημιουργήθηκαν μεταξύ των πολιτών. Η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος σε συνδυασμό με την αυξανόμενη αβεβαιότητα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση σχεδόν όλων των μορφών οικονομικής δραστηριότητας, γεγονός που οδήγησε στη μείωση της συνολικής απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας στη χώρα έφτασε στο ελάχιστο του, 7,7% το 2008. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε εκθετικά από την αρχή της κρίσης, φθάνοντας στη μέγιστη, χειρότερη τιμή το 2013 (27,2%), αριθμός πάνω από τρεισήμισι φορές υψηλότερος συγκριτικά με το ποσοστό ανεργίας το 2008. Φυσικά, οποιαδήποτε αναφορά στην Ελληνική οικονομία και την αγορά εργασίας της θα πρέπει να εξετάσει και την παρουσία υψηλής αυτοαπασχόλησης και μια ποικιλία άτυπων δραστηριοτήτων. Το μέγεθος της σκιώδους οικονομίας και τα επίπεδα διαφθοράς στην Ελλάδα ήταν και εξακολουθούν να είναι ασυνήθιστα υψηλά, όσον αφορά άλλες ανεπτυγμένες χώρες του ΟΟΣΑ. Η εκτιμώμενη Ελληνική σκιώδης οικονομία θεωρείται ότι είναι περίπου τριπλάσια του μεγέθους της αυστριακής σκιώδους οικονομίας και 1,8 φορές το μέγεθος των γερμανικών εκτιμήσεων.

Εικόνα 6: Σκιώδεις οικονομίες ως ποσοστό του ΑΕΠ (2017), πηγή: Statista, <https://www.statista.com/chart/8015/where-shadow-economies-are-well-established/>

Κεφάλαιο 4: Παρουσίαση δείγματος τεσσάρων συστημικών Ελληνικών τραπεζών

4.1.: Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς ιδρύθηκε το 1916, με έδρα την Αθήνα και είναι ένα από τα τέσσερα συστημικά ιδρύματα στην ελληνική τραπεζική αγορά, κατέχοντας μερίδιο αγοράς 30% στα δάνεια και 29% στις καταθέσεις πελατών. Η Τράπεζα Πειραιώς δραστηριοποιείται στο χώρο των μεσαίου και μικρού μεγέθους επιχειρήσεων, στον αγροτικό τομέα (agri banking), στην καταναλωτική-στεγαστική πίστη, στην πράσινη τραπεζική (green banking), στην παροχή υπηρεσιών κεφαλαιαγοράς και επενδυτικής τραπεζικής, καθώς και στην αγορά της leasing και factoring. Το σύνολο αυτών των υπηρεσιών προσφέρεται μέσα από το δίκτυο των 524 καταστημάτων και 1.892 ATMs της Τράπεζας Πειραιώς στην Ελλάδα, καθώς και από την πλατφόρμα ψηφιακής τραπεζικής winbank, ενώ δημιούργησε και λειτουργεί από το 2016 το αυτοματοποιημένο ηλεκτρονικό κατάστημα “e-branch”, έχοντας σήμερα 10 στην διάθεση της.

Το 1918 εισήχθησαν για πρώτη φορά οι μετοχές της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Για αρκετές δεκαετίες δραστηριοποιούνταν ως ιδιωτική τράπεζα, ενώ

εντάχθηκε στον Όμιλο της Εμπορικής Τράπεζας το 1963, έως ότου κρατικοποιήθηκε ως θυγατρική της Εμπορικής Τράπεζας το 1975. Τον Δεκέμβριο του 1991 ιδιωτικοποιήθηκε εκ νέου και προχώρησε σε εργασίες αναδιοργάνωσης, εξυγίανσης και ανάπτυξης, επεκτείνοντας της δραστηριότητές της με την ίδρυση των θυγατρικών Πειραιώς Leasing, Πειραιώς ΑΕΔΑΚ και Πειραιώς Πρακτορειακής, ανοίγοντας κατάστημα και στην Βουλγαρία το 1993, στην Αλβανία το 1996 και στο Λονδίνο και τη Ρουμανία το 1999. Τα επόμενα έτη χαρακτηρίστηκαν από ένα κύμα εξαγορών και συγχωνεύσεων, στις οποίες προχώρησε η Τράπεζα Πειραιώς, όπως η απορρόφηση στοιχείων ενεργητικού-παθητικού της Chase Manhattan Bank στην Αθήνα και η εξαγορά της Σίγμα ΑΧΕΠΕΥ το 1997, της Τράπεζας Μακεδονίας-Θράκης και της Τράπεζας Credit Lyonnais Hellas, το 1998, κλείνοντας επίσης συμφωνίες εξαγοράς του 56% της Marathon Bank Νέας Υόρκης και σημαντικού πακέτου της Χiosbank, οι οποίες ολοκληρώθηκαν κατά το 1999. Το ίδιο έτος η Τράπεζα Πειραιώς απορρόφησε στοιχεία ενεργητικού-παθητικού της National Westminster στην Ελλάδα και το 2000 πραγματοποιήθηκε συγχώνευση με απορρόφηση των Τραπεζών Χίου & Μακεδονίας-Θράκης.

Στο διάστημα της οκταετίας 2000-2008, η Τράπεζα Πειραιώς δημιούργησε την ηλεκτρονική πλατφόρμα συναλλαγών της, winbank (2000), που εξελίχθηκε σε winbank direct το 2010, ενώ συνέχισε να αναπτύσσει το δίκτυό της με το άνοιγμα καταστημάτων στο εξωτερικό και τις εξαγορές άλλων τραπεζών. Το 2002 ένταξε στις δραστηριότητές της και υπηρεσίες ασφάλισης, μέσω της συνεργασίας της με την ING, και παράλληλα εξαγόρασε το 58% της ETBAbank, συγχώνευση που ολοκληρώθηκε το επόμενο έτος. Ακολούθησαν κι άλλες συγχωνεύσεις και εξαγορές τα επόμενα έτη, μεταξύ των οποίων και η εξαγορά της εταιρείας λειτουργικής μίσθωσης AVIS στην Ελλάδα, ενώ το δίκτυο καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς εξαπλώθηκε στην Ουκρανία, την Κύπρο, την Αίγυπτο, τη Σερβία και τη Βουλγαρία.

Το 2009 η Τράπεζα Πειραιώς προχώρησε σε έκδοση προνομιούχων μετοχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η οποία καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από Ελληνικό Δημόσιο, με εισφορά ίσης αξίας ομόλογων του, αυξάνοντάς το κεφάλαιό της κατά 370 εκ. ευρώ, διαδικασία που επαναλήφθηκε το 2011, με μία αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 380 εκ. ευρώ, ενώ παράλληλα το ίδιο έτος ολοκληρώθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 0,8 δισ. ευρώ. Το 2012 η Τράπεζα Πειραιώς ξεκίνησε τις διαδικασίες εξαγοράς του «υγιούς» μέρους της Αγροτικής Τράπεζας Α.Ε. και τον Δεκέμβριο του 2013, η

Τράπεζα Πειραιώς, ολοκλήρωσε το έργο της ενοποίησης των συστημάτων του πρώην δικτύου καταστημάτων της MILLENNIUM BANK, στο ενιαίο περιβάλλον των συστημάτων πληροφορικής του Ομίλου. Η ενοποίηση αυτή ήταν το πέμπτο και τελευταίο βήμα, μετά την ενοποίηση των συστημάτων πληροφορικής της πρώην ΑΤΕbank (Ιούνιος του 2013), και των εγχώριων δικτύων της πρώην Ελληνικής Τράπεζας (Ιούλιος του 2013), της πρώην Τράπεζας Κύπρου (Οκτώβριος του 2013) και της πρώην CPB Bank (Νοέμβριος του 2013). Το επόμενο έτος, η Τράπεζα ολοκλήρωσε τις διαδικασίες έκδοσης και διάθεσης στις διεθνείς αγορές, 3ετούς ομολόγου κυρίου χρέους ποσού 500εκατ. ευρώ. και της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου με άντληση κεφαλαίων ύψους έως € 1,75 δισ. με καταβολή μετρητών, με έκδοση νέων κοινών ονομαστικών μετοχών και κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων. Πούλησε το 2016 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΤΕ Ασφαλιστικής προς την Ergo International AG, αλλά και μέρος των μετοχών της θυγατρικής της στην Κύπρο.

Το 2017, η Τράπεζα Πειραιώς εγκαινίασε την λειτουργία της ιστοσελίδας Properties4sale.gr, που είχε ως στόχο την πώληση των περιουσιακών στοιχείων ακίνητης περιουσίας (REO) μέσω διαδικτυακών δημοπρασιών. Την ίδια χρονιά ανακοίνωσε την έκδοση καλυμμένου ομολόγου 5ετούς διάρκειας και ύψους € 0,5 δισ., το οποίο εντάχθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολογιών της Τράπεζας Πειραιώς, ενώ σε συνεργασία με την UnionPay International, τον κινέζικο οργανισμό παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, εισήγαγε το QuickPass στη Νότια Ευρώπη για πρώτη φορά. Λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν, εξαιτίας της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Τράπεζα Πειραιώς προχώρησε στην πώληση ποσοστών συμμετοχής της σε άλλες τράπεζες και καταστημάτων της, όπως της Αιγύπτου το 2016, της Ρουμανίας το 2018, της Αλβανίας και της Βουλγαρίας το 2019.

4.2.: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1841 από τον Γεώργιο Σταύρου, ο οποίος ήταν ο πρώτος και μακροβιότερος διοικητής της. Νεότερος σε ηλικία διοικητής στην ιστορία της Τράπεζας ήταν ο Στέλιος Παναγόπουλος, ενώ σήμερα διευθύνων σύμβουλος είναι ο οικονομολόγος Παύλος Μυλωνάς. Η Τράπεζα εισήχθη στο

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880, ενώ ίδρυσε το 1891 την Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων «Η Εθνική» και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα. Παράλληλα με την χρηματοοικονομική της δράση στον ιδιωτικό τομέα και μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928, η ΕΤΕ είχε το εκδοτικό προνόμιο στην Ελλάδα επί 87 χρόνια και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος, ενώ διαχειρίστηκε για λογαριασμό του κράτους το σύνολο σχεδόν των δημοσίων δανείων, που συνομολογήθηκαν στο εσωτερικό και εξωτερικό. Το 1953, η Τράπεζα συγχωνεύτηκε με την «Τράπεζα Αθηνών», που είχε ιδρυθεί το 1893. (Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Ιστορικό Αρχείο, 2008).

Το 1996 ιδρύθηκε η θυγατρική επενδυτική εταιρεία NBG International Ltd, με έδρα το Λονδίνο, ενώ πραγματοποιήθηκε η έναρξη δραστηριοτήτων της ΕΤΕ στην Αλβανία και το επόμενο έτος στην Ρουμανία και το 1998 η Εθνική απέκτησε την πλειοψηφία των μετοχών της Βουλγαρικής εταιρείας leasing NBG Finance Plc. Μέσα στο 1998, η Τράπεζα προέβη στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», η οποία είχε προέλθει από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών της εταιρειών, της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και της «Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», με σκοπό την αρτιότερη εξυπηρέτηση των πελατών της στον τομέα της στεγαστικής και κτηματικής πίστης. (Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Ιστορικό Αρχείο, 2008).

Από τον Οκτώβριο 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Στις αρχές του 2000 η ΕΤΕ εισήγαγε το internet banking και την υπηρεσία mobile banking. Οι προσπάθειες συγχώνευσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και της Alpha Bank, οι οποίες είχαν ξεκινήσει Νοέμβριο του 2001, δεν ευοδώνονται. Στα τέλη του 2002, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της "Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ". Τον Μάιο του 2003, έπειτα απόφασης της Γ.Σ., η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 104 εκ. ευρώ, με έκδοση νέων μετοχών οι οποίες προήλθαν από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και διανεμήθηκαν δωρεάν στους μετόχους κατά αναλογία 1/10 (μία νέα μετοχή για δέκα παλαιές). Στο πλαίσιο του στρατηγικού της προσανατολισμού στην αγορά της ΝΑ Ευρώπης, η ΕΤΕ εξαγόρασε, εντός του 2006, τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία. (Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Ιστορικό Αρχείο, 2008).

Με το ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και την εξάπλωσή της στην Ελλάδα, η ΕΤΕ αναγκάστηκε να προχωρήσει σε αυξήσεις του μετοχικού της κεφαλαίου τα έτη 2010, 2014 και 2015, λόγω του μεγάλου όγκου μη εξυπηρετούμενων δανείων και σε μια σειρά από πωλήσεις θυγατρικών σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο, όπως ενδεικτικά την πώληση της Vojvodjanska Banka, θυγατρικής της στη Σερβία, στον Όμιλο OTP το 2017, της NBG Albania στην Albania Bank of Investment (ABI) το 2018 και την πώληση του 99.28% της θυγατρικής της ΕΤΕ στη Ρουμανία, Banca Romaneasca SA («BROM») στην ExportImport Bank of Romania («EximBank») το 2019.

4.3.: Alpha Bank

Η ίδρυση της τράπεζας έχει την αφετηρία της στο 1879, όταν ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος ίδρυσε στην Καλαμάτα μία εμπορική επιχείρηση, η οποία εν συνεχεία επεκτάθηκε και σε τραπεζικές εργασίες, ιδίως στην αγορά συναλλάγματος, όταν το 1916 ο ίδιος προχώρησε στην ίδρυση της Τράπεζας "Ι.Φ. Κωστοπούλου και Σία" με τη νομική μορφή της ετερόρρυθμης εταιρίας. Δύο χρόνια αργότερα, το 1918, η Τράπεζα Ι.Φ. Κωστοπούλου μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία, με την επωνυμία "Τράπεζα Καλαμών" και το 1922, ο εμπορικός οίκος ίδρυσε εκ νέου Τραπεζικό Τμήμα, με έδρα την Αθήνα. Το ίδιο έτος, ιδρύεται από την Εμπορική Τράπεζα η Commercial Bank of the Near East, η σημερινή Alpha Bank London, της οποίας ένας από τους πρώτους μετόχους υπήρξε ο εμπορικός οίκος Ι.Φ. Κωστοπούλου. Η Τράπεζα Καλαμών συγχωνεύτηκε με το Τραπεζικό Τμήμα του εμπορικού οίκου Ι.Φ. Κωστοπούλου το 1924, δημιουργώντας ένα νέο τραπεζικό ίδρυμα με την επωνυμία "Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως", με έδρα την Αθήνα. Το 1925, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, αναπτύσσει ένα περιφερειακό δίκτυο Καταστημάτων στην Πελοπόννησο και τον Νοέμβριο του ίδιου έτους εισήχθησαν οι μετοχές της στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Λίγες δεκαετίες αργότερα, το 1940, ιδρύθηκε η θυγατρική Εταιρία "Η Εμπορική" Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων, με την οποία η Τράπεζα διεύρυνε τις δραστηριότητές της και στην ασφαλιστική αγορά, ενώ το 1942 ιδρύθηκε η θυγατρική Εταιρία "Ιδιοκτησιών Φροντίδος Κτημάτων και Οικονομικών Συμφερόντων" (Ι.Φ.Κ.Ο.Σ.) με σκοπό την ιδιοκτησία και εκμετάλλευση ακινήτων, η οποία αργότερα εξελίχθηκε στην σημερινή Alpha Αστικά Ακίνητα. Η Τράπεζα προχώρησε σε αλλαγή

της επωνυμίας της το 1947, σε «Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως» και ξανά το 1972 σε «Τράπεζα Πίστεως». Το 1981 η Τράπεζα προχώρησε σε ίδρυση της θυγατρικής Εταιρείας "Διερευνηταί Αλφα Α.Ε. Οργανώσεως και Μηχανογραφήσεως", η οποία είναι η πρώτη εταιρεία που εισάγει το στοιχείο Αlpha στο λεξιλόγιο της Τραπεζής. Λίγα έτη αργότερα (1986), γίνεται η πρώτη εταιρεία χρηματοδοτικής μισθώσεως (leasing) και το 1989 μετονομάστηκε σε "Alpha Leasing Α.Ε.". Παράλληλα, η Τράπεζα ίδρυσε τη θυγατρική εταιρεία χαρτοφυλακίου "Σπερχογεία Α.Ε. Επενδύσεων και Εμπορίου" το 1982 και εισήγαγε το σύστημα on line/real time, που προσέφερε στους πελάτες της τη δυνατότητα αυτόματης αναλήψεως και καταθέσεως χρημάτων, εγκαθιστώντας το επόμενο έτος τις πρώτες Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ). Η Τράπεζα κυκλοφόρησε το 1988 την τραπεζική και πιστωτική κάρτα, που αποτελεί συνδυασμό πιστωτικής κάρτας και κάρτας αναλήψεως και καταθέσεως μετρητών, ονόματι Cashcard Visa. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε η θυγατρική εταιρεία "Alpha Finance", με σκοπό την παροχή οικονομικών υπηρεσιών και συμβουλών για συγχωνεύσεις, αγοραπωλησίες επιχειρήσεων και ευρύτερα για την παροχή υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής.

Το 1989 εγκαινιάστηκε η παρουσία της Τραπεζής στο Λονδίνο με τη σύσταση Γραφείου Αντιπροσωπείας, το οποίο το 1993 μετατράπηκε σε κατάστημα και το 1990, σε συνεργασία με την Alpha Finance, η Τράπεζα ίδρυσε τη θυγατρική "Alpha Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων". Το 1994 ανακοινώθηκε η νέα διεθνής εταιρική επωνυμία "Alpha Credit Bank" και λίγο αργότερα η αντίστοιχη ελληνική "Alpha Τράπεζα Πίστεως", και το επόμενο διάστημα η Τράπεζα επέκτεινε τις δραστηριότητές της και στην Ρουμανική, Αλβανική και Κυπριακή αγορά. Το 1999 η "Alpha Τράπεζα Πίστεως" προχώρησε στην εξαγορά της πλειοψηφίας των μετοχών της "Ιονικής και Λαϊκής Τραπεζής", ενώ η "Εμπορική Ασφαλιστική" συγχωνεύτηκε με την "Ελληνοβρετανική Ζωής" και "Ελληνοβρετανική Ζημιών", ιδρύοντας την "Alpha Ασφαλιστική".

Στα πρώτα χρόνια του 21^{ου} αιώνα η Τράπεζα προχώρησε σε συγχωνεύσεις και απορροφήσεις μεταξύ των θυγατρικών της και το 2008 επεκτάθηκε και στην τραπεζική αγορά της Ουκρανίας. Λίγα χρόνια μετά, τον Οκτώβριο του 2012, η Alpha Bank υπέγραψε με την Crédit Agricole S.A. σύμβαση εξαγοράς του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπεζής Α.Ε. και κυριότητος της Crédit Agricole S.A., η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2013. Το 2014, η Alpha Bank ολοκλήρωσε την αύξηση

μετοχικού κεφαλαίου της, ύψους 1,2 δις. ευρώ. Στο πλαίσιο αντιμετώπισης της δημοσιονομικής κρίσης, η Τράπεζα προχώρησε σε πώληση καταστημάτων της στη Βουλγαρία, στην Βόρεια Μακεδονία (πρώην Π.Γ.Δ.Μ.) και στη Σερβία. Τον Ιανουάριο του 2018 εξέδωσε Καλυμμένα Ομόλογα, ύψους 500 εκατ. ευρώ πενταετούς διάρκειας.

4.4.: Eurobank Holdings

Η νεότερη εκ των τεσσάρων συστημικών Ελληνικών τραπεζών είναι η σημερινή Eurobank, η οποία ιδρύθηκε το 1990 με την επωνυμία Ευρωεπενδυτική Τράπεζα ΑΕ. (Euromerchant Bank), με ειδίκευση στους τομείς της Επενδυτικής Τραπεζικής και του Private Banking. Μόλις τέσσερα χρόνια μετά την ίδρυσή της, η Τράπεζα προχώρησε στην απόκτηση ποσοστού συμμετοχής 75% στην Λουξεμβουργιανή Banque de Depots, που αργότερα μετονομάστηκε σε EFG Private Bank (Luxembourg) SA. Το 1997 η Τράπεζα μετονομάστηκε σε EFG Eurobank και συγχωνεύτηκε με την Τράπεζα Interbank, που ανήκε στον όμιλο της Interamerican συμφερόντων Κοντομηνά, ενώ ταυτόχρονα προέβη στην εξαγορά του δικτύου καταστημάτων της Γαλλικής Τράπεζας Crédit Lyonnais Grèce (Χαροκόπος, 2020). Την επόμενη χρονιά, η EFG Eurobank εξαγόρασε ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας Αθηνών ΑΕ, ενώ σε συνεργασία με την Consolidated Eurofinance Holdings (CEH) εξαγόρασε από κοινού ποσοστό συμμετοχής 18,4% στην Τράπεζα Εργασίας ΑΕ. Παράλληλα ιδρύθηκε η EFG Eurobank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ, ενώ ποσοστό 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας αποκτήθηκε από την Deutsche Bank. Οι μετοχές της Τράπεζας εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1999, ίδιο έτος με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης με την Τράπεζα Αθηνών ΑΕ και την Τράπεζα Κρήτης ΑΕ.

Το 2000 η Eurobank συγχωνεύτηκε με την Τράπεζα Εργασίας, αποκτώντας έτσι μια τεχνογνωσία και ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο πελατών και δανείων. Η νέα τράπεζα μετονομάστηκε σε Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias (Χαροκόπος, 2020), ενώ παράλληλα ίδρυσε την EFG Finance ΑΕΠΕΥ και την Eurolife ERB Insurance και επεκτάθηκε στην αγορά της Ρουμανίας. Το 2002 η Τράπεζα απορρόφησε την Telesis Τράπεζα Επενδύσεων ΑΕ και επέκτεινε περαιτέρω τις δραστηριότητες της στα Βαλκάνια, με εξαγορά ποσοστών συμμετοχής στην Ρουμανική BancPost, στην Βουλγαρική Postbank και στην Σερβική Postbanka AD, το 2003. Η επέκταση των δραστηριοτήτων της Eurobank συνεχίστηκε και κατά τα επόμενα έτη με την απόκτηση

του ελέγχου της Τουρκικής χρηματιστηριακής εταιρείας HC Istanbul και του μεγαλύτερου μέρους της Nacionalna štedionica Banka Σερβίας το 2005, μέσω της Polbank EFG στην αγορά της Πολωνίας, της DZI Bank στην Βουλγαρία, την Universal Bank στην Ουκρανία το 2006 και το 2007 με την εξαγορά της Tefkenbank στην Τουρκία και την οργανική ανάπτυξη της τράπεζας στην Κύπρο (Χαροκόπος, 2020).

Το 2011 η Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias ΑΕ απορρόφησε, λόγω συγχώνευσης, τη ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ (Ανώνυμης Εταιρείας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου), ενώ το 2012 άρχισε να προβαίνει σε ρευστοποιήσεις των συμμετοχών της στο εξωτερικό και άλλαξε την επωνυμία της σε Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ. (Χαροκόπος, 2020). Μέσα στο 2013 έγινε η πρώτη ανακεφαλαιοποίηση του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, με την πλήρη εξαύλωση των παλαιών μετόχων και την είσοδο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Χαροκόπος, 2020). Την ίδια χρονιά η Eurobank απορρόφησε, λόγω συγχώνευσης, το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ και τη Νέα Proton Τράπεζα ΑΕ. Το 2014 ολοκληρώθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 2.864 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το 64,6% των κοινών μετοχών της Eurobank κατείχαν πλέον θεσμικοί επενδυτές και ιδιώτες μέτοχοι. Η Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ πραγματοποίησε εκ νέου αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 2.038.920.000€ τον Νοέμβριο του 2015, με τη συμμετοχή αποκλειστικά ιδιωτικών κεφαλαίων, οδηγώντας στην πλήρη ιδιωτικοποίηση της τράπεζας σε ποσοστό 98,6%.

Όπως συνέβη και με τις υπόλοιπες τράπεζες, η Eurobank προέβη σε πωλήσεις συμμετοχών της και καταστημάτων της, όπως της Ουκρανικής Universal Bank το 2016, των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου στη Ρουμανία και χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPE) συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου 1,1 δισ. ευρώ το 2018.

Τον Μάιο του 2019, η Τράπεζα προχώρησε σε συγχώνευση δια απορροφήσεως της Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π. Ανώνυμης Εταιρείας Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας και παράλληλα ολοκλήρωσε την εξαγορά της Piraeus Bank Bulgaria. Η Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ μετονομάστηκε το 2020 σε Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών (Eurobank Holdings), δημιουργώντας μια νέα εταιρική οντότητα, πιστωτικό ίδρυμα, η Τράπεζα Eurobank ΑΕ, 100% θυγατρική της Eurobank Holdings. Σε αυτό το νομικό πρόσωπο θα εγγραφεί το σύνολο της ζημίας που θα προκύψει από την πώληση της εταιρείας διαχείρισης FPS και από τους τίτλους μεσαίας και χαμηλής

διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo, η οποία θα μεταβιβαστεί στον "Ηρακλή" (Χαροκόπος, 2020).

Κεφάλαιο 5: Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

5.1.: Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Μία από τις βασικότερες προϋποθέσεις για την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία του οικονομικού συστήματος, αποτελεί η ύπαρξη έγκυρης πληροφόρησης, σχετικά με την λειτουργία των επιχειρήσεων. Η καταγραφή και αποτύπωση των οικονομικών αποτελεσμάτων, που συνδέονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα, γίνεται μέσω των οικονομικών καταστάσεων, τις οποίες κάθε επιχείρηση οφείλει να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα. Ειδικότερα, οι οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζουν και δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις είναι η Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (Ισολογισμός), η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, η Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων, η Κατάσταση Ταμειακών Ροών και το Προσάρτημα. Τα δεδομένα που παρέχουν αυτές οι καταστάσεις, δημιουργούν το πλαίσιο για περαιτέρω ανάλυση, διαμόρφωση προβλέψεων και εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για όλο το φάσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι μέτοχοι και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι, αξιοποιούν την πληροφόρηση που τους παρέχεται μέσω των οικονομικών καταστάσεων, ώστε να μπορέσουν να λάβουν ορθολογικές αποφάσεις, διαδικασία η οποία συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη κατανομή των διαθέσιμων κεφαλαίων. Το γεγονός αυτό, με τη σειρά του, ενισχύει τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος, συμβάλλοντας καταυτόν τον τρόπο στην ανάπτυξη της οικονομίας και της ευημερίας του κοινωνικού συνόλου.

Ο πιο ευρέως γνωστός τρόπος ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων είναι με την χρήση δεικτών. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της σχετικής δύναμης των εταιρειών, πραγματοποιώντας απλούς υπολογισμούς σε στοιχεία από την ίδια ή από διαφορετικές οικονομικές καταστάσεις, όπου το μέγεθος του ενός εκφράζεται σε σχέση με το μέγεθος του άλλου. Οι αριθμοδείκτες μετρούν την αποτελεσματικότητα, τη ρευστότητα, τη σταθερότητα και την κερδοφορία των εταιρειών, παρέχοντας στους επενδυτές πιο σχετικές πληροφορίες από τα ακατέργαστα χρηματοοικονομικά δεδομένα (Ingram, 2019). Επειδή μπορούν να

κατασκευασθούν πολλοί και διαφορετικοί δείκτες, η ανάλυση των καταστάσεων με την χρήση δεικτών, συμβάλλει στην πιο λεπτομερή αξιολόγηση όλων των πτυχών της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων μιας τράπεζας με τη σειρά τους, χρειάζονται συναφή, αξιόπιστη και συγκρίσιμη πληροφόρηση, η οποία τους βοηθά στην εκτίμηση της οικονομικής θέσης και απόδοσης της τράπεζας και τους παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων. Οι μέτοχοι και λοιποί ενδιαφερόμενοι έχουν ανάγκη τέτοιας πληροφόρησης, ακόμη και αν μια τράπεζα υπόκειται σε εποπτεία και παρέχει στις διοικητικές αρχές πληροφόρηση, που δεν είναι πάντοτε διαθέσιμη για το κοινό. Συνεπώς, οι γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις μιας τράπεζας χρειάζεται να είναι επαρκώς περιεκτικές για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ενδιαφερομένων, στο μέτρο που οι γνωστοποιήσεις αυτές είναι λογικό να ζητούνται από την διοίκησή της.

Το ενδιαφέρον των μετόχων και των λοιπών ενδιαφερομένων μερών, μέσω των οικονομικών καταστάσεων, εντοπίζεται στην άντληση πληροφόρησης αναφορικά με τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα της τράπεζας, καθώς και για τους κινδύνους που αφορούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις, που είναι καταχωρημένα στον ισολογισμό της, αλλά και των στοιχείων που βρίσκονται εκτός ισολογισμού. Η ρευστότητα αναφέρεται στη διαθεσιμότητα επαρκών κεφαλαίων για την αντιμετώπιση των αναλήψεων των καταθέσεων και άλλων οικονομικών υποχρεώσεων, καθώς αυτές λήγουν. Η φερεγγυότητα αναφέρεται στο πλεόνασμα των περιουσιακών στοιχείων πάνω από τις υποχρεώσεις και, συνεπώς, στην επάρκεια του τραπεζικού κεφαλαίου. Μια τράπεζα εκτίθεται σε κίνδυνο λόγω ρευστότητας και σε κινδύνους που προέρχονται από τις νομισματικές διακυμάνσεις, τις μεταβολές των επιτοκίων, τις μεταβολές στις τρέχουσες τιμές και από πτώχευση του αντισυμβαλλομένου. Αυτοί οι κίνδυνοι μπορεί να αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, αλλά οι χρήστες μπορούν να λάβουν μια καλύτερη γνώση, αν η διοίκηση παρέχει ένα σχολιασμό στις οικονομικές καταστάσεις, που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο αυτή διαχειρίζεται και ελέγχει τους κινδύνους που συνδέονται με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της τράπεζας.

Η συγκεκριμένη εργασία θα καλύψει την ανάλυση των τεσσάρων συστημικών τραπεζών της Ελλάδας, της Τράπεζα Πειραιώς, της Εθνικής Τράπεζα της Ελλάδος, της Eurobank και της Alpha Bank, η παρουσίαση των οποίων έχει ήδη γίνει.

5.2.: Χρηματοοικονομικές καταστάσεις τραπεζών και ο τρόπος επίτευξης κερδοφορίας

Οι τράπεζες αποτελούν μια βιομηχανία υπηρεσιών, που συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, παρέχοντας τα χρηματοδοτικά μέσα για τη διευκόλυνση της παραγωγής σε άλλους κλάδους. Ένας αποτελεσματικός και ανταγωνιστικός τραπεζικός τομέας έχει μεγάλη συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη. Οι τραπεζικές αποτυχίες μπορεί να έχουν σημαντικό οικονομικό κόστος, δεδομένου ότι οι τράπεζες συνδέονται μέσω διαφόρων δικτύων. Η απόδοση του τραπεζικού τομέα θεωρείται συχνά αντίγραφο των οικονομικών δραστηριοτήτων της οικονομίας, καθώς ένα υγιές τραπεζικό σύστημα αποτελεί το θεμέλιο της οικονομικής, κοινωνικής και βιομηχανικής ανάπτυξης μιας οικονομίας.

Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις για τις τράπεζες είναι κάπως διαφορετικές από τις περισσότερες εταιρείες που αναλύουν οι επενδυτές. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν εισπρακτέοι λογαριασμοί ή αποθέματα για να εκτιμηθεί εάν οι πωλήσεις αυξάνονται ή μειώνονται. Επιπλέον, υπάρχουν πολλά μοναδικά χαρακτηριστικά των τραπεζικών οικονομικών καταστάσεων, που περιλαμβάνουν τον τρόπο σύνταξης του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων. Οι τράπεζες χρησιμοποιούν πολλή περισσότερη μόχλευση συγκριτικά με άλλες επιχειρήσεις και κερδίζουν μια διαφορά (spread) μεταξύ του εισοδήματος από τόκους, που δημιουργούν στα περιουσιακά τους στοιχεία (δάνεια), και στο κόστος των κεφαλαίων τους (καταθέσεις πελατών). Στο ακόλουθο σχήμα παρουσιάζονται ενδεικτικά οι βασικότεροι εκ των λογαριασμών που συναντώνται στον ισολογισμό μιας τράπεζας.

Εικόνα 7: Βασικοί λογαριασμοί ισολογισμού τραπεζών

Δάνεια και καταθέσεις πελατών: Οι κύριες δραστηριότητες και η πηγή εσόδων για τις τράπεζες αποτελούν οι πράξεις δανεισμού και καταθέσεων. Οι πελάτες καταθέτουν χρήματα στην τράπεζα, για τα οποία λαμβάνουν ένα σχετικά μικρό ποσό τόκων. Στη συνέχεια, η τράπεζα δανείζει αυτά τα κεφάλαια με πολύ υψηλότερο επιτόκιο, επωφελούμενη από τη διαφορά των επιτοκίων. Ως εκ τούτου, τα δάνεια προς πελάτες ταξινομούνται ως περιουσιακά στοιχεία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η τράπεζα αναμένει να λάβει τόκους και βασικές αποπληρωμές για δάνεια στο μέλλον, και έτσι να δημιουργήσει οικονομικό όφελος από τα δάνεια. Οι καταθέσεις, από την άλλη πλευρά, αναμένεται να αποσυρθούν από τους πελάτες ή επίσης να καταβάλουν πληρωμές τόκων, δημιουργώντας μια οικονομική εκροή στο μέλλον και για αυτό το λόγο κατατάσσονται στο παθητικό ως υποχρεώσεις.

Δάνεια και καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα: Οι περισσότερες χώρες έχουν μια κεντρική τράπεζα, όπου οι περισσότερες (ή όλες) εθνικές τράπεζες αποθηκεύουν τα χρήματα και τα κέρδη τους. Οι καταθέσεις από μια τράπεζα σε μια κεντρική τράπεζα θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία, παρόμοια με μετρητά και ισοδύναμα για μια κανονική εταιρεία. Αυτό συμβαίνει χάρη στο γεγονός ότι η τράπεζα μπορεί να αποσύρει αυτές τις καταθέσεις αρκετά εύκολα. Αναμένει, επίσης, να λάβει και μια μικρή πληρωμή τόκων, χρησιμοποιώντας το αρχικό επιτόκιο της κεντρικής τράπεζας.

Τα δάνεια από την κεντρική τράπεζα θεωρούνται υποχρεώσεις, όπως και το κανονικό χρέος.

Εμπορικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις: Οι τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν εμπορεύσιμα χρεόγραφα ή ορισμένα νομίσματα, για σκοπούς διαπραγμάτευσης. Αυτά θεωρούνται εμπορικά περιουσιακά στοιχεία, ενώ θεωρούνται εμπορικές υποχρεώσεις, στην περίπτωση που οι τίτλοι που αγοράζουν, υποστούν μείωση της αξίας τους.

Η κύρια δραστηριότητα μιας τράπεζας είναι η διαχείριση της διαφοράς μεταξύ καταθέσεων που πληρώνει τους καταναλωτές και του επιτοκίου που λαμβάνει από τα δάνεια τους. Με άλλα λόγια, όταν ο τόκος που κερδίζει μια τράπεζα από δάνεια είναι μεγαλύτερος από τον τόκο που καταβάλλει για καταθέσεις, δημιουργεί έσοδα από το περιθώριο επιτοκίου. Το μέγεθος αυτού του spread είναι καθοριστικός παράγοντας για το κέρδος που δημιουργείται από μια τράπεζα. Πιο αναλυτικά, οι τράπεζες λαμβάνουν καταθέσεις από καταναλωτές και επιχειρήσεις και πληρώνουν τόκους σε ορισμένους από τους λογαριασμούς. Με τη σειρά τους, οι τράπεζες λαμβάνουν τις καταθέσεις και είτε επενδύουν αυτά τα κεφάλαια σε χρεόγραφα, είτε δανείζουν σε εταιρείες και καταναλωτές. Δεδομένου ότι οι τράπεζες λαμβάνουν τόκους για τα δάνεια τους, τα κέρδη τους προέρχονται από τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που πληρώνουν για τις καταθέσεις και του επιτοκίου που κερδίζουν ή λαμβάνουν από τους δανειολήπτες, ενώ αποκτούν, επίσης, έσοδα από τόκους, μέσω της επένδυσης των μετρητών τους σε βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα. Ωστόσο, οι τράπεζες δημιουργούν έσοδα και από τα τέλη που χρεώνουν για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται συμβουλές διαχείρισης πλούτου, έλεγχο χρεώσεων λογαριασμού, τέλη υπερανάληψης, τέλη ΑΤΜ, τόκους και χρεώσεις σε πιστωτικές κάρτες.

5.3.: Κίνδυνοι Τραπεζικού Συστήματος

Στην λειτουργία των τραπεζικών ιδρυμάτων εμπλέκονται πολλοί χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι, οι οποίοι επηρεάζουν την απόδοση των τραπεζών. Η ποικιλία των τραπεζικών κινδύνων δημιουργεί δυσκολίες στον προσδιορισμό τους, αλλά η πρόοδος στη ρύθμιση κινδύνων έχει διευκολύνει σημαντικά την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Δεδομένου ότι οι κίνδυνοι και οι επιδόσεις είναι αλληλένδετες, ο ορισμός και η

απογραφή κινδύνου πρέπει να πραγματοποιούνται με τον κατάλληλο τρόπο, ιδίως όσον αφορά τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχό τους.

Η εμφάνιση πολλαπλών συγκεκριμένων τραπεζικών κινδύνων είναι συνέπεια της διαδικασίας απορρύθμισης, της εκ νέου ρύθμισης και του ανοιχτού ανταγωνισμού. Αυτές οι συνθήκες λειτουργίας έχουν αυξήσει την ευπάθεια των τραπεζών σε αρνητικά σοκ και αύξησαν τον αριθμό των τραπεζικών αποτυχιών. Για να επιβιώσουν και να ευημερήσουν, οι τράπεζες αφομοίωσαν νέες τεχνικές και μέσα για τη διαχείριση κινδύνων. Η ανάπτυξη πολιτικών διαχείρισης κινδύνων αντιπροσωπεύει το μόνιμο μέλημα της διοίκησης των τραπεζικών ιδρυμάτων, τονίζοντας πως οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε επίπεδο της δομής της τράπεζας, με την εφαρμογή συγκεκριμένων εργαλείων.

Η προληπτική ρύθμιση της τραπεζικής δραστηριότητας γνώρισε μια συνεχή εξέλιξη, αλλά η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 υπογράμμισε μια σειρά από αρνητικά αποτελέσματα και τα όριά της. Αν και η παρούσα διεθνής σταθερότητα αμφισβητείται, μέσω των αδυναμιών που επισημαίνονται στις εθνικές οικονομίες των χωρών, της εκδήλωσης του φαινομένου της μετάδοσης και του ηθικού κινδύνου, οι κανονισμοί που έχουν σχεδιαστεί για την καταπολέμηση αυτών των πιέσεων θεωρούνται ενθαρρυντικοί παράγοντες βελτίωσης της κατάστασης. Μεταξύ των πρωτοβουλιών για τη στήριξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας αξίζει να αναφερθούν η Πρωτοβουλία της Βιέννης, το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάκαμψης της Οικονομίας, το Κολέγιο Τραπεζικής Εποπτείας, η Βασιλεία III και η προληπτική εποπτεία.

Στη βιβλιογραφία, ο τραπεζικός κίνδυνος συνδέεται άμεσα με χρηματοοικονομικούς κινδύνους, λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων τους και είναι οι πρώτες που επηρεάζονται περισσότερο από την επιδείνωση των οικονομικών και χρηματοοικονομικών συνθηκών στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται. Οι τραπεζικοί κίνδυνοι μπορούν να ταξινομηθούν σε μόνιμους κινδύνους (κινδύνους που προκαλούνται από μια πηγή ή έναν παράγοντα που μπορεί να αλλάξει μόνιμα) και μοναδικούς κινδύνους ή κινδύνους γεγονότων (που προκύπτουν ως αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης, ασυνεχούς πηγής). Ο τραπεζικός κίνδυνος μπορεί να οριστεί ως ένα φαινόμενο που συμβαίνει κατά τη διάρκεια των τραπεζικών εργασιών και προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις σε αυτές τις δραστηριότητες από την επιδείνωση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων, τη μείωση των κερδών ή ακόμη και την εγγραφή ζημιών,

τα οποία επηρεάζουν τη λειτουργικότητα της τράπεζας. Ο τραπεζικός κίνδυνος μπορεί να προκύψει εξαιτίας εσωτερικών ή εξωτερικών αιτιών και λόγω του απρόβλεπτου κόστους που ενδέχεται να προκύψει, οι δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις τράπεζες.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους, οι τράπεζες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν πλήθος γεγονότων που δημιουργούν κινδύνους, όπως: καθυστέρηση ή μη αποπληρωμή δανείων ή τόκων εκ μέρους των πελατών, πρόωρη απόσυρση των καταθέσεων, σημαντικές διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς, ανθρώπινο σφάλμα, απάτη, κανονιστικές αλλαγές, κατάρρευση του συστήματος, κακή οργάνωση κ.λπ. Έχουν εντοπιστεί τουλάχιστον δεκαπέντε πηγές τραπεζικού κινδύνου, οι οποίες έχουν ομαδοποιηθεί σε έξι βασικές κατηγορίες, ως εξής:

- i. Πιστωτικός κίνδυνος, ο οποίος έγκειται στην αδυναμία ενός δανειολήπτη ή αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις, δηλαδή να αποπληρώσει εγκαίρως το κεφάλαιο και / ή τους τόκους του δανείου. Αθετήσεις μπορούν να προκύψουν και σε υποθήκες, πιστωτικές κάρτες, αλλά και τίτλους σταθερού εισοδήματος.
- ii. Κίνδυνος αγοράς, ο οποίο αναφέρεται σε ζημιές που προκαλούνται από δυσμενή εξέλιξη των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών της αγοράς πρωτογενών και παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων, που κατέχει η τράπεζα στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.
- iii. Κίνδυνος ρευστότητας, ο οποίος αποτελεί την αδυναμία της τράπεζας να προμηθευτεί την απαραίτητη βραχυπρόθεσμη ρευστότητα.
- iv. Νομικός κίνδυνος, ο οποίος προσδιορίζει τις απώλειες και τις ζημιές που προκαλούνται από απροσδόκητες αλλαγές στους κανονισμούς.
- v. Λειτουργικός κίνδυνος, ο οποίος αντικατοπτρίζει την πιθανότητα απώλειας λόγω ανεπαρκών εσωτερικών διαδικασιών, υπαλλήλων, συστημάτων ή εξωτερικών συμβάντων.
- vi. Στρατηγικός κίνδυνος, ο οποίος αναφέρεται στον κίνδυνο που υπάρχει ένας νέος ανταγωνιστής, εταιρεία ή προϊόν, να μεταβάλλει το επίπεδο ανταγωνισμού στην τραπεζική αγορά.

5.4.: Ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες βάσει των οποίων μπορεί να γίνει η αξιολόγηση ενός τραπεζικού ιδρύματος διαφέρουν στην εφαρμογή τους από τους κοινούς, γνωστούς δείκτες των εταιρειών. Οι ειδικοί δείκτες ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως το καθαρό περιθώριο επιτοκίου (Net Interest Margin - NIM), ο λόγος δανείου προς περιουσιακά στοιχεία και ο δείκτης απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (ROA) είναι μοναδικοί για τον τραπεζικό κλάδο. Παρόμοια με εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς, οι τράπεζες έχουν αναπτύξει συγκεκριμένους δείκτες για τη μέτρηση της κερδοφορίας και της αποτελεσματικότητάς τους, που έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να ταιριάζουν στις μοναδικές επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Η ανάλυση των τραπεζών και των τραπεζικών μετοχών θεωρούνταν ανέκαθεν πιο δύσκολη, λόγω του γεγονότος ότι οι τράπεζες λειτουργούν και αποφέρουν κέρδη με διαφορετικό τρόπο από ό,τι οι περισσότερες επιχειρήσεις. Ενώ άλλες βιομηχανίες δημιουργούν ή κατασκευάζουν προϊόντα προς πώληση, το κύριο προϊόν που πωλεί μια τράπεζα είναι το χρήμα.

5.4.1.: Δείκτες Επίδοσης

Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου – Net Interest Margin

Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου (NIM) είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός δείκτης στην αξιολόγηση των τραπεζών, διότι αποκαλύπτει το καθαρό κέρδος μιας τράπεζας από τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία, όπως δάνεια ή επενδυτικούς τίτλους. Δεδομένου ότι οι τόκοι που αποκτώνται σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι η κύρια πηγή εσόδων για μια τράπεζα, αυτή η μέτρηση είναι ένας καλός δείκτης της συνολικής κερδοφορίας μιας τράπεζας και τα υψηλότερα περιθώρια, γενικά, δείχνουν μια πιο κερδοφόρα τράπεζα. Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου υπολογίζεται ως το άθροισμα των τόκων και των αποδόσεων των επενδύσεων μείον τα σχετικά έξοδα, ποσό που στη συνέχεια διαιρείται με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

$$\text{Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου (NIM)} = \frac{\text{Καθαρά Έσοδα από Τόκους}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Με βάση την παραπάνω εξίσωση υπολογισμού, ο δείκτης NIM μετράει τη ικανότητα μίας τράπεζας να δημιουργεί κέρδη από τόκους βάσει του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που διαθέτει. Τα Καθαρά Έσοδα από Τόκους επηρεάζονται άμεσα από τα επιτόκια με τα οποία δανείζει και δανείζεται μία τράπεζα. Όταν το κόστος δανεισμού της τράπεζας αυξάνεται, δηλαδή όταν αυξάνονται για παράδειγμα τα επιτόκια των προθεσμιακών καταθέσεων ιδιωτών και επιχειρήσεων, τότε τα Καθαρά Έσοδα από Τόκους μειώνονται και κατά συνέπεια μειώνεται και ο δείκτης NIM (Πανουσιάδης, 2016).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	2,11%	2,04%	2,06%	2,38%	1,46%	1,81%	2,19%	2,13%	2,16%	2,48%	2,28%	2,34%	2,12%
ΕΤΕ	3,53%	3,50%	3,44%	3,60%	3,21%	2,85%	1,73%	1,59%	2,10%	2,37%	1,71%	1,85%	2,62%
EUROBANK	2,90%	2,78%	2,41%	2,56%	2,16%	1,64%	1,95%	1,99%	2,20%	2,44%	2,44%	2,13%	2,30%
ALPHA BANK	2,76%	2,53%	2,72%	3,02%	2,37%	2,25%	2,63%	2,74%	2,97%	3,19%	2,88%	2,44%	2,71%

Πίνακας 1: Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Σύμφωνα με τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, γίνεται σαφές πως μέσα στο διάστημα αυτών των ετών, το καλύτερο καθαρό περιθώριο επιτοκίου έχει η Alpha Bank, με μέσο όρο 2,71% και αμέσως επόμενη, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος με μέσο όρο καθαρού περιθωρίου επιτοκίου, ίσο με 2,62%. Ακολουθεί η Eurobank με 2,30% και τελευταία στη σειρά είναι η Τράπεζα Πειραιώς με ποσοστό 2,12%. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι για κάθε 100€ περιουσιακών στοιχείων που διαθέτει, για παράδειγμα η Alpha Bank, δημιουργεί καθαρά κέρδη από τόκους ίσα με 2,71€. Αντίστοιχα ερμηνεύονται και τα υπόλοιπα νούμερα, κατατάσσοντας την Τράπεζα Πειραιώς τελευταία ως προς την ικανότητά της να δημιουργεί καθαρά έσοδα από τόκους, για κάθε ένα ευρώ περιουσιακού στοιχείου. Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η διαχρονική τάση του καθαρού περιθωρίου επιτοκίου των τεσσάρων αυτών τραπεζών.

Γράφημα 3: Διαχρονική τάση καθαρού περιθωρίου επιτοκίου για το διάστημα 2008-2019

Καθαρό Περιθώριο Κέρδους – Net Profit Margin

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους αποτελεί ποσοστιαία έκφραση των καθαρών κερδών της τράπεζας ως προς το σύνολο των λειτουργικών εσόδων της.

$$\text{Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (NPM)} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Λειτουργικά Έσοδα}}$$

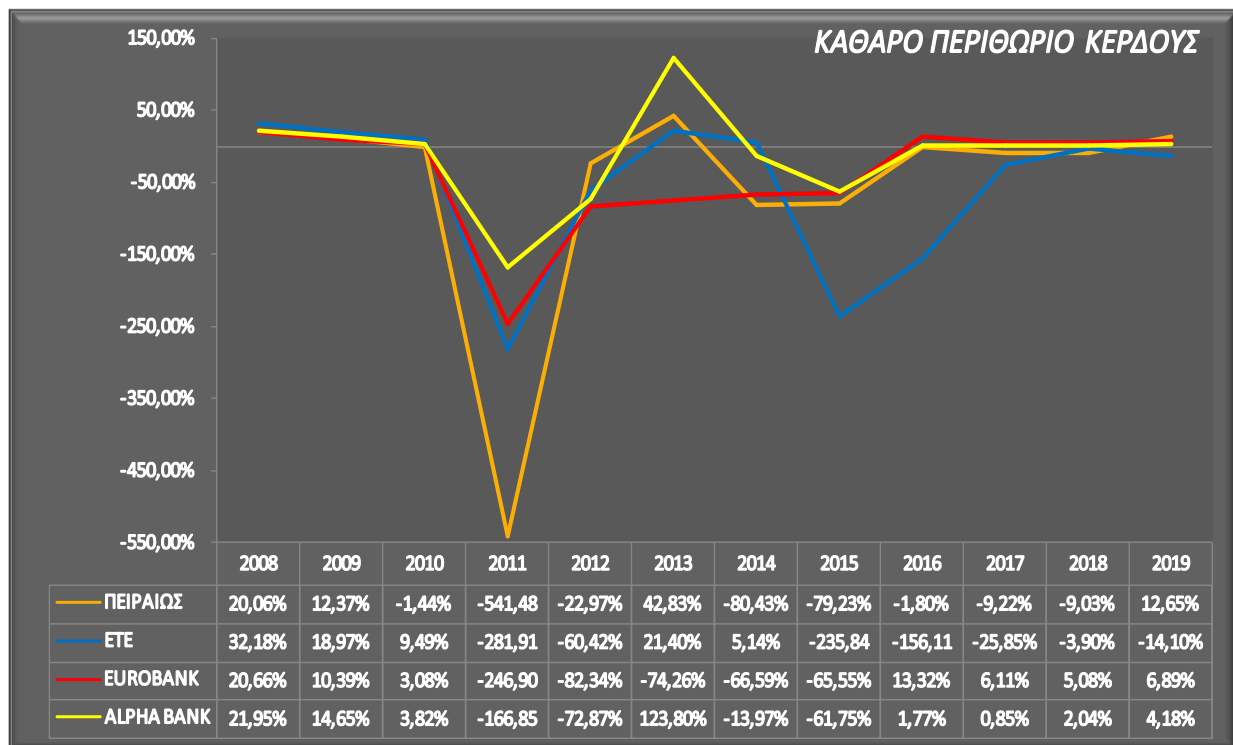
Το καθαρό περιθώριο κέρδους εκφράζει στην ουσία το ποσοστό εκείνο των λειτουργικών εσόδων της τράπεζας, το οποίο εν τέλει αποφέρει καθαρό κέρδος. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους, τόσο μεγαλύτερη η ικανότητα της τράπεζας να λαμβάνει υψηλά ποσοστά καθαρών κερδών σε σχέση με τα έσοδα που προκύπτουν από την συνήθη λειτουργία της (Πανουσιάδης, 2016).

Ο μέσος όρος των αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, φέρει αρνητικό πρόσημο και για τις τέσσερις τράπεζες, γεγονός που οφείλεται στο ύψος των ζημιών που σημείωσε η κάθε μία, με την έλευση της χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ελλάδα, ιδιαίτερα κατά το οικονομικό έτος 2011.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	20,06%	12,37%	-1,44%	-541,48%	-22,97%	42,83%	-80,43%	-79,23%	-1,80%	-9,22%	-9,03%	12,65%	-54,81%
ΕΤΕ	32,18%	18,97%	9,49%	-281,91%	-60,42%	21,40%	5,14%	-235,84%	-156,11%	-25,85%	-3,90%	-14,10%	-57,58%
EUROBANK	20,66%	10,39%	3,08%	-246,90%	-82,34%	-74,26%	-66,59%	-65,55%	13,32%	6,11%	5,08%	6,89%	-39,18%
ALPHA BANK	21,95%	14,65%	3,82%	-166,85%	-72,87%	123,80%	-13,97%	-61,75%	1,77%	0,85%	2,04%	4,18%	-11,86%

Πίνακας 2: Καθαρό Περιθώριο Κέρδους τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Η Alpha Bank και για αυτόν τον δείκτη καταλαμβάνει την πρώτη θέση, με μέσο όρο καθαρού περιθωρίου κέρδους -11,86%, ακολουθούμενη από την Eurobank, με ποσοστό -39,18%, την Πειραιώς με -54,81% και τελευταία την Εθνική Τράπεζα, με μέσο όρο -57,58%. Πρακτικά, οι αριθμοί αυτοί παρουσιάζουν το επίπεδο του κέρδους ή της ζημίας, στην προκειμένη περίπτωση, συγκριτικά με τα έσοδα που φέρει η τράπεζα από τη συνήθη λειτουργία της.

Γράφημα 4: Διαχρονική τάση καθαρού περιθωρίου κέρδους για το διάστημα 2008-2019

Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού

Ο δείκτης αξιοποίησης ενεργητικού φανερώνει τον βαθμό στον οποίο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αξιοποιούν αποτελεσματικά τα περιουσιακά τους στοιχεία, για τη δημιουργία εσόδων από τις συνήθεις δραστηριότητές τους.

$$\text{Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού} = \frac{\text{Λειτουργικά Έσοδα}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

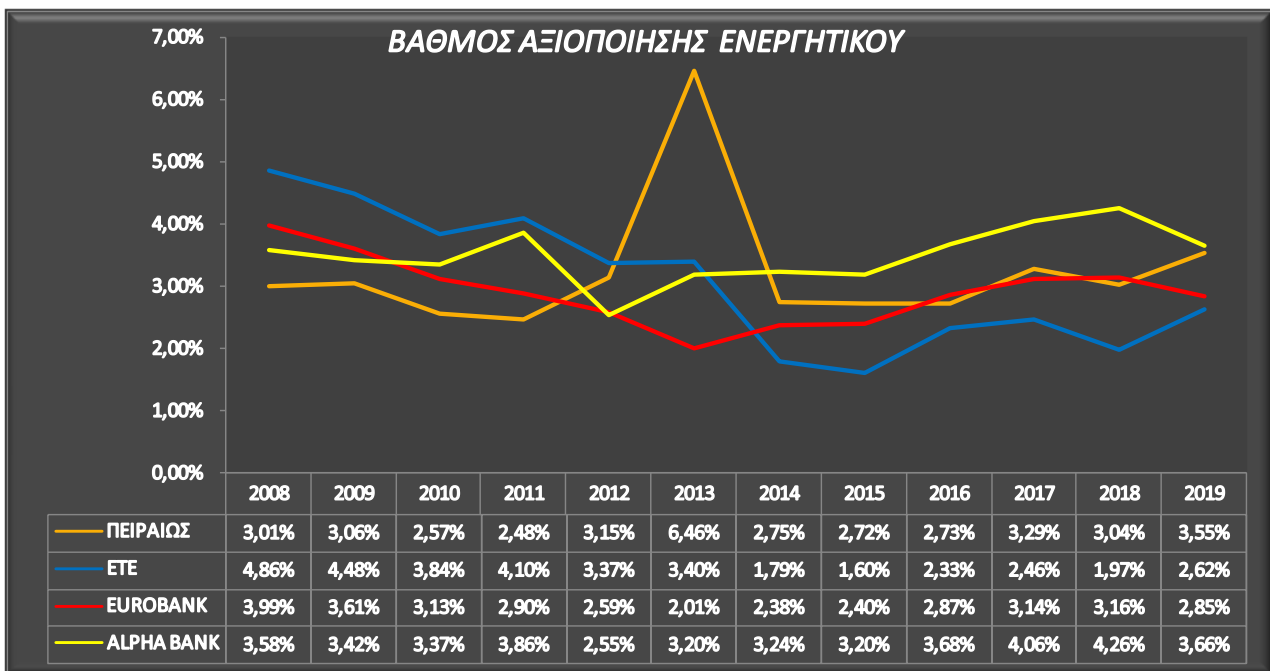
Μία αύξηση του δείκτη βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού αντικατοπτρίζει την προσπάθεια της τράπεζας να δημιουργήσει έσοδα, μέσω της αποτελεσματικότερης εκμετάλλευσης των περιουσιακών της στοιχείων. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να συμβεί αν για παράδειγμα η τράπεζα μείωνε τον παρονομαστή του κλάσματος, δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία που έχει στην κατοχή της, διατηρώντας σταθερά τα λειτουργικά της έσοδα.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,01%	3,06%	2,57%	2,48%	3,15%	6,46%	2,75%	2,72%	2,73%	3,29%	3,04%	3,55%	3,23%
ΕΤΕ	4,86%	4,48%	3,84%	4,10%	3,37%	3,40%	1,79%	1,60%	2,33%	2,46%	1,97%	2,62%	3,07%
EUROBANK	3,99%	3,61%	3,13%	2,90%	2,59%	2,01%	2,38%	2,40%	2,87%	3,14%	3,16%	2,85%	2,92%
ALPHA BANK	3,58%	3,42%	3,37%	3,86%	2,55%	3,20%	3,24%	3,20%	3,68%	4,06%	4,26%	3,66%	3,51%

Πίνακας 3: Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, καλύτερη εκμετάλλευση των περιουσιακών της στοιχείων έκανε η Alpha Bank, με μέσο όρο βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού 3,51%. Αυτό σημαίνει πως για κάθε εκατό νομισματικές μονάδες περιουσιακού στοιχείου που διαθέτει η τράπεζα, δημιουργεί έσοδα, μέσα από τη συνήθη λειτουργία της, ύψους 3,51€. Ακολουθεί η Τράπεζα Πειραιώς με δείκτη 3,23%, γεγονός που οφείλεται σημαντικά στην προσπάθεια της τράπεζας κατά το έτος 2013, να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τα στοιχεία του ενεργητικού της για τη δημιουργία εσόδων, όπου για κάθε 100€ περιουσιακών στοιχείων στη διάθεσή της, απέφερε έσοδα 6,46€, ποσό αισθητά υψηλότερο συγκριτικά με τις υπόλοιπες τρεις εξεταζόμενες τράπεζες. Για το οικονομικό αυτό έτος, η Τράπεζα Πειραιώς σημείωσε ραγδαία αύξηση τόσο στα λειτουργικά της έσοδα, όσο και στο σύνολο του ενεργητικού της, κυρίως μέσα από την αύξηση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και των απαιτήσεων από χρεωστικούς τίτλους. Τρίτη στη σειρά κατατάσσεται η Εθνική Τράπεζα, με

ποσοστό αξιοποίησης του ενεργητικού της ίσο με 3,07%, ενώ αξίζει να επισημανθεί ότι είναι η μοναδική τράπεζα εκ των τεσσάρων που έλαβε τιμές για το δείκτη κατώτερες του 2%, κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης των λειτουργικών της εσόδων, παρά αύξησης του ενεργητικού της, κατά τα έτη αυτά. Τα χαμηλότερα ποσοστά στο διάστημα 2008-2019 σημείωσε η Eurobank, με μέσο όρο βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού ίσο με 2,92%, παρουσιάζοντας, ωστόσο, μια πιο σταθερή πορεία, όπως καταδεικνύει και το παρακάτω γράφημα.

Γράφημα 5: Διαχρονική τάση βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019

Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων – Equity Multiplier

Ο πολλαπλασιαστής ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένα δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης και δείχνει την πολλαπλασιαστική δύναμη των ιδίων κεφαλαίων (Σουμπενιώτης & Ταμπακούδης, 2017). Στην ουσία παρέχει πληροφορίες αναφορικά στην ικανότητα μιας τράπεζας να δημιουργεί πρόσθετη αξία στα περιουσιακά της στοιχεία, μέσω των ιδίων κεφαλαίων.

$$\text{Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Σε γενικές γραμμές, χαμηλά επίπεδα του δείκτη θεωρούνται προτιμότερα, καθώς υποδηλώνουν περιορισμένη εξάρτηση από δανειακά κεφάλαια, μικρό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους και συνεπώς χαμηλότερο κίνδυνο. (Σουμπενιώτης & Ταμπακούδης, 2017). Από την άλλη πλευρά, υψηλά επίπεδα του δείκτη μπορεί να σημαίνουν μεν ότι η τράπεζα διαθέτει περιουσιακά στοιχεία σημαντικής αξίας, αλλά μπορεί να συνεπάγεται και μεγαλύτερη μόχλευση και υψηλότερο κίνδυνο. Ο συγκεκριμένος δείκτης θα πρέπει να αξιολογείται συνδυαστικά με άλλους δείκτες, όπως ο βαθμός αξιοποίησης ενεργητικού για πληρέστερη και ακριβέστερη ανάλυση.

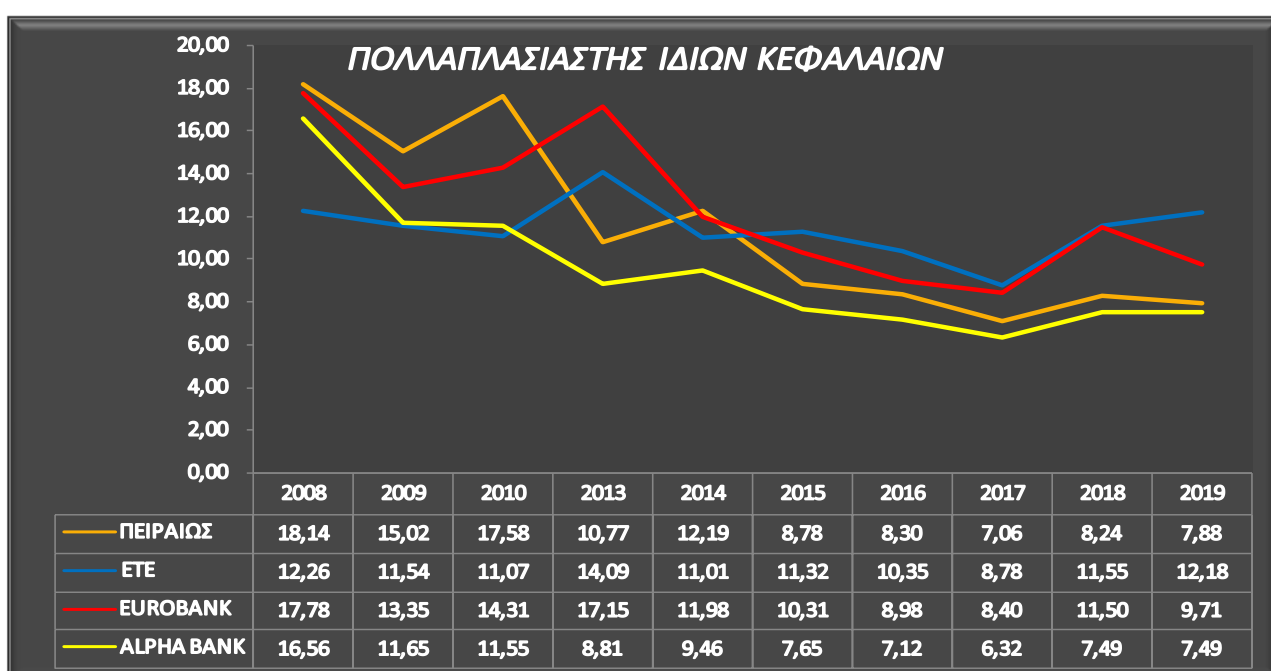
	2008	2009	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μ.Ο.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	18,14	15,02	17,58	10,77	12,19	8,78	8,30	7,06	8,24	7,88	11,40
ΕΤΕ	12,26	11,54	11,07	14,09	11,01	11,32	10,35	8,78	11,55	12,18	11,41
EUROBANK	17,78	13,35	14,31	17,15	11,98	10,31	8,98	8,40	11,50	9,71	12,35
ALPHA BANK	16,56	11,65	11,55	8,81	9,46	7,65	7,12	6,32	7,49	7,49	9,41

Πίνακας 4: Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Εφαρμόζοντας την εξίσωση υπολογισμού του πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, προέκυψαν τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, με βάση τα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία των τραπεζών. Σημειώνεται πως τα έτη 2011 και 2012 έχουν αφαιρεθεί από τον πίνακα, καθώς το αποτέλεσμα για τα έτη αυτά της Τράπεζας Πειραιώς, της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και της Eurobank (για το 2012) ήταν αρνητικό, εξαιτίας της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης στη χώρα, και στερείται οικονομικής ερμηνείας. Με αυτόν τον τρόπο, ωστόσο, έχουν αποκλειστεί ερμηνείας τα αντίστοιχα αποτελέσματα της Alpha Bank, τα οποία ήταν αρκετά υψηλότερα και θα οδηγούσαν σε αυξημένο μέσο όρο, ξεπερνώντας τις υπόλοιπες τρεις τράπεζες.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα παραπάνω αποτελέσματα, με μέσο όρο 12,35, η Eurobank φαίνεται πως έχει τον καλύτερο πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, γεγονός που πρακτικά σημαίνει πως από την αξιοποίηση κάθε μίας νομισματικής μονάδας ιδίων κεφαλαίων, έχουν «δημιουργηθεί» 12,35 νομισματικές μονάδες ενεργητικού. Δια της επαγωγής, σημαίνει επίσης πως μόλις το 1/12 περίπου του ενεργητικού, έχει χρηματοδοτηθεί από τα ίδια κεφάλαια.

Ακολουθούν με ελάχιστη διαφορά μεταξύ τους η Εθνική Τράπεζα και η Τράπεζα Πειραιώς, με τιμές του δείκτη ίσες με 11,41 και 11,40 αντίστοιχα. Λαμβάνοντας υπόψη και αποτελέσματα του προηγούμενου δείκτη, του βαθμού αξιοποίησης ενεργητικού, μπορούμε να συμπεράνουμε πως η τράπεζα με μικρότερο πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, αλλά υψηλότερο βαθμό αξιοποίησης ενεργητικού, θα μπορούσε να απορροφήσει ευκολότερα μία ενδεχόμενη ζημία, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Alpha Bank, η οποία βάσει των αποτελεσμάτων του πίνακα, έχει πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων 9,41. Στο ακόλουθο γράφημα, παρουσιάζεται η διαχρονική τάση του εξεταζόμενου δείκτη για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες.

Γράφημα 6: Διαχρονική τάση πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019

Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού – Return on Assets

Ο δείκτης ROA φανερώνει την αποτελεσματικότητα του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά του στοιχεία για την επίτευξη κερδών και υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη με το σύνολο του ενεργητικού.

$$\text{Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού (ROA)} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Το αποτέλεσμα αυτής της πράξης αντικατοπτρίζει τις νομισματικές μονάδες σε κέρδη που δημιουργεί η τράπεζα, για κάθε μία νομισματική μονάδα που επενδύεται στο ενεργητικό και δείχνει στην ουσία την απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων σε όρους κερδοφορίας. Για τον συγκεκριμένο δείκτη, υψηλές τιμές θεωρούνται προτιμότερες, δεδομένου ότι καταδεικνύουν αποτελεσματική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και υψηλή κερδοφορία.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο συγκεκριμένος δείκτης μπορεί να υπολογιστεί εναλλακτικά πολλαπλασιάζοντας τον δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους με τον βαθμό αξιοποίησης ενεργητικού, ήτοι:

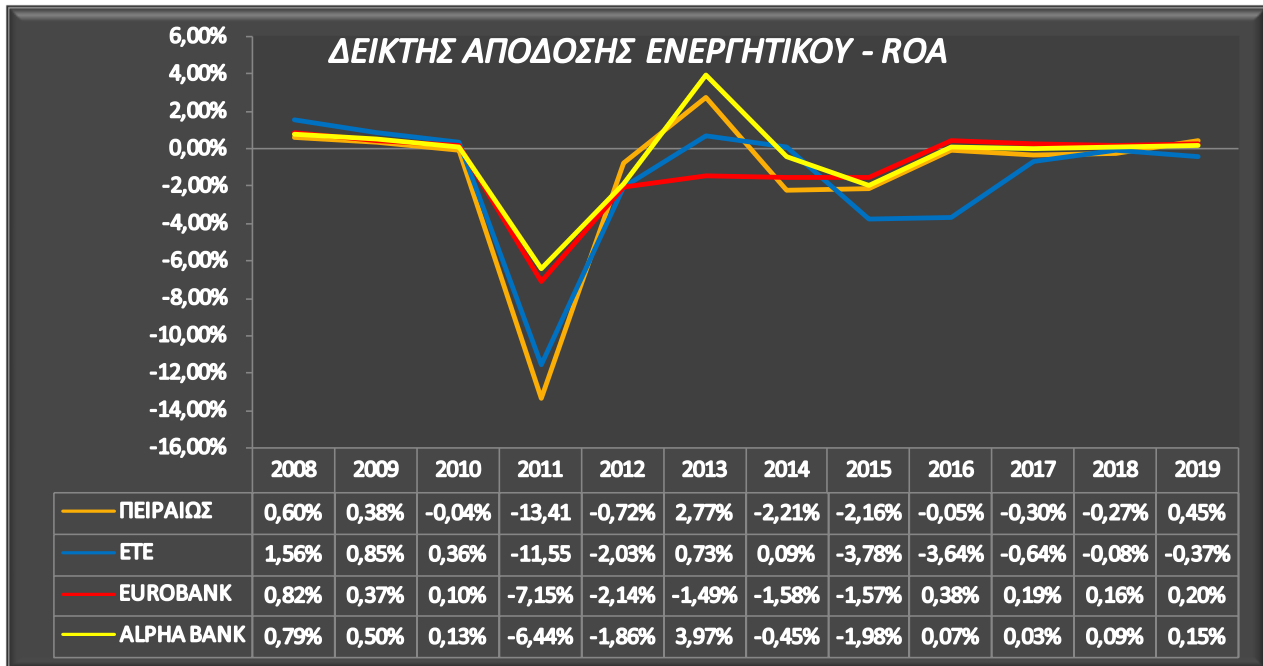
$$\begin{aligned} \text{Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού (ROA)} &= \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \\ &= \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Λειτουργικά Έσοδα}} * \frac{\text{Λειτουργικά Έσοδα}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} = \\ &= \text{Καθαρό Περιθώριο Κέρδους} * \text{Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού} \end{aligned}$$

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μ.Ο.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,60%	0,38%	-0,04%	-13,41%	-0,72%	2,77%	-2,21%	-2,16%	-0,05%	-0,30%	-0,27%	0,45%	-1,25%
ΕΤΕ	1,56%	0,85%	0,36%	-11,55%	-2,03%	0,73%	0,09%	-3,78%	-3,64%	-0,64%	-0,08%	-0,37%	-1,54%
EUROBANK	0,82%	0,37%	0,10%	-7,15%	-2,14%	-1,49%	-1,58%	-1,57%	0,38%	0,19%	0,16%	0,20%	-0,98%
ALPHA BANK	0,79%	0,50%	0,13%	-6,44%	-1,86%	3,97%	-0,45%	-1,98%	0,07%	0,03%	0,09%	0,15%	-0,42%

Πίνακας 5: Απόδοση Ενεργητικού - ROA τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Με την έλευση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ελλάδα, τα τραπεζικά ιδρύματα σημείωσαν υψηλό επίπεδο καθαρών ζημιών, ιδιαίτερα κατά τα έτη 2011 και 2012. Οι ζημίες αυτές οδήγησαν σε αρνητικό μέσο όρο του δείκτη ROA και για τις τέσσερις εξεταζόμενες τράπεζες. Ερμηνεύοντας τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, η Alpha Bank, έχοντας δείκτη απόδοσης ενεργητικού -0,42% κατά μέσο όρο, παρουσιάζει την καλύτερη εικόνα συγκριτικά με τις υπόλοιπες τράπεζες, υποδεικνύοντας πως για κάθε εκατό νομισματικές μονάδες που έχουν επενδυθεί στο ενεργητικό της, οι ζημίες που έχει αποφέρει αντιστοιχούν σε 0,42 νομισματικές μονάδες. Για την Eurobank οι ζημίες αυτές ανέρχονται σε 0,98 νομισματικές μονάδες

για κάθε εκατό περιουσιακών στοιχείων, σε 1,25 και 1,54 νομισματικές μονάδες ζημιών για την Τράπεζα Πειραιώς και την Εθνική Τράπεζα αντίστοιχα. Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη απόδοσης ενεργητικού, στο εξεταζόμενο διάστημα.

Γράφημα 7: Διαχρονική τάση δείκτη απόδοσης ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019

Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων – Return on Equity

Ο δείκτης ROE αντικατοπτρίζει την ικανότητα της επιχείρησης να παράγει κέρδη από τα χρήματα των μετόχων και υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη από τα ίδια κεφάλαια.

$$\text{Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Ο δείκτης αυτός μετρά τις νομισματικές μονάδες σε κέρδη που παράγει η τράπεζα, για κάθε μία που έχει επενδυθεί από τους μετόχους της, δείχνοντας παράλληλα την οικονομική ανταμοιβή των μετόχων για τα κεφάλαια που επενδύουν και το ρίσκο που αναλαμβάνουν (Σουμπενιώτης & Ταμπακούδης, 2017). Για το λόγο αυτό, ο δείκτης ROE είναι ιδιαίτερα σημαντικός και χρήσιμος για τους υφιστάμενους, αλλά και τους δυνητικούς μετόχους, καθώς καταδεικνύει τον βαθμό αποτελεσματικότητας στη

διαχείριση των χρημάτων τους (Σουμπενιώτης & Ταμπακούδης, 2017). Γενικότερα, υψηλές τιμές του δείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων είναι περισσότερο αποδεκτές, καθώς υποδεικνύουν την αποτελεσματική αξιοποίηση των χρημάτων των μετόχων και υψηλή κερδοφορία (Σουμπενιώτης & Ταμπακούδης, 2017)).

Εναλλακτικά, ο συγκεκριμένος δείκτης μπορεί να υπολογιστεί πολλαπλασιάζοντας τον δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους με τον βαθμό αξιοποίησης ενεργητικού και τον πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, ήτοι:

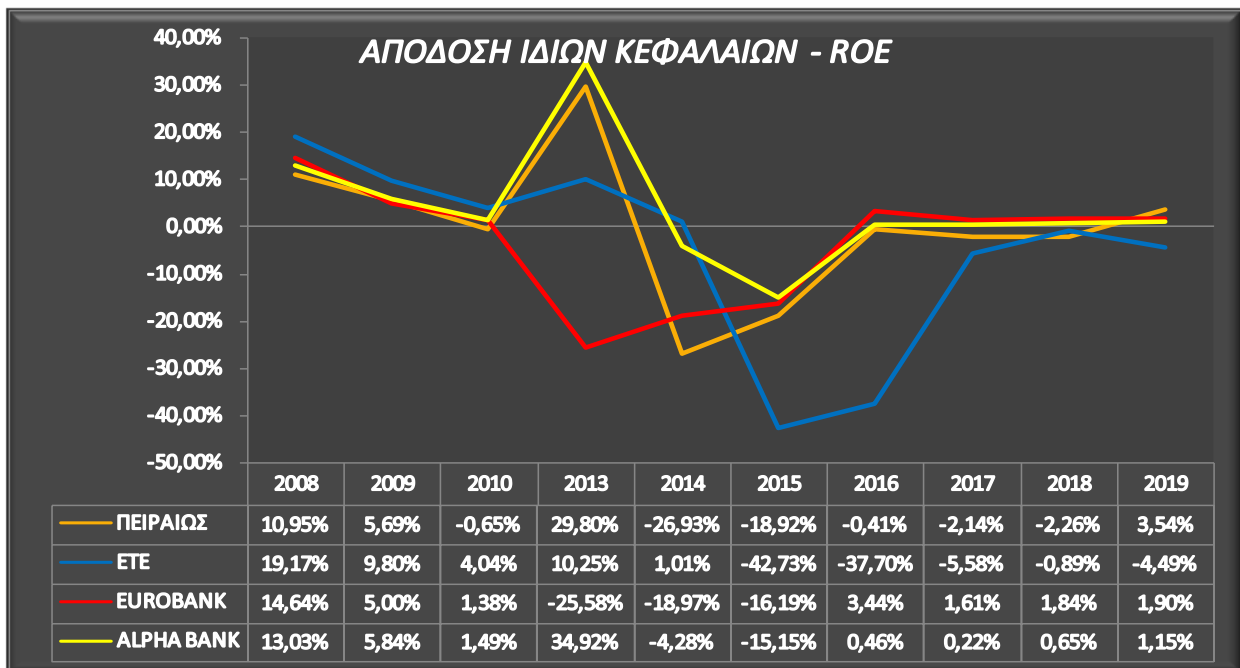
$$\begin{aligned} \text{Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)} &= \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}} = \\ &= \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Λειτουργικά Έσοδα}} * \frac{\text{Λειτουργικά Έσοδα}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} * \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}} = \\ &= \text{Καθαρό Περιθώριο Κέρδους} * \text{Βαθμός Αξιοποίησης Ενεργητικού} \\ & * \text{Πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων} = \text{ROA} * \text{ΠΙΚ} \end{aligned}$$

	2008	2009	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	10,95%	5,69%	-0,65%	29,80%	-26,93%	-18,92%	-0,41%	-2,14%	-2,26%	3,54%	-0,13%
ΕΤΕ	19,17%	9,80%	4,04%	10,25%	1,01%	-42,73%	-37,70%	-5,58%	-0,89%	-4,49%	-4,71%
EUROBANK	14,64%	5,00%	1,38%	-25,58%	-18,97%	-16,19%	3,44%	1,61%	1,84%	1,90%	-3,09%
ALPHA BANK	13,03%	5,84%	1,49%	34,92%	-4,28%	-15,15%	0,46%	0,22%	0,65%	1,15%	3,83%

Πίνακας 6: Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων - ROE τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Όπως και στην περίπτωση του πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, τα έτη 2011 και 2012 έχουν αποκλειστεί από τον παραπάνω πίνακα, λόγω των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων των τριών εκ των τεσσάρων τραπεζών, πέραν της Alpha Bank και συνεπώς τα αποτελέσματα δεν θα μπορούσαν να ερμηνευτούν. Την καλύτερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων παρουσιάζει η Alpha Bank, με ποσοστό 3,83%, όντας και η μοναδική τράπεζα με θετικό δείκτη. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως για κάθε 100 νομισματικές μονάδες που έχουν επενδυθεί από τους μετόχους, η τράπεζα αποφέρει κέρδη 3,83 νομισματικών μονάδων, ενώ οι υπόλοιπες τράπεζες σημειώνουν αρνητική αξιοποίηση των ιδίων κεφαλαίων, με την Τράπεζα Πειραιώς να αποφέρει ζημίες 0,13€, η Eurobank 3,09€ και τέλος η Εθνική 4,17€ για κάθε εκατό που έχουν επενδυθεί από τους μετόχους.

Παρατηρώντας την εξίσωση υπολογισμού του δείκτη ROE, τη μεγαλύτερη συμβολή στη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων φαίνεται πως έχει το καθαρό περιθώριο κέρδους, παρά ο βαθμός αξιοποίησης ενεργητικού ή ο πολλαπλασιαστής ιδίων κεφαλαίων, όπως δείχνουν και τα γραφήματα των αντίστοιχων δεικτών. Η ραγδαίες μεταβολές του δείκτη περιθωρίου κέρδους, κυρίως λόγω της μεγάλης απομείωσης που υπέστησαν τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών των τραπεζών, αλλά και το εμπορικό τους χαρτοφυλάκιο, μείωσε αισθητά τα καθαρά αποτελέσματα, διαμορφώνοντας ανάλογα και τον υπό εξέταση δείκτη, όπως παρουσιάζεται και στο ακόλουθο γράφημα.

Γράφημα 8: Διαχρονική τάση απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019

5.4.2.: Δείκτες Αποτελεσματικότητας

Λειτουργικά Έξοδα προς Λειτουργικά Έσοδα

Οι δείκτες αποτελεσματικότητας συμβάλλουν γενικότερα στην παροχή πληροφόρησης αναφορικά στο πόσο αποτελεσματικά μια τράπεζα μετατρέπει τις διαφόρων ειδών εισροές της, σε κέρδη. Ο εξεταζόμενος δείκτης, όπως φανερώνει και το όνομά του, υπολογίζεται διαιρώντας τα λειτουργικά έξοδα με τα λειτουργικά έσοδα που αποφέρει μια τράπεζα και καταδεικνύει το ποσοστό του κέρδους της τράπεζας που απαιτείται για την κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων.

Μικρότερες τιμές του δείκτη θεωρούνται επιθυμητές, καθώς φανερώνουν αποτελεσματικότερη διαχείριση των εισροών της τράπεζας και λιγότερα λειτουργικά έξοδα.

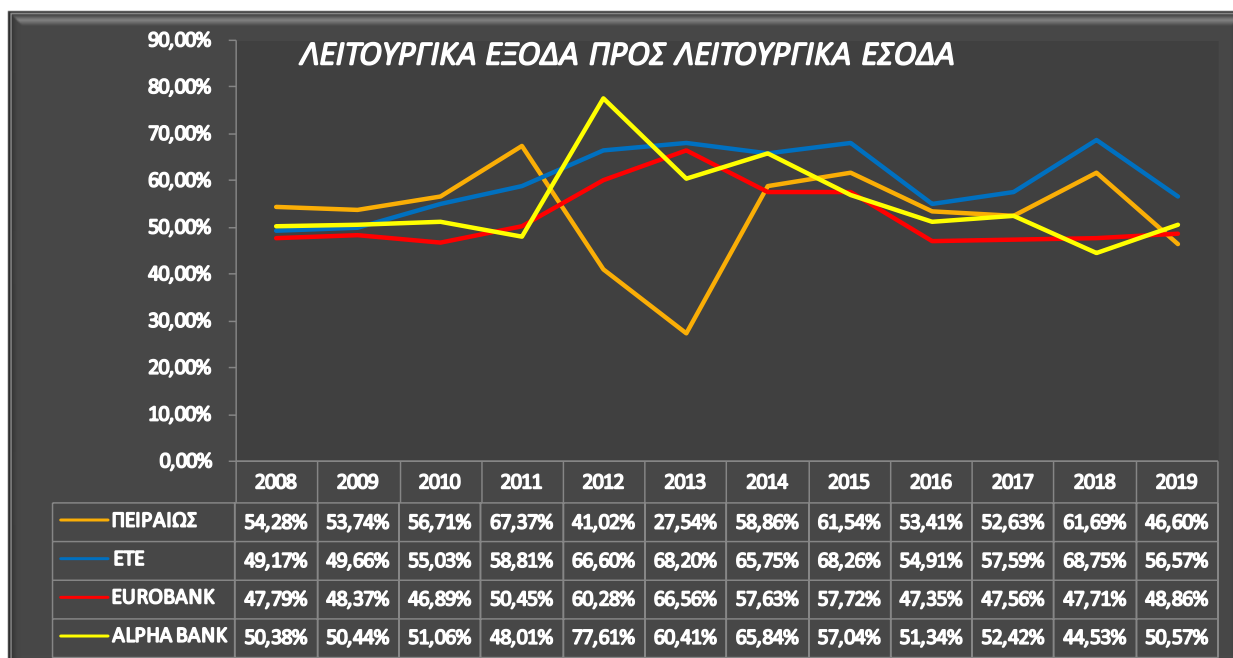
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	54,28%	53,74%	56,71%	67,37%	41,02%	27,54%	58,86%	61,54%	53,41%	52,63%	61,69%	46,60%	52,95%
ΕΤΕ	49,17%	49,66%	55,03%	58,81%	66,60%	68,20%	65,75%	68,26%	54,91%	57,59%	68,75%	56,57%	59,94%
EUROBANK	47,79%	48,37%	46,89%	50,45%	60,28%	66,56%	57,63%	57,72%	47,35%	47,56%	47,71%	48,86%	52,26%
ALPHA BANK	50,38%	50,44%	51,06%	48,01%	77,61%	60,41%	65,84%	57,04%	51,34%	52,42%	44,53%	50,57%	54,97%

Πίνακας 7: Δείκτης λειτουργικών εξόδων προς λειτουργικών εσόδων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα έχουν υπολογιστεί, λαμβάνοντας υπόψη τις απόλυτες τιμές των ποσών, καθώς το πρόσημο για την ανάλυση του συγκεκριμένου δείκτη δεν διαδραματίζει κάποιο ρόλο. Σημειώνεται πως για σκοπούς αποφυγής αλλοιώσεων αποτελεσμάτων, για τον υπολογισμό του εξεταζόμενου δείκτη για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, δεν έχει χρησιμοποιηθεί το ποσό των λειτουργικών εξόδων, όπως η τράπεζα το παρουσιάζει στις οικονομικές της καταστάσεις, καθώς σε αυτό το ποσό συμπεριλαμβάνει ποσά απομειώσεων και προβλέψεων, τα οποία οι λοιπές τράπεζες αναφέρουν σε διαφορετική θέση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων τους.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα δεδομένα που παρουσιάζονται στον πίνακα, στο διάστημα έντεκα ετών που εξετάζει η παρούσα εργασία, την καλύτερη αναλογία λειτουργικών εξόδων / εσόδων παρουσιάζει η Eurobank, με μέσο όρο 52,26% και αμέσως επόμενη, με ελάχιστη διαφορά, η Τράπεζα Πειραιώς με 52,95%. Αυτοί οι αριθμοί σημαίνουν πως τα λειτουργικά έξοδα της τράπεζας, αντιστοιχούν περίπου στο μισό των εσόδων που αποφέρει από τις συνήθεις δραστηριότητές της, ή με άλλα λόγια, τα λειτουργικά έσοδα είναι διπλάσια από τα λειτουργικά έξοδα. Στη συνέχεια εμφανίζεται η Alpha Bank, με μέσο όρο δείκτη 54,97% και τελευταία βρίσκεται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με 59,94%, όχι εξαιτίας αύξησης των λειτουργικών της εξόδων, αλλά μείωσης των εσόδων της, όπως των εσόδων από τόκους και προμήθειες, ιδιαίτερα για την τετραετία 2012-2015. Αξίζει να σχολιαστεί και το συγκριτικά μικρό ποσοστό 27,54% για τον δείκτη της Τράπεζας Πειραιώς το οικονομικό έτος 2013, που οφείλεται στην αρνητική υπεραξία ύψους 3,414 εκατομμυρίων ευρώ από την εξαγορά Κυπριακών τραπεζών, ποσό που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της τράπεζας για το έτος αυτό. Στο

ακόλουθο γράφημα αποτυπώνεται η τάση που ακολούθησε ο δείκτης για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες μέσα στα χρόνια.

Γράφημα 9: Διαχρονική τάση δείκτη λειτουργικών εξόδων προς λειτουργικών εσόδων για το διάστημα 2008-2019

5.4.3.: Δείκτες Ρευστότητας

Χορηγήσεις προς Καταθέσεις – Loans to Deposits Ratio (LDR)

Ο αριθμοδείκτης LDR χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της ρευστότητας ενός τραπεζικού ιδρύματος, συγκρίνοντας τα συνολικά δάνεια μιας τράπεζας με τις συνολικές καταθέσεις της, για την ίδια περίοδο. Εάν ο λόγος είναι πολύ υψηλός, αυτό σημαίνει ότι η τράπεζα ενδέχεται να μην έχει αρκετή ρευστότητα για να καλύψει τυχόν απρόβλεπτες απαιτήσεις κεφαλαίων. Αντίθετα, εάν ο λόγος είναι πολύ χαμηλός, η τράπεζα μπορεί να μην κερδίζει όσο θα μπορούσε.

$$\text{Χορηγήσεις προς Καταθέσεις} = \frac{\text{Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών}}{\text{Υποχρεώσεις προς Πελάτες}}$$

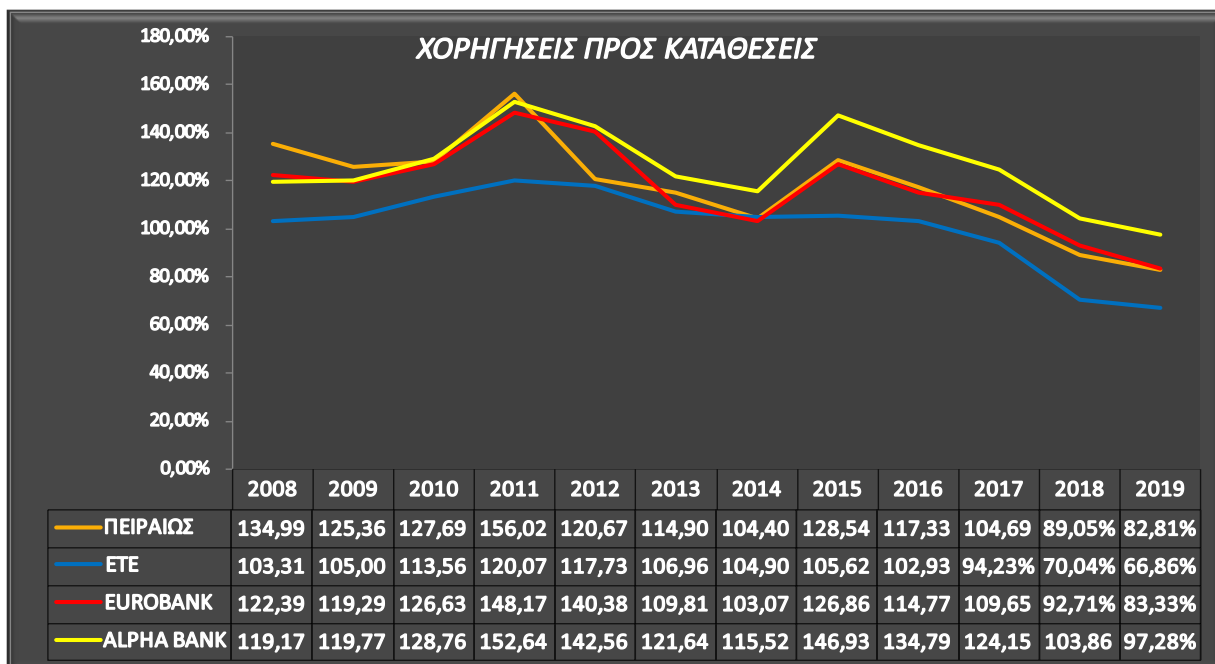
Ένας δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις ίσος με 100% σημαίνει πως για κάθε μία νομισματική μονάδα που χορηγεί η τράπεζα σε πελάτες της ως δάνειο, δέχεται μία νομισματική μονάδα ως κατάθεση των τελευταίων. Συνήθως, οι ιδανικές τιμές του δείκτη κυμαίνονται γύρω στο 80%-90%. Ο δείκτης LDR δείχνει, ουσιαστικά, την ικανότητα μιας τράπεζας να καλύψει τις απώλειες δανείων και τις αναλήψεις από τους πελάτες της. Οι επενδυτές παρακολουθούν το LDR των τραπεζών για να βεβαιωθούν ότι υπάρχει επαρκής ρευστότητα για την κάλυψη των δανείων σε περίπτωση οικονομικής ύφεσης που οδηγεί σε αδυναμίες δανεισμού.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	134,99%	125,36%	127,69%	156,02%	120,67%	114,90%	104,40%	128,54%	117,33%	104,69%	89,05%	82,81%	117,21%
ΕΤΕ	103,31%	105,00%	113,56%	120,07%	117,73%	106,96%	104,90%	105,62%	102,93%	94,23%	70,04%	66,86%	100,93%
EUROBANK	122,39%	119,29%	126,63%	148,17%	140,38%	109,81%	103,07%	126,86%	114,77%	109,65%	92,71%	83,33%	116,42%
ALPHA BANK	119,17%	119,77%	128,76%	152,64%	142,56%	121,64%	115,52%	146,93%	134,79%	124,15%	103,86%	97,28%	125,59%

Πίνακας 8: Δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Παρατηρώντας τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα, βλέπουμε πως και οι τέσσερις τράπεζες του δείγματος εμφανίζουν ένα δείκτη μεγαλύτερο του 100%, που σημαίνει πως οι χορηγήσεις δανείων υπερτερούν των καταθέσεων των πελατών. Ο δείκτης LDR βοηθά να δείξει πόσο καλά μια τράπεζα προσελκύει και διατηρεί πελάτες. Τον καλύτερο μέσο όρο για το εξεταζόμενο διάστημα παρουσιάζει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με 100,93%, ιδιαίτερα χάρη στην σημαντική πτώση του δείκτη κατά την τελευταία διετία. Αυτό οφείλεται, στην περίπτωση της ΕΤΕ, στο γεγονός ότι σημείωσε, συνδυαστικά, μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση χορηγηθέντων δανείων στους πελάτες της (~58%) από αυτή των αντίστοιχων καταθέσεων (~35%). Με μέσο όρο δείκτη LDR 116,42% ακολουθεί η Eurobank και με 117,21% η Τράπεζα Πειραιώς. Ανατρέχοντας στις οικονομικές καταστάσεις τους, παρατηρούμε ότι η Eurobank δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες διακυμάνσεις όσον αφορά τις καταθέσεις των πελατών, ενώ στην περίπτωση της Τράπεζας Πειραιώς, παρατηρείται ακριβώς το αντίθετο, όπου η τράπεζα αύξησε σημαντικά το επίπεδο των καταθέσεων της και διατήρησε σχεδόν ίδιο το επίπεδο των χορηγήσεων, σε σχέση με την αρχή της εξεταζόμενης περιόδου. Εάν οι καταθέσεις μιας τράπεζας αυξάνονται, προστίθενται νέα χρήματα και νέοι πελάτες. Τέλος, με τον μεγαλύτερο μέσο όρο δείκτη ίσο με 125,59% βρίσκεται η Alpha Bank. Αν και αντίθετο,

τα δάνεια αποτελούν πλεονέκτημα για μια τράπεζα, καθώς οι τράπεζες κερδίζουν τόκους από δανεισμό. Οι καταθέσεις, από την άλλη πλευρά, είναι υποχρεώσεις, επειδή οι τράπεζες πρέπει να καταβάλουν επιτόκιο, αν και χαμηλότερο, για αυτές τις καταθέσεις. Παρακάτω παρατίθεται και η αντίστοιχη διαχρονική τάση του δείκτη των τραπεζών.

Γράφημα 10: Διαχρονική τάση δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις για το διάστημα 2008-2019

Χορηγήσεις προς Σύνολο Ενεργητικού

Ο δείκτης των χορηγήσεων προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων είναι ένας χρηματοοικονομικός δείκτης που εφαρμόζεται για τις τράπεζες, με σκοπό τη μέτρηση της σχέσης του χαρτοφυλακίου δανείων του τραπεζικού ιδρύματος με το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων. Η παροχή δανείων σε πελάτες αποτελεί βασική λειτουργία κάθε τράπεζας και είναι φυσιολογικό ότι μεγάλο μέρος των περιουσιακών της στοιχείων βρίσκονται υπό τη μορφή δανείου. Ο δείκτης υπολογίζεται διαιρώντας από το σύνολο του ενεργητικού, τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί σε πελάτες, σύμφωνα με την παρακάτω εξίσωση:

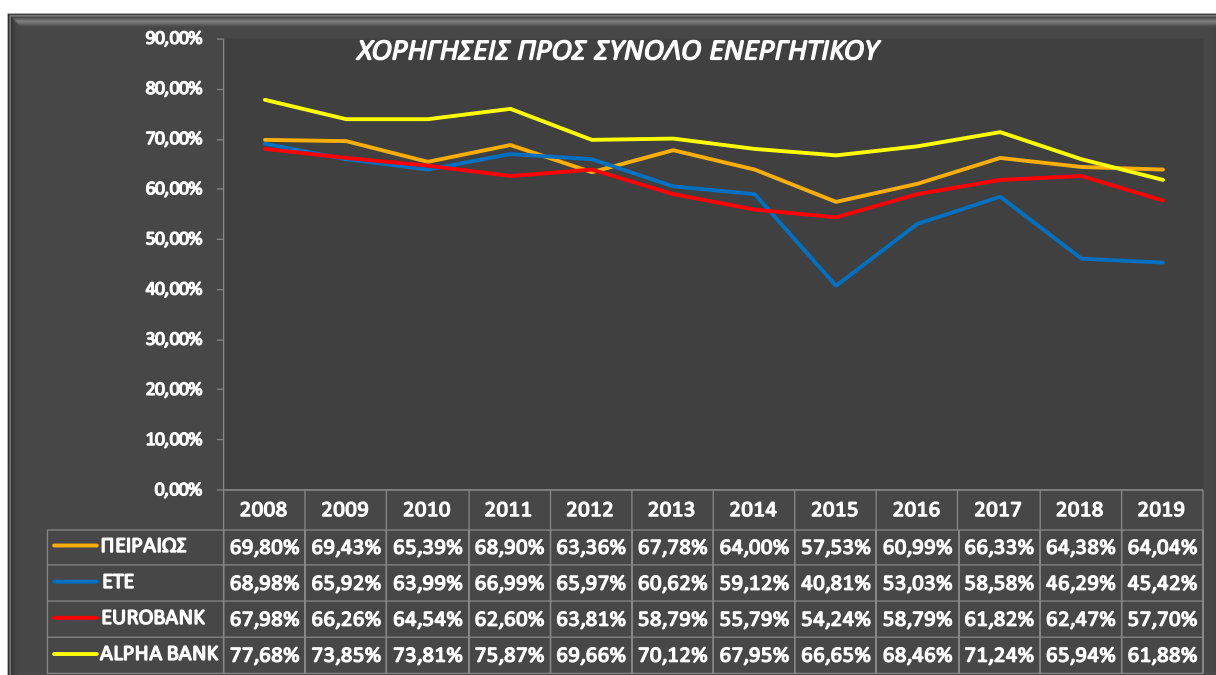
$$\text{Χορηγήσεις προς Ενεργητικό} = \frac{\text{Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Υψηλές τιμές του δείκτη μπορεί να σημαίνουν ότι η τράπεζα βρίσκεται εκτεθειμένη σε μεγαλύτερο κίνδυνο, καθώς τα δάνεια είναι λιγότερο ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία συγκριτικά με άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία. Μπορεί, επίσης, να σημαίνει πως η τράπεζα έχει υψηλότερα έσοδα από τόκους, δεδομένου ότι τα δάνεια αποτελούν το πιο κερδοφόρο περιουσιακό στοιχείο ενός τραπεζικού ιδρύματος. Από την άλλη, χαμηλές τιμές του δείκτη είναι προτιμότερες, καθώς μπορούν να ερμηνευτούν ως επάρκεια ρευστότητας.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	69,80%	69,43%	65,39%	68,90%	63,36%	67,78%	64,00%	57,53%	60,99%	66,33%	64,38%	64,04%	65,16%
ΕΤΕ	68,98%	65,92%	63,99%	66,99%	65,97%	60,62%	59,12%	40,81%	53,03%	58,58%	46,29%	45,42%	57,98%
EUROBANK	67,98%	66,26%	64,54%	62,60%	63,81%	58,79%	55,79%	54,24%	58,79%	61,82%	62,47%	57,70%	61,23%
ALPHA BANK	77,68%	73,85%	73,81%	75,87%	69,66%	70,12%	67,95%	66,65%	68,46%	71,24%	65,94%	61,88%	70,26%

Πίνακας 9: Δείκτης χορηγήσεων προς συνολικό ενεργητικό τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Η σχέση μεταξύ ρευστότητας και κερδοφορίας δεν καθορίζεται σαφώς. Μια τράπεζα που κατέχει πολύ ρευστά περιουσιακά στοιχεία τείνει να έχει σχετικά χαμηλότερο εισόδημα, καθώς αυτά τα ρευστά περιουσιακά στοιχεία είναι λιγότερο ριψοκίνδυνα, επομένως προσελκύουν χαμηλότερα ποσοστά απόδοσης. Τα στοιχεία που υπολογίστηκαν στον παραπάνω πίνακα, φανερώνουν πως, κατά μέσο όρο, τον καλύτερο δείκτη και επομένως την καλύτερη ρευστότητα είχε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με 57,98%, βελτιώνοντας τη ρευστότητά της ιδιαίτερα κατά τα έτη 2015, 2018 & 2019, συγκλίνοντας με τα αποτελέσματα του προηγούμενου δείκτη. Όπως και στον δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις, ακολουθεί η Eurobank, με μέσο όρο 61,23%, η Τράπεζα Πειραιώς με 65,16% και τέλος η Alpha Bank, με 70,26%, η οποία είναι και η μόνη τράπεζα που σημείωσε ποσοστά υψηλότερα του 70%. Η τάση που ακολούθησε ο δείκτης για το διάστημα 2008-2019, φαίνεται στο γράφημα που ακολουθεί.

Γράφημα 11: Διαχρονική τάση δείκτη χορηγήσεων προς σύνολο ενεργητικού για το διάστημα 2008-2019

Ρευστά Διαθέσιμα προς Δάνεια

Ο υπολογισμός του συγκεκριμένου δείκτη είναι αρκετά απλός, όπως προκύπτει από την ονομασία του και μετρά τις νομισματικές μονάδες των ρευστών περιουσιακών στοιχείων της τράπεζας για κάθε μία που έχει χορηγηθεί ως δάνειο.

$$\text{Ρευστά Διαθέσιμα προς Δάνεια} = \frac{\text{Διαθέσιμα και Καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα}}{\text{Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών}}$$

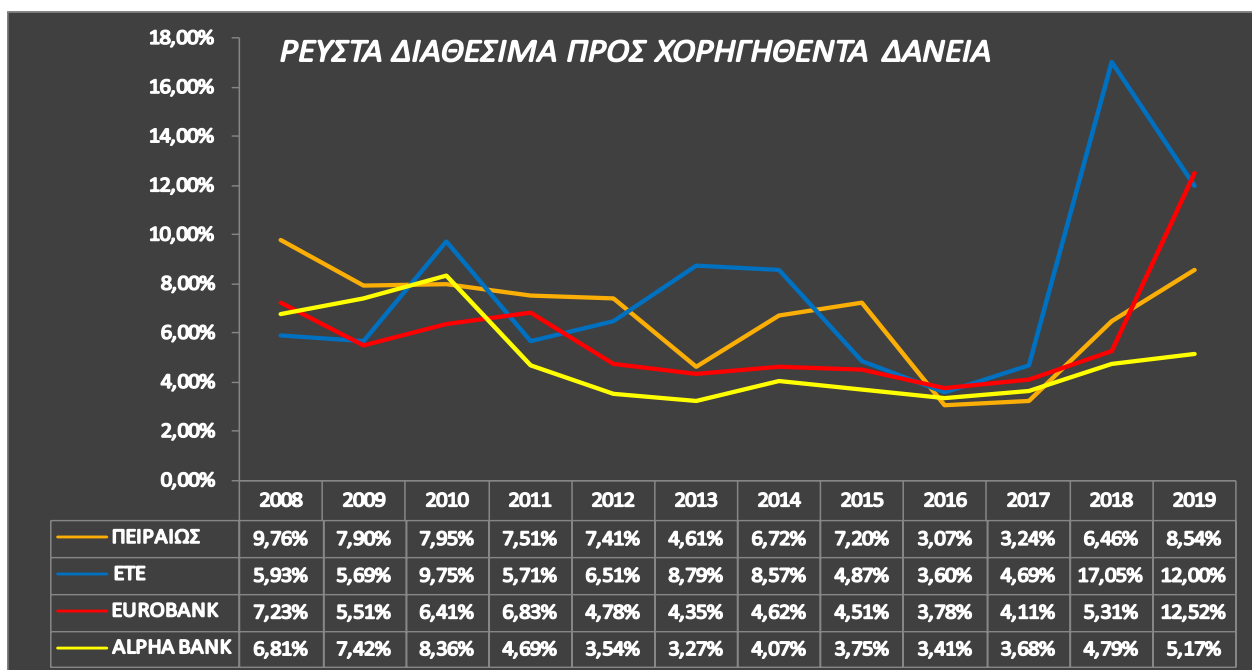
Ο δείκτης αυτός αποτελεί δείκτη ρευστότητας και φανερώνει το ποσοστό εκείνο των δανείων που έχει χορηγήσει η τράπεζα σε πελάτες της, σε σχέση με το ύψος των ρευστών διαθέσιμων που έχει στην κατοχή της. Υψηλές τιμές του δείκτη συνεπάγονται υψηλή ρευστότητα, ενώ αντίστοιχα χαμηλές τιμές του δείκτη μπορούν να ερμηνευτούν και ως διατήρηση μικρών ρευστών αποθεμάτων από την τράπεζα, αλλά και ως υπέρμετρη χορήγηση δανείων.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	9,76%	7,90%	7,95%	7,51%	7,41%	4,61%	6,72%	7,20%	3,07%	3,24%	6,46%	8,54%	6,70%
ΕΤΕ	5,93%	5,69%	9,75%	5,71%	6,51%	8,79%	8,57%	4,87%	3,60%	4,69%	17,05%	12,00%	7,76%
EUROBANK	7,23%	5,51%	6,41%	6,83%	4,78%	4,35%	4,62%	4,51%	3,78%	4,11%	5,31%	12,52%	5,83%
ALPHA BANK	6,81%	7,42%	8,36%	4,69%	3,54%	3,27%	4,07%	3,75%	3,41%	3,68%	4,79%	5,17%	4,91%

Πίνακας 10: Δείκτης ρευστών διαθεσίμων προς χορηγηθέντων δανείων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Όπως φανερώνουν τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα, την υψηλότερη ρευστότητα, βάσει του συγκεκριμένου δείκτη, έχει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με μέσο όρο 7,76%, που σημαίνει στην πράξη πως για κάθε εκατό νομισματικές μονάδες δανείων που έχει χορηγήσει η τράπεζα, διατηρεί ως ρευστά διαθέσιμα 7,76 νομισματικές μονάδες. Το γεγονός ότι φέρει τον καλύτερο μέσο όρο συγκριτικά με τις υπόλοιπες τράπεζες, οφείλεται στην ραγδαία αύξηση του δείκτη την διετία 2018-2019, έως και 17,05% (το 2018), λόγω αύξησης του αριθμητή του κλάσματος με ταυτόχρονη μείωση του παρονομαστή, τα έτη αυτά. Αμέσως μετά, βρίσκεται η Τράπεζα Πειραιώς, με μέσο όρο ρευστών διαθεσίμων προς χορηγούμενων δανείων 6,70% και στη συνέχεια η Eurobank με 5,83%, κυρίως χάρη στο γεγονός πως το έτος 2019 η τιμή του δείκτη εκτοξεύτηκε στα 12,52%, μέσω της απόφασης της τράπεζας να αυξήσει σημαντικά τα ρευστά διαθέσιμα που διατηρεί.

Η Alpha Bank παρουσιάζει τον μικρότερο μέσο όρο δείκτη ίσο με 4,91%, καθώς συγκριτικά με τις υπόλοιπες τράπεζες, μείωσε σε μικρότερο ποσοστό την χορήγηση των δανείων, αναλογικά με το ύψος των διαθεσίμων ρευστών της στο ταμείο και την Κεντρική Τράπεζα. Ακολουθεί το γράφημα που παρουσιάζει την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη για τις τέσσερις τράπεζες.

Γράφημα 12: Διαχρονική τάση ρευστών διαθεσίμων προς χορηγηθέντων δανείων για το διάστημα 2008-2019

Δείκτης Διατραπεζικών Συναλλαγών

Ο δείκτης διατραπεζικών συναλλαγών είναι ένας δείκτης ρευστότητας, ο οποίος καταδεικνύει την αναλογία των κεφαλαίων που έχει δανείσει μια τράπεζα σε μία άλλη προς τα κεφάλαια που έχει δανειστεί, αντίστοιχα από άλλα τραπεζικά ιδρύματα.

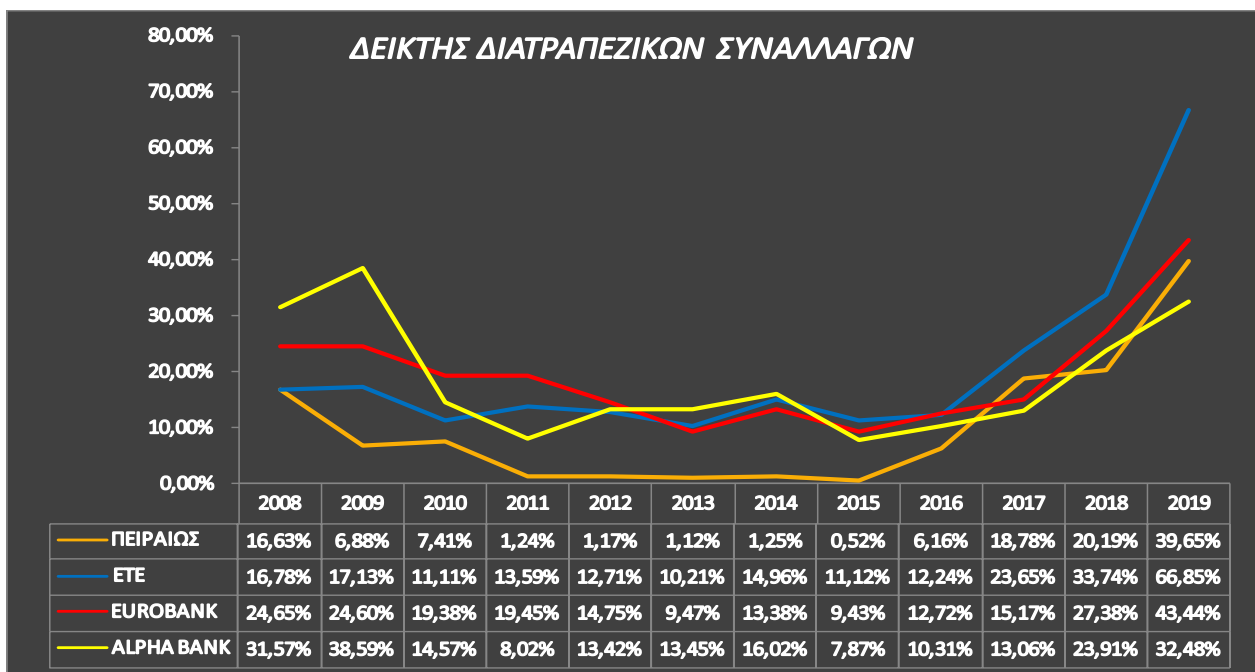
$$\text{Δείκτης Διατραπεζικών Συναλλαγών} = \frac{\text{Απαιτήσεις από Τράπεζες}}{\text{Υποχρεώσεις προς Τράπεζες}}$$

Υψηλές τιμές του δείκτη αποτελούν ένδειξη υψηλής ρευστότητας, και ειδικότερα σε περιπτώσεις όπου ο δείκτης λαμβάνει τιμές μεγαλύτερες της μονάδας, η τράπεζα λειτουργεί ως παρέχουσα ρευστότητα σε άλλα τραπεζικά ιδρύματα και συνεπώς διαθέτει πλεονάζοντα κεφάλαια. Επιπρόσθετα, ο συγκεκριμένος δείκτης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του μείγματος χρηματοδότησης της τράπεζας και της εξάρτησής της από τα δάνεια άλλων τραπεζών για την χορήγηση των δανείων στους πελάτες της.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	16,63%	6,88%	7,41%	1,24%	1,17%	1,12%	1,25%	0,52%	6,16%	18,78%	20,19%	39,65%	10,08%
ΕΤΕ	16,78%	17,13%	11,11%	13,59%	12,71%	10,21%	14,96%	11,12%	12,24%	23,65%	33,74%	66,85%	20,34%
EUROBANK	24,65%	24,60%	19,38%	19,45%	14,75%	9,47%	13,38%	9,43%	12,72%	15,17%	27,38%	43,44%	19,48%
ALPHA BANK	31,57%	38,59%	14,57%	8,02%	13,42%	13,45%	16,02%	7,87%	10,31%	13,06%	23,91%	32,48%	18,61%

Πίνακας 11: Δείκτης διατραπεζικών συναλλαγών τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Με βάση τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα, γίνεται σαφές πως και οι τέσσερις τράπεζες χρησιμοποιούν την διατραπεζική αγορά για να αντλήσουν ρευστότητα, παρά να χορηγήσουν, με τον καλύτερο μέσο όρο για τον συγκεκριμένο δείκτη ρευστότητας, να κατέχει η Εθνική Τράπεζα, με ποσοστό 20,34%. Η ερμηνεία αυτού του ποσοστού πρακτικά σημαίνει πως για κάθε 100€ που δανείζεται η τράπεζα από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δανείζει με τη σειρά της 20,34€ σε άλλες τράπεζες και φανερώνει τον βαθμό στον οποίο στηρίζεται η τράπεζα στις καταθέσεις των πελατών της για τη χορήγηση δανείων. Στα ίδια σχεδόν επίπεδα κυμαίνεται και η Eurobank, με δείκτη διατραπεζικών συναλλαγών 19,48% κατά μέσο όρο, ενώ ακολουθεί η Alpha Bank με 18,61% και η Τράπεζα Πειραιώς με μόλις 10,08%, καταδεικνύοντας και την υψηλή στήριξη στις καταθέσεις των πελατών της για την χορήγηση δανείων και την κάλυψη των συνήθων δραστηριοτήτων της.

Γράφημα 13: Διαχρονική τάση δείκτη διατραπεζικών συναλλαγών για το διάστημα 2008-2019

Η αυξητική τάση του δείκτη από το 2015 και μετά, όπως φαίνεται και στο σχετικό γράφημα, οφείλεται στη σημαντική μείωση του παρονομαστή του κλάσματος, δηλαδή των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα, βελτιώνοντας αισθητά τα αποτελέσματα και των τεσσάρων τραπεζικών ιδρυμάτων.

5.4.4.: Δείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίου

Οι τράπεζες χαρακτηρίζονται από πολύ υψηλή μόχλευση σε σύγκριση με τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες, καθώς τα κέρδη τους προέρχονται από δάνεια με τη μορφή της τοκοφόρου κατάθεσης, που πρέπει να διαχειρίζεται σωστά. Σε γενικές γραμμές, οι τράπεζες με υψηλούς δείκτες κεφαλαίου θεωρούνται ασφαλέστερες από αυτές με χαμηλούς δείκτες κεφαλαίου (*Widyastuti, Komara, Layyinaturobaniyah, 2019*).

Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων – Equity Ratio

Ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων δείχνει το ύψος των περιουσιακών στοιχείων μιας τράπεζας που έχει αποκτηθεί μέσω της έκδοσης μετοχών, παρά με την ανάληψη χρέους. Όσο χαμηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο χρέος έχει χρησιμοποιήσει μια τράπεζα για να πληρώσει για τα περιουσιακά της στοιχεία. Ο δείκτης υπολογίζεται διαιρώντας από το σύνολο του ενεργητικού, τα ίδια κεφάλαια και το αποτέλεσμα αντιπροσωπεύει, επίσης, το ποσό των περιουσιακών στοιχείων στα οποία οι μέτοχοι έχουν εναπομένονσα απαίτηση:

$$\text{Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ένας χαμηλός δείκτης ιδίων κεφαλαίων σημαίνει ότι η τράπεζα χρησιμοποίησε κυρίως το χρέος για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, γεγονός που θεωρητικά αποτελεί ένδειξη μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού κινδύνου.

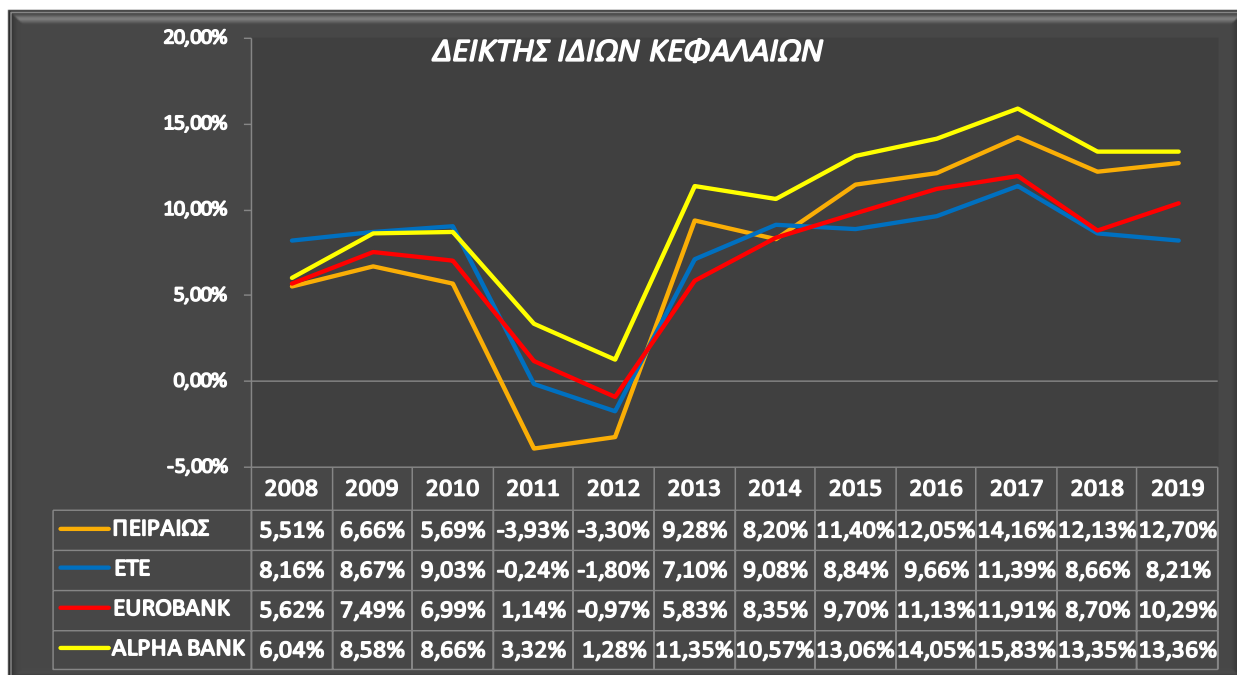
Οι υψηλότεροι δείκτες ιδίων κεφαλαίων δείχνουν, γενικά, αποτελεσματικότερη χρηματοδότηση των απαιτήσεων περιουσιακών στοιχείων, με ένα ελάχιστο ποσό χρέους.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	5,51%	6,66%	5,69%	-3,93%	-3,30%	9,28%	8,20%	11,40%	12,05%	14,16%	12,13%	12,70%	7,55%
ΕΤΕ	8,16%	8,67%	9,03%	-0,24%	-1,80%	7,10%	9,08%	8,84%	9,66%	11,39%	8,66%	8,21%	7,23%
EUROBANK	5,62%	7,49%	6,99%	1,14%	-0,97%	5,83%	8,35%	9,70%	11,13%	11,91%	8,70%	10,29%	7,18%
ALPHA BANK	6,04%	8,58%	8,66%	3,32%	1,28%	11,35%	10,57%	13,06%	14,05%	15,83%	13,35%	13,36%	9,95%

Πίνακας 12: Δείκτης ιδίων κεφαλαίων τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Με βάση τα αποτελέσματα του πίνακα, ο μέσος όρος του δείκτη ιδίων κεφαλαίων για τις περισσότερες τράπεζες βρίσκεται λίγο πάνω από το 7%. Εξαιρέση αποτελεί η Alpha Bank, η οποία είχε αισθητά υψηλότερο δείκτη, με μέσο όρο 9,95%, όντας και η μοναδική τράπεζα, η οποία δεν σημείωσε αρνητικές τιμές των ιδίων κεφαλαίων της. Αρνητικές τιμές, εξαιτίας αρνητικών ιδίων κεφαλαίων κατά τα έτη 2011 και 2012 σημείωσαν η Τράπεζα Πειραιώς, (έως και -3,93%), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (έως και -1,80%) και η Eurobank (έως και -0,97%). Η σημαντική αύξηση του ενεργητικού και των ιδίων κεφαλαίων της μετά το 2012, βελτίωσαν τη θέση της Τράπεζας Πειραιώς, η οποία παρουσιάζει δείκτη ιδίων κεφαλαίων ίσο με 7,55% κατά μέσο όρο. Η ΕΤΕ με μέσο όρο 7,23% ακολουθεί, καθώς εξαιρώντας τα αρνητικά αποτελέσματα της διετίας 2011-2012, δεν παρουσίασε ιδιαίτερες διακυμάνσεις στις τιμές του δείκτη, ενώ με ελάχιστη διαφορά η Eurobank βρίσκεται τελευταία στην κατάταξη με 7,18% μέσο όρο δείκτη ιδίων κεφαλαίων, κυρίως λόγω των χαμηλών ποσοστών του δείκτη στην αρχή της εξεταζόμενης περιόδου.

Συγκρίνοντας τα παραπάνω αποτελέσματα με τα αποτελέσματα του πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων, επιβεβαιώνεται το υψηλό επίπεδο μόχλευσης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, παρόλα αυτά αναδεικνύουν και την προσπάθειά τους να στηρίζονται τα τελευταία χρόνια σε κεφάλαια των μετόχων, παρά στην άντληση χρέους. Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει την διαχρονική τάση του εξεταζόμενου δείκτη για το διάστημα 2008-2019.

Γράφημα 14: Διαχρονική τάση δείκτη ιδίων κεφαλαίων για το διάστημα 2008-2019

Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Χορηγήσεις – Equity to Loans Ratio

Η διαφοροποίηση του συγκεκριμένου δείκτη από τον προηγούμενο, συνίσταται στο γεγονός ότι εστιάζει συγκεκριμένα στην κάλυψη των χορηγηθέντων δανείων και τον επικείμενων ζημιών από αυτά, μέσω των ιδίων κεφαλαίων και υπολογίζεται ως εξής:

Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Χορηγήσεις

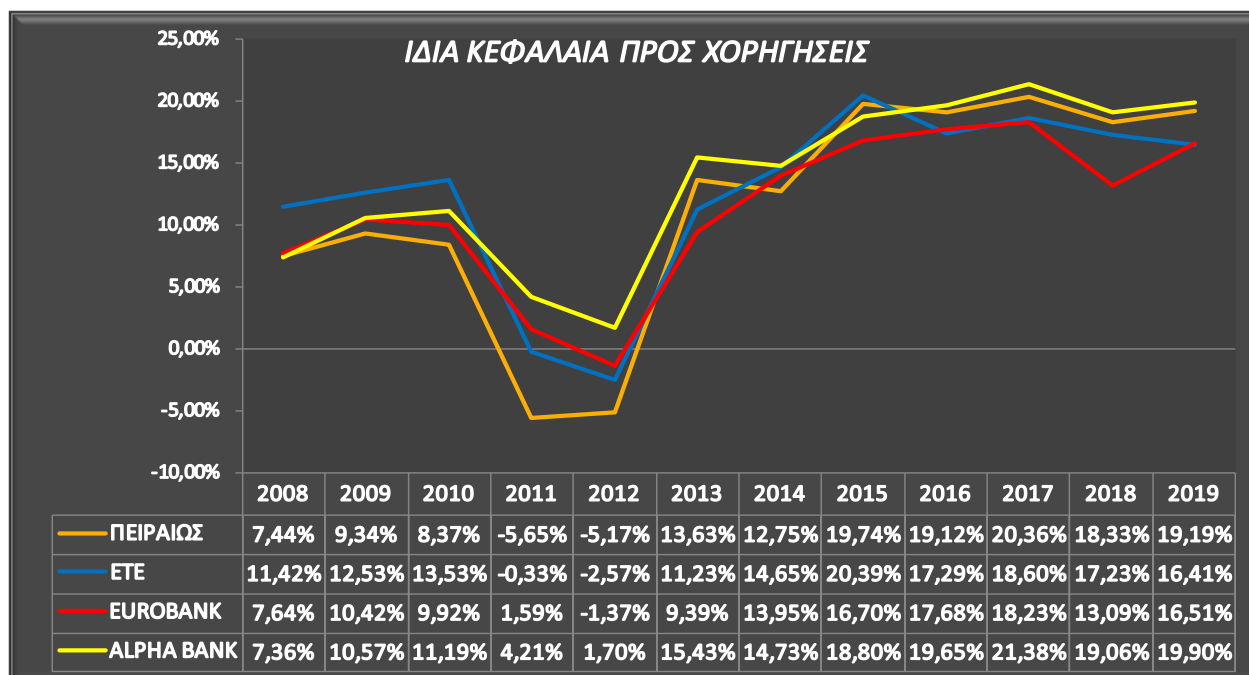
$$= \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών και Πιστωτικών Ιδρυμάτων}}$$

Ο συγκεκριμένος δείκτης αντικατοπτρίζει το ποσοστό εκείνο των κεφαλαίων που καλύπτει το σύνολο των χορηγηθέντων δανείων σε πελάτες και τραπεζικά ιδρύματα, μετά τις προβλέψεις. Υψηλότερες τιμές του δείκτη θεωρούνται ασφαλέστερες, καθώς μειώνεται ο κίνδυνος μελλοντικής αθέτησης.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μ.Ο.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	7,44%	9,34%	8,37%	-5,65%	-5,17%	13,63%	12,75%	19,74%	19,12%	20,36%	18,33%	19,19%	11,45%
ΕΤΕ	11,42%	12,53%	13,53%	-0,33%	-2,57%	11,23%	14,65%	20,39%	17,29%	18,60%	17,23%	16,41%	12,53%
EUROBANK	7,64%	10,42%	9,92%	1,59%	-1,37%	9,39%	13,95%	16,70%	17,68%	18,23%	13,09%	16,51%	11,15%
ALPHA BANK	7,36%	10,57%	11,19%	4,21%	1,70%	15,43%	14,73%	18,80%	19,65%	21,38%	19,06%	19,90%	13,66%

Πίνακας 13: Δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς χορηγήσεις τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Όπως και στην περίπτωση του προηγούμενου δείκτη, η Alpha Bank, με μέσο όρο δείκτη 13,66%, βρίσκεται σε καλύτερη θέση έναντι των υπολοίπων τραπεζών, ως προς την επάρκεια των κεφαλαίων της για κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών από αθέτηση των δανειοληπτών και αποτελεί η μοναδική τράπεζα που δεν σημείωσε αρνητικές τιμές του δείκτη καθ' όλη την εξεταζόμενη διάρκεια. Σημαντική είναι η ανάπτυξη του δείκτη, ιδιαίτερα από το έτος 2013 και έπειτα και για τις τέσσερις τράπεζες. Οι αρνητικές τιμές του δείκτη οφείλονται στα αρνητικά ίδια κεφάλαια που παρουσίασαν οι τράπεζες για τα έτη 2011 & 2012. Με μέσο όρο δείκτη 12,53% ακολουθεί αυτή τη φορά η ΕΤΕ, έχοντας μια ευνοϊκότερη αναλογία ιδίων κεφαλαίων προς χορηγήσεις, έναντι της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank, των οποίων ο δείκτης έλαβε τιμές 11,45% και 11,15% αντίστοιχα, κατά μέσο όρο.

Γράφημα 15: Διαχρονική τάση δείκτη ιδίων κεφαλαίων προς χορηγήσεις για το διάστημα 2008-2019

Ωστόσο, οι εκάστοτε αυξήσεις στις τιμές του δείκτη, οφείλονται σε μείωση του παρονομαστή της εξίσωσης, δηλαδή των χορηγήσεων εκ πλευράς των τραπεζών, γεγονός που συνεπάγεται και χαμηλότερη ρευστότητα για αυτές. Παραπάνω παρατίθεται και το σχετικό γράφημα με την διαχρονική τάση του δείκτη.

5.4.5.: Δείκτες Επενδυτικής Αξιολόγησης

Οι επενδυτές, κατά την αξιολόγηση ενός τραπεζικού ιδρύματος, έρχονται αντιμέτωποι με συγκεκριμένα τραπεζικά ζητήματα, όπως το πώς να μετρήσουν τις ανάγκες χρέους και επανεπένδυσης. Όπως έχει προαναφερθεί, οι τράπεζες χρησιμοποιούν το χρέος ως πρώτη ύλη, για να το διαμορφώσουν σε άλλα κερδοφόρα χρηματοοικονομικά προϊόντα και μερικές φορές δεν είναι σαφές τι συνιστά χρέος. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τείνουν, επίσης, να έχουν πολύ μικρές κεφαλαιουχικές δαπάνες και αποσβέσεις, ενώ δεν υπάρχουν όλοι οι συνήθεις λογαριασμοί κεφαλαίου κίνησης. Για αυτούς τους λόγους, οι αναλυτές εστιάζουν σε αποδόσεις ιδίων κεφαλαίων, όπως οι αριθμοδείκτες τιμή μετοχής προς κέρδη ανά μετοχή (P/E) και κέρδη ανά μετοχή.

Δείκτης Κέρδη ανά Μετοχή – Earnings Per Share (EPS) Ratio

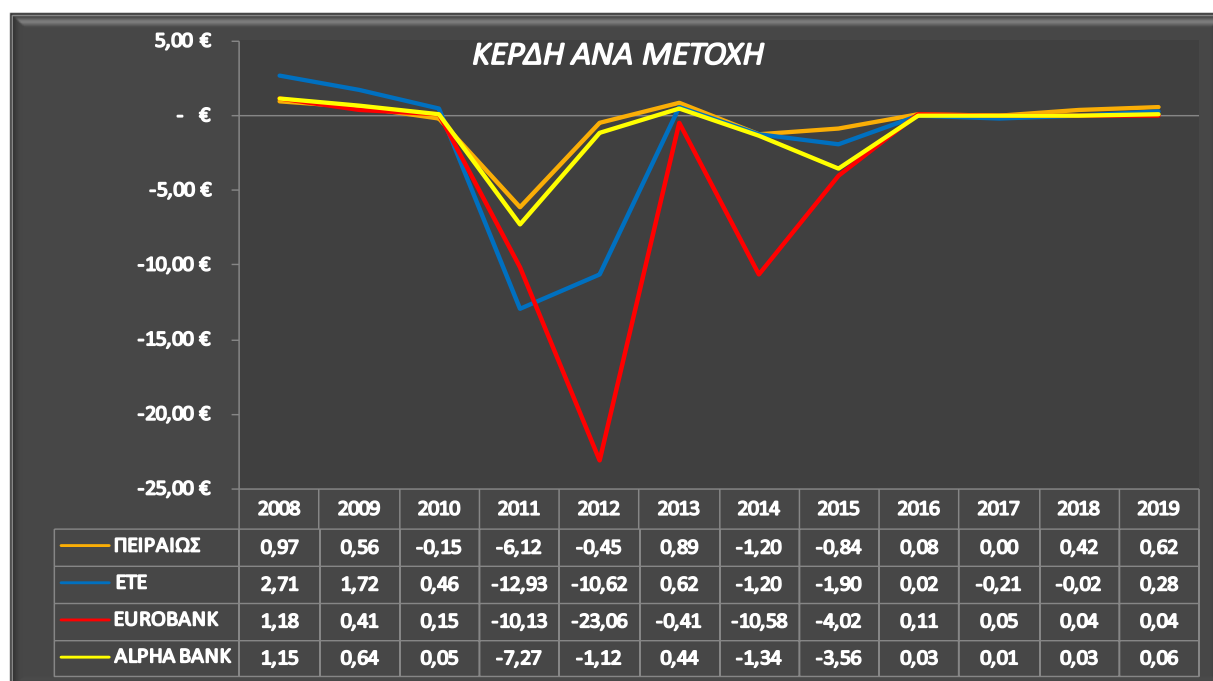
Τα κέρδη ανά μετοχή (EPS) υπολογίζονται ως το κέρδος μιας εταιρείας διαιρεμένα με τις κοινές μετοχές της που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Ο αριθμός που προκύπτει χρησιμεύει ως δείκτης της κερδοφορίας μιας εταιρείας. Όσο υψηλότερη είναι η τιμή που λαμβάνει αυτός ο δείκτης, τόσο πιο κερδοφόρα θεωρείται η εταιρεία. Ο λόγος των κερδών ανά μετοχή είναι μία από τις πιο σημαντικές μεταβλητές στον καθορισμό της τιμής μιας μετοχής και ταυτόχρονα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του δείκτη τιμής προς κέρδη ανά μετοχής (P/E).

Τα ποσά αυτά παρατίθενται έτοιμα στις καταστάσεις αποτελεσμάτων των τραπεζών του δείγματος και παρουσιάζονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,97 €	0,56 €	- 0,15 €	- 6,12 €	- 0,45 €	0,89 €	- 1,20 €	- 0,84 €	0,08 €	0,00 €	0,42 €	0,62 €	- 0,43 €
ΕΤΕ	2,71 €	1,72 €	0,46 €	- 12,93 €	- 10,62 €	0,62 €	- 1,20 €	- 1,90 €	0,02 €	- 0,21 €	- 0,02 €	0,28 €	- 1,76 €
EUROBANK	1,18 €	0,41 €	0,15 €	- 10,13 €	- 23,06 €	- 0,41 €	- 10,58 €	- 4,02 €	0,11 €	0,05 €	0,04 €	0,04 €	- 3,85 €
ALPHA BANK	1,15 €	0,64 €	0,05 €	- 7,27 €	- 1,12 €	0,44 €	- 1,34 €	- 3,56 €	0,03 €	0,01 €	0,03 €	0,06 €	- 0,91 €

Πίνακας 14: Δείκτης κερδών ανά μετοχή τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Τα στοιχεία του πίνακα φανερώνουν πως κατά μέσο όρο, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες παρουσίασαν ζημίες και όχι κέρδη ανά μετοχή. Με ζημίες 0,43€ ανά μετοχή, η Τράπεζα Πειραιώς έχει τον καλύτερο μέσο όρο δείκτη και τη μικρότερη διακύμανση στις τιμές, ενώ ακολουθεί η Alpha Bank, με μέσο όρο -0,91€ ανά μετοχή. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος σημείωσε σημαντικές απώλειες κατά τα έτη 2011-2012, εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, με αποτέλεσμα οι ζημίες ανά μετοχή για αυτές τις περιόδους να είναι 12,93€ και 10,62€ αντίστοιχα, όπως προσαρμόστηκαν τα ποσά αυτά στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της τράπεζας. Έτσι, παρουσιάζει μέσο όρο δείκτη για την εξεταζόμενη περίοδο, ίσο με -1,76€ ανά μετοχή. Σε αισθητά δυσμενέστερη θέση το οικονομικό έτος 2012, η Eurobank σημείωσε αναπροσαρμοσμένες ζημίες ανά μετοχή ύψους 23,06€, με αποτέλεσμα να φέρει μέσο όρο δείκτη ίσο με -3,85€ ζημίες ανά μετοχή. Στις ζημίες που παρουσίασαν οι τράπεζες οφείλονται οι αρνητικές τιμές του δείκτη, που με τη σειρά τους, οδηγούν σε μείωση της αξίας της τράπεζας αλλά και της εσωτερικής αξίας της μετοχής τους.

Γράφημα 16: Διαχρονική τάση δείκτη κερδών ανά μετοχή για το διάστημα 2008-2019

Στο γράφημα που παρατίθεται ανωτέρω, απεικονίζεται η τάση του δείκτη στη διάρκεια των ετών 2008-2019.

5.4.6.: Δείκτες Πιστωτικού Κινδύνου

Οι τραπεζικές δραστηριότητες συνδέονται άμεσα με τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο που προκύπτει από την πιθανή αθέτηση αποπληρωμής των δανείων που έχουν χορηγηθεί. Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, όλα τα τραπεζικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να αναλύουν και να αποτυπώνουν στις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις που συντάσσουν, πληροφορίες αναφορικά στον πιστωτικό κίνδυνο που αντιμετωπίζουν, καθώς και τους τρόπους διαχείρισής του (*Κουπελίδης, 2020*).

Η βασικότερη κατηγοριοποίηση των τραπεζικών δανείων γίνεται με βάση τον λήπτη και αφορά τα δάνεια προς ιδιώτες και επιχειρήσεις και τα δάνεια προς άλλα τραπεζικά ιδρύματα. Ένας περαιτέρω διαχωρισμός που μπορεί να γίνει είναι ο εξής:

- Δάνεια χωρίς καθυστέρηση (Μη Απομειωμένα)
- Δάνεια σε καθυστέρηση (Μη Απομειωμένα)
- Δάνεια απομειωμένα
- Προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων (*Πανουσιάδης, 2016*).

Το σύνολο των δανείων που εμφανίζονται στο ενεργητικό της τράπεζας αποτελείται από τα συνολικά δάνεια που έχει εκδώσει η τράπεζα (απομειωμένα και μη) μείον τις προβλέψεις απομείωσης αξίας των δανείων (*Πανουσιάδης, 2016*). Όσο υψηλότερες τιμές λαμβάνουν οι συγκεκριμένοι αριθμοδείκτες, τόσο μεγαλύτερος είναι και ο πιστωτικός κίνδυνος που έχουν να αντιμετωπίσουν τα τραπεζικά ιδρύματα. Δεδομένου ότι μπορούν να προκύψουν πολλοί εναλλακτικοί δείκτες πιστωτικού κινδύνου, στη συγκεκριμένη εργασία θα αναφερθεί μόνο ο δείκτης που αφορά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPL) προς Σύνολο Δανείων

Το επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL) είναι σημαντικό για την οικονομία μιας χώρας, καθώς τα δάνεια αυτά επηρεάζουν αρνητικά την κερδοφορία των τραπεζών

και απορροφούν πολύτιμους πόρους, περιορίζοντας την ικανότητά τους να χορηγούν νέα δάνεια.

Η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων έχει θέσει τα τελευταία χρόνια τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου ως την κυριότερη τραπεζική δραστηριότητα, για τη μελλοντική αποφυγή κινδύνων (Κουπελίδης, 2020). Καθώς τα NPLs αποτελούν πλέον συχνό φαινόμενο για τις τράπεζες, για να μπορέσουν αυτές με τη σειρά τους να εξασφαλίσουν μια αποτελεσματική λειτουργία, θα πρέπει να διατηρούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια σε χαμηλά ποσοστά, ώστε η χορήγηση των δανείων να συνεχίσει να τους αποφέρει κέρδος (Κουπελίδης, 2020).

$$\text{Δείκτης Πιστωτικού Κινδύνου} = \frac{\text{Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (NPL)}}{\text{Σύνολο Δανείων (προ προβλέψεων)}}$$

Όπως προαναφέρθηκε, ο συγκεκριμένος δείκτης θα πρέπει να λαμβάνει όσο το δυνατόν μικρότερες τιμές, αντικατοπτρίζοντας την ικανότητα της τράπεζας να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από την αθέτηση αποπληρωμής των δανείων που έχει χορηγήσει. Ο ακόλουθος πίνακας περιέχει τα ποσοστά του δείκτη για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες για τα έτη 2008-2019.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	M.O.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	4,29%	6,20%	9,01%	20,92%	30,00%	41,33%	44,29%	47,07%	47,92%	48,18%	32,85%	33,50%	30,47%
ΕΤΕ	5,14%	7,46%	10,02%	27,62%	33,12%	29,71%	27,42%	38,36%	37,08%	36,36%	29,88%	21,61%	25,31%
EUROBANK	3,90%	6,69%	9,62%	15,34%	22,82%	31,71%	39,10%	43,64%	45,18%	42,56%	37,03%	29,16%	27,23%
ALPHA BANK	4,38%	6,20%	9,13%	13,75%	22,80%	32,32%	32,63%	33,44%	34,22%	35,32%	27,94%	27,94%	23,34%

Πίνακας 15: Δείκτης πιστωτικού κινδύνου τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Παρατηρώντας τα δεδομένα του πίνακα, με την επίδραση της χρηματοπιστωτικής κρίσης από το 2011 και έπειτα, οι τιμές του δείκτη αυξάνονται ραγδαία και διατηρούν υψηλά επίπεδα καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια, οδηγώντας σε ανεπαρκή ποιότητα ενεργητικού και για τις τέσσερις τράπεζες. Βάσει των μέσων τιμών του δείκτη, η Alpha Bank βρίσκεται στην καλύτερη χρηματοοικονομική θέση, με τον μικρότερο μέσο όρο δείκτη ίσο με 23,34%, ενώ στη συνέχεια ακολουθεί η Εθνική Τράπεζα της

Ελλάδος, με μέσο όρο 25,31% και η Eurobank, με 27,23%. Τον μεγαλύτερο πιστωτικό κίνδυνο παρουσίασε η Τράπεζα Πειραιώς, με 30,47%, η οποία σημείωσε συγκριτικά υψηλότερες τιμές του δείκτη, κυρίως λόγω του μεγάλου αριθμητή του κλάσματος, δηλαδή του υψηλού επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων δανείων που είχε στο χαρτοφυλάκιό της. Παρά το γεγονός ότι παρόμοια ποσά προβληματικών περιουσιακών στοιχείων είχε και η ΕΤΕ, ο παρονομαστής του κλάσματος για την συγκεκριμένη τράπεζα ήταν αρκετά μεγαλύτερος, οδηγώντας σε μικρότερο πηλίκιο, δηλαδή μικρότερο δείκτη πιστωτικού κινδύνου. Από την άλλη, στην περίπτωση της Eurobank, οι υψηλές τιμές του δείκτη την τελευταία πενταετία, οφείλονται στο συγκριτικά μικρότερο χαρτοφυλάκιο της τράπεζας και όχι σε μεγαλύτερες τιμές μη εξυπηρετούμενων δανείων. Την καλύτερη ποιότητα χαρτοφυλακίου, όπως προαναφέρθηκε, είχε η Alpha Bank, διατηρώντας σε χαμηλότερα επίπεδα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, κάνοντας σωστότερη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και αναλαμβάνοντας ορθότερες πρακτικές διατήρησης υγιούς χαρτοφυλακίου, χωρίς να περιορίσει τις χορηγήσεις, και κατ' επέκταση, την κερδοφορία της. Στο γράφημα που ακολουθεί, παρουσιάζει η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη πιστωτικού κινδύνου για τις τέσσερις τράπεζες,

Γράφημα 17: Διαχρονική τάση δείκτη πιστωτικού κινδύνου για το διάστημα 2008-2019

5.4.7.: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας

Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας – Capital Adequacy Ratio

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθεί τις οδηγίες της Βασιλείας, αναφορικά στο ελάχιστο ύψος κεφαλαίων που πρέπει να διαθέτουν οι τράπεζες, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στον επικείμενο πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνουν. Ο δείκτης CAR μετρά το ποσοστό κάλυψης των σταθμισμένων με κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων από τα εποπτικά κεφάλαια της τράπεζας.

$$\begin{aligned} \text{Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (CAR)} &= \\ &= \frac{\text{Tier I} + \text{Tier II}}{\text{Σταθμισμένα με κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία}} \end{aligned}$$

Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κεφάλαια Πυλώνα I (Tier 1 capital), δηλαδή το μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά, δικαιώματα μειοψηφίας και τα κεφάλαια Πυλώνα II (Tier 2 capital), δηλαδή τους τίτλους μειωμένης εξασφάλισης. (Κουπελίδης, 2020). Το κεφάλαιο του Πυλώνα 2 είναι το συμπληρωματικό κεφάλαιο της τράπεζας και περιλαμβάνει τα μη καταγεγραμμένα αποθεματικά, δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, υβριδικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα και άλλα στοιχεία. (Κουπελίδης, 2020). Τα σταθμισμένα με κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού (Risk Weighted Assets) περιλαμβάνουν τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και τον λειτουργικό κίνδυνο (Κουπελίδης, 2020).

Ο δείκτης αυτός για μία τράπεζα, πρέπει να λαμβάνει τιμές $\geq 8\%$, όπως ορίζεται στους κανόνες της Βασιλείας και πρέπει να σημειωθεί ότι ο υπολογισμός του δεν είναι εφικτός μέσω των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων, αλλά πρέπει να γίνεται από την τράπεζα σε εσωτερικό επίπεδο.

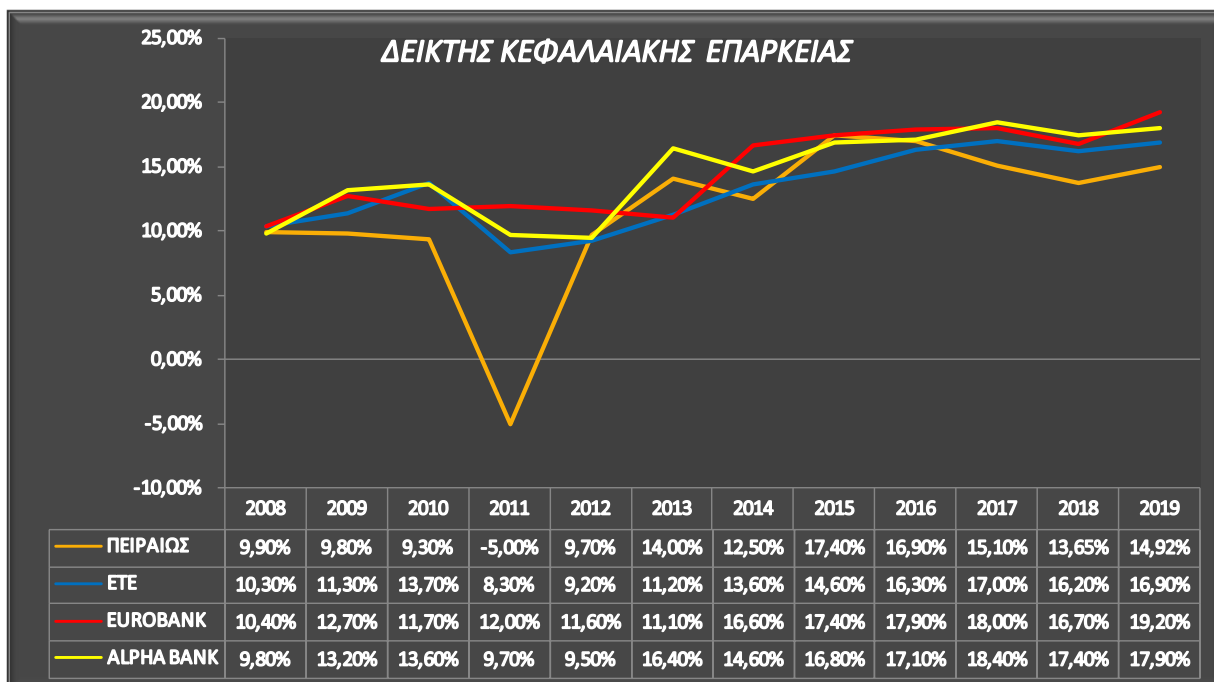
Στις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των τραπεζών, υπάρχει συγκεκριμένη ενότητα, όπου παρατίθεται ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας και με βάση την εξεταζόμενη περίοδο, ο πίνακας διαμορφώνεται ως εξής:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μ.Ο.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	9,90%	9,80%	9,30%	-5,00%	9,70%	14,00%	12,50%	17,40%	16,90%	15,10%	13,65%	14,92%	11,51%
ΕΤΕ	10,30%	11,30%	13,70%	8,30%	9,20%	11,20%	13,60%	14,60%	16,30%	17,00%	16,20%	16,90%	13,22%
EUROBANK	10,40%	12,70%	11,70%	12,00%	11,60%	11,10%	16,60%	17,40%	17,90%	18,00%	16,70%	19,20%	14,61%
ALPHA BANK	9,80%	13,20%	13,60%	9,70%	9,50%	16,40%	14,60%	16,80%	17,10%	18,40%	17,40%	17,90%	14,53%

Πίνακας 16: Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας τεσσάρων συστημικών τραπεζών για το διάστημα 2008-2019

Όσο υψηλότερες τιμές λαμβάνει ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας, τόσο μικρότερη είναι η ανάγκη της τράπεζας για εξωτερική χρηματοδότηση, προκειμένου να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα. Όπως προαναφέρθηκε, ο δείκτης αυτός πρέπει να είναι τουλάχιστον 8% και με βάση τον ανωτέρω πίνακα, και τα τέσσερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καλύπτουν το ελάχιστο αυτό όριο, έως και 2,5 φορές κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Εξαίρεση αποτελεί το έτος 2011 για την Τράπεζα Πειραιώς, η οποία βρέθηκε αντιμέτωπη με κεφαλαιακό έλλειμμα της τάξης του -5%. Στην ίδια οικονομική χρήση και τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σημείωσαν από τις χαμηλότερες τιμές, με εξαίρεση την Eurobank, η οποία δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα από τα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, έχοντας την καλύτερη διαχρονική απόδοση, με μέσο όρο δείκτη 14,61%. Αμέσως επόμενη με μικρή διαφορά ακολουθεί η Alpha Bank, με 14,53%, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τη φερεγγυότητά της σε συνδυασμό με τον προηγούμενο δείκτη, μέσω της ικανότητάς της να απορροφήσει ενδεχόμενες ζημιές από αθέτηση αποπληρωμής μη εξυπηρετούμενων δανείων. Με ελαφρώς πιο ανεπαρκή μέση τιμή δείκτη, ύψους 13,22%, βρίσκεται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ σημειώνοντας τις χαμηλότερες τιμές η Τράπεζα Πειραιώς με μέση τιμή 11,51%, φέρει συγκριτικά το μεγαλύτερο κίνδυνο από έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους.

Συνδυαστικά με τον δείκτη πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα Πειραιώς παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα φερεγγυότητας, καθώς το χαρτοφυλάκιό της αποτελείται από υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων και παράλληλα διαθέτει μικρή κεφαλαιακή επάρκεια για να καλύψει τις πιθανές ζημιές που μπορούν να προκύψουν. Ακολουθεί το γράφημα, στο οποίο παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη για τις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες.

Γράφημα 18: Διαχρονική τάση δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας για το διάστημα 2008-2019

Κεφάλαιο 6: Περιορισμοί – Προτάσεις Μελλοντικής Έρευνας

Περιορισμοί της έρευνας

Η ενασχόληση με την ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οποιουδήποτε κλάδου, ενέχει αρκετούς περιορισμούς, όπως το χρονικό διάστημα που επιλέγεται. Η παρούσα εργασία ασχολήθηκε με την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, για τα έτη 2008-2019. Στα τέλη του 2019, ο παγκόσμιος πληθυσμός ήρθε αντιμέτωπος με μία υγειονομική κρίση, τον ιό Covid-19, ο οποίος έπληξε τους περισσότερους τομείς δραστηριότητας των οικονομιών και εξακολουθεί έως και σήμερα να επηρεάζει την καθημερινότητα και την ομαλή λειτουργία της οικονομίας. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα υπήρξε αναμφίβολα ένας τομέας που επηρεάστηκε έντονα από την πανδημία, διαμορφώνοντας αντίστοιχα και τα αποτελέσματα των οικονομικών καταστάσεών τους. Δεδομένου ότι ο Covid-19 αποτελεί μια μοναδική συνθήκη, η οποία θα επηρέαζε σημαντικά τα ευρήματα και την ανάλυσή τους, το οικονομικό έτος 2020 δεν συμπεριλήφθη στην παρούσα εργασία.

Ένας επιπρόσθετος περιορισμός αποτελεί και η μη διερεύνηση τυχόν επιδράσεων μεταξύ των αριθμοδεικτών και των άλλων μεγεθών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, μέσω μιας ανάλυσης παλινδρόμησης ή ανάλυσης ευαισθησίας.

Μελλοντικές προτάσεις έρευνας

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, για το οικονομικό έτος 2020, δεν πραγματοποιήθηκε κάποια ανάλυση και σύγκριση αποτελεσμάτων με τα προηγούμενα έτη. Με έμπνευση το γεγονός αυτό, προτείνεται η ανάλυση και σύγκριση της επίδοσης του τραπεζικού κλάδου, μετά την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης του 2008, με τα πλέον πρόσφατα δεδομένα που διαμορφώθηκαν, εξαιτίας του Covid-19. Επιπρόσθετα, θα μπορούσε να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων της οικονομικής κρίσης του 2008, με την οικονομική κρίση (εξαιτίας της πανδημίας) του 2020.

Εναλλακτικά, προτείνεται και η διενέργεια χρηματοοικονομικής ανάλυσης των καταστάσεων των ελληνικών τραπεζών και σύγκρισή τους με ξένες, ευρωπαϊκές τράπεζες, τόσο για τα προηγούμενα έτη, όσο και αποκλειστικά για τις επιπτώσεις της πανδημίας.

Οι περιορισμοί που αναφέρθηκαν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έμπνευση για μελλοντική έρευνα, όπως για παράδειγμα η μελέτη των οικονομικών καταστάσεων και η αποτύπωσή τους σε ένα πίνακα διασποράς, αλλά και η ανάλυση ευαισθησίας του κάθε μεγέθους ξεχωριστά.

Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα

Στις αντίξοες μακροοικονομικές συνθήκες της κρίσης του 2008, η Ελληνική τραπεζική βιομηχανία αναδιαρθρώθηκε ριζικά, μετά από μια σειρά ενεργειών ενοποίησης, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τον μετασχηματισμό του τοπικού τραπεζικού τοπίου. Στη διάρκεια της δεκαετίας, από το 2006 έως το 2016, οι τράπεζες που λειτουργούσαν στην Ελληνική επικράτεια, μειώθηκαν μέσω συγχωνεύσεων, εξαγορών και εξυγίανσης, από εξήντα τέσσερα στην αρχή της περιόδου σε τριάντα εννέα στο τέλος, ενώ σχεδόν όλες οι ξένες τράπεζες αποσύρθηκαν από την Ελληνική αγορά με το δίκτυο εξυπηρέτησης πελατών τους.

Κύριοι λόγοι για τις σημαντικές κεφαλαιακές απώλειες των ελληνικών τραπεζών υπήρξαν οι ζημίες που σχετίζονται με το PSI (Συμμετοχή του Ιδιωτικού Τομέα), η απομείωση του ενεργητικού των τραπεζών λόγω των αυξημένων ποσοστών NPL, σε συνδυασμό με το «Grexit» και τους συναφείς φόβους μετατροπής νομισμάτων, που οδήγησαν με τη σειρά τους σε εκροές καταθέσεων και χρηματοδότησης, που αποτελούν βασικοί παράγοντες διάβρωσης των κεφαλαιακών βάσεων των τραπεζών. Επιπλέον, η κερδοφορία των τραπεζών επηρεάστηκε επίσης σοβαρά από την αύξηση του κόστους χρηματοδότησης, την αρνητική συμβολή των διεθνών δραστηριοτήτων ορισμένων τραπεζών και τη γενική πτώση του όγκου των συναλλαγών. Ενώ για κάποιες τράπεζες η κεφαλαιακή αυτονομία αυξήθηκε, όπως για την Alpha Bank και την Eurobank, για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος παρέμεινε σε μέτρια επίπεδα, ενώ για την Τράπεζα Πειραιώς κρίνεται οριακά ανεπαρκής.

Στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, σημειώθηκε έντονη μείωση του ενεργητικού για τις ελληνικές τράπεζες, η οποία συνδυάστηκε με σχετική μείωση υποχρεώσεων και αύξηση καθαρής θέσης. Η κερδοφορία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων επηρεάστηκε ιδιαίτερα τα έτη 2011-2015, εξαιτίας αυξημένων λειτουργικών εξόδων και έκτακτων ζημιών σχετιζόμενων με τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, με συνέπεια το αρνητικό αποτέλεσμα στο τέλος της οικονομικής χρήσης. Επιπρόσθετα, τα λειτουργικά έσοδα των τραπεζικών ομίλων παρουσίασαν μία συνεχή συρρίκνωση, η οποία λειτούργησε συνδυαστικά με την αύξηση των εξόδων και των απομειώσεων στην επίτευξη ζημιών.

Εξετάζοντας την πορεία των τραπεζικών ιδρυμάτων μεμονωμένα, γίνεται εμφανές ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις δυνάμεις και αδυναμίες του καθενός. Στους περισσότερους δείκτες που αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν, καλύτερη επίδοση διαχρονικά φαίνεται πως είχε η Alpha Bank, με εξαίρεση το επίπεδο ρευστότητας, σημειώνοντας συγκριτικά υψηλότερα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας, καθαρού περιθωρίου επιτοκίου, βαθμό αξιοποίησης ενεργητικού και χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο. Η Eurobank με τη σειρά της παρουσίασε, επίσης, καλά αποτελέσματα κεφαλαιακής επάρκειας και χαμηλού ποσοστού NPL, καθώς και αναλογία λειτουργικών εσόδων και εξόδων, σε αντίθεση με την Εθνική τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ωστόσο παρουσίασε την καλύτερη ρευστότητα κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης δεκαετίας. Παράλληλα, χαρακτηρίζεται από αρκετές διακυμάνσεις και στηρίζεται ιδιαίτερα στα έσοδα από τόκους. Η Τράπεζα Πειραιώς σε αρκετούς από τους

δείκτες που εξετάστηκαν κατέλαβε την τελευταία θέση, παρουσιάζοντας ιδιαίτερα αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και χαμηλή φερεγγυότητα, με το μικρότερο περιθώριο επιτοκίου και χαμηλά επίπεδα ρευστότητας.

Έπειτα από αρκετά χρόνια οικονομικής ύφεσης και τριών προγραμμάτων στήριξης σταθερότητας, η οικονομία της Ελλάδας άρχισε να αναπτύσσεται ξανά από το 2ο τρίμηνο του 2017. Το 2019 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,9%, διατηρώντας τη δυναμική ανάπτυξης του 2018 (+1,9), πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ζώνης του 1,3%. Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στις καθαρές εξαγωγές, υποστηριζόμενες από μια αρκετά θετική τουριστική περίοδο και μια ανάκαμψη της κυβερνητικής κατανάλωσης, πριν από τις κυβερνητικές εκλογές του Ιουλίου 2019. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων παρέμεινε χαμηλότερη από το αναμενόμενο.

Η ανθεκτικότητα των ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ενισχύθηκε το 2019, κυρίως λόγω της βελτίωσης των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας. Η απόδοση στην κερδοφορία επηρεάστηκε θετικά, με βάση κυρίως την πώληση θυγατρικών ελληνικών τραπεζών. Ο μέσος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας αυξήθηκε σε 17,23% το 2019 από περίπου 16% έως το τέλος του 2018. Το επίπεδο ρευστότητας για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα σημείωσε βελτίωση, κυρίως χάρη στη διεύρυνση της βάσης καταθέσεων και στην επέκταση των πηγών χρηματοδότησης, όπως τιλοποιήσεις και καλυμμένα ομόλογα. Ταυτόχρονα, ανοδική πορεία συνέχισαν να έχουν οι τραπεζικές καταθέσεις, παρά τα σημαντικά χαμηλά επιτόκια καταθέσεων.

Τα τρία Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής (ΕΑΡ) που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα, κατά τη διάρκεια της περιόδου 2010-2018, είχαν στόχο τη βραχυπρόθεσμη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα και την αποκατάσταση των προοπτικών ανάπτυξης και την ικανότητα της χώρας να χρηματοδοτηθεί πλήρως στις χρηματοπιστωτικές αγορές (δημοσιονομική βιωσιμότητα) μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο χρηματοπιστωτικός τομέας της χώρας σημείωσε σημαντική αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένων τριών γύρων ανακεφαλαιοποίησης και ψηφισμάτων για τα οποία είχαν διατεθεί συνολικά 75 δισεκατομμύρια ευρώ και σχεδιάστηκαν εκτεταμένες προϋποθέσεις (*Andruszkiewicz et al., 2020*). Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων, οι

ελληνικές τράπεζες έχουν ανανεώσει τους δεσμευτικούς επιχειρησιακούς στόχους τους για τη μείωση του μεριδίου των μη εξυπηρετούμενων δανείων, στο SSM.

Το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει αρκετές, αλληλένδετες μεταξύ τους προκλήσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητά του. Ένα φλέγον πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες είναι το πρόβλημα ρευστότητας. Η μείωση της διάρκειας ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, ιδιαίτερα κατά την διάρκεια μιας κρίσης ρευστότητας, θα μπορούσε να αποτελέσει τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος, καθώς υπάρχει άμεσο όφελος. Επίσης, είναι γνωστό ότι τα βραχυπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία, είναι και πιο άμεσα ρευστοποιήσιμα. Στον αντίποδα, η επιμήκυνση της διάρκειας ωρίμανσης των υποχρεώσεων, αποτελεί αντίστοιχο μέτρο βελτίωσης της ρευστότητας, καθώς και η έκδοση μετοχικού κεφαλαίου, που αποτελεί μια διηλεκτική «συμφωνία», χωρίς απαίτηση καταβολής τόκων ή παρόμοιων περιοδικών πληρωμών, με σκοπό τη χρηματοδότηση. Παράλληλα, η μείωση του ποσού των πιστώσεων και άλλων ενδεχόμενων δεσμεύσεων, μπορεί να περιορίσει την πιθανή εκροή, ανασυγκροτώντας έτσι το ισοζύγιο πηγών και χρήσεων μετρητών.

Επιπρόσθετα, άλλα προβλήματα που καλείται να επιλύσει το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα, σχετίζονται με την οργανική κερδοφορία, την ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού και την ποιότητα των εποπτικών κεφαλαίων. Όπως διατυπώνεται και στην ετήσια έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, η οργανική κερδοφορία των τραπεζών είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη διάρθρωση των στοιχείων του ενεργητικού τους. Η συσσώρευση ενός ιδιαίτερα υψηλού αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPLs) επηρεάζει αρνητικά την κερδοφορία, καθώς διατηρεί υψηλά το κόστος του πιστωτικού κινδύνου και έχει αρνητικές συνέπειες τόσο για την αξιοπιστία και βιωσιμότητα του τραπεζικού συστήματος όσο και για την ίδια τη λειτουργία του. Η μείωση του ύψους των μη εξυπηρετούμενων δανείων, συμβάλει στη μείωση του χρηματοπιστωτικού κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε σταδιακή αύξηση της προσφοράς δανείων και στη μείωση των επιτοκίων δανεισμού για τους λήπτες.

Άλλη μία παράμετρος που χρήζει βελτίωσης είναι και η ποιότητα των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων, λόγω του υψηλού επιπέδου αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Το υψηλό ποσοστό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά ίδια κεφάλαια των τραπεζών, περιορίζει σημαντικά τις προσπάθειες μείωσης του επιπέδου

μη εξυπηρετούμενων δανείων, καθώς δεν επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν το τμήμα αυτό των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων για πιθανή απορρόφηση ζημιών. Η βελτίωση των ανωτέρω παραμέτρων, θα συνδράμει τόσο στην ομαλοποίηση της λειτουργίας των τραπεζών, αλλά και στην ενίσχυση του ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Βιβλιογραφία

1. Andruszkiewicz, O., et. al., (2020) Study on "The financial sector in Greece during the economic adjustment programmes: 2010-2018, *Publications Office of the European Union*
2. Apărăchioae, A., (2015) The performance, banking risks and their regulation, *Procedia Economics and Finance*, 20, p.p. 35 – 43.
3. Benston, G., (1994) Universal Banking, *Journal of Economic Perspectives*, Volume 8, Number 3, p.p. 121–143.
4. Hyz, A., (2019) State of Greek banking sector, In book: *SME Finance and the Economic Crisis*, p.p. 72-95.
5. Jablecki, J., (2009) The impact of Basel I capital requirements on bank behaviour and the efficacy of monetary policy, *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 2 (1): p.p. 16-35.
6. Mitsakis, F., (2014) The Impact of Economic Crisis in Greece: Key Facts and an Overview of the Banking Sector, *Business and Economic Research*, ISSN 2162-4860 2014, Vol. 4, No. 1.
7. Magnus, M. And Korpas, A. (2017) The role of the Basel Committee on Banking Supervision (BCBS), *Economic Governance Support Unit*.
8. Pawłowska, M., (2015) Changes in the size and structure of the European Union banking sector – the role of competition between banks, *Economic Institute, Narodowy Bank Polski*, Paper 205.
9. Widyastuti, A., Komara, R. and Layyinaturobaniyah, (2019) Capital Structure and Bank Performance, *Jurnal Bisnis dan Manajemen*, Volume 20, No. 2, p.p. 136-144.
10. Γιαννακοπούλου, Μ., (2020) Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων των Τραπεζικών Ιδρυμάτων με τη Χρήση Αριθμοδεικτών για τα Έτη 2014-2018, *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και Πανεπιστήμιο Λευκωσίας*.
11. Γκόγκου, Δ., (2015) Ενδοκλαδική Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Κλάδων, Μελέτη Περίπτωσης Ο Τραπεζικός Κλάδος, *T.E.I. Ηπείρου*.
12. Δερμητζάκη, Σ., (2012) Συγκλίνουν οι αριθμοδείκτες των τραπεζών;, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*.

13. Ιωαννίδου, Ρ., (2018) Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Σύγκριση των Τεσσάρων Συστημικών Ελληνικών Τραπεζών με τη Χρήση Αριθμοδεικτών τη Χρονική Περίοδο 2012-2016, *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*.
14. Κεφαλάς, Σ., (2019) Χρηματοοικονομική Ανάλυση Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος για τα Έτη 2005-2015, *Πανεπιστήμιο Αιγαίου*.
15. Κουπελίδης, Χ., (2020) Δείκτες Τραπεζικού Κινδύνου και Χρηματιστηριακές Αποτιμήσεις, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*.
16. Λίτσι, Γ., (2016) Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι Τραπεζών, Μέθοδοι Μέτρησης και Πρόβλεψη Πτώχευση Τραπεζών με τη Χρήση της Μεθόδου CAMELS: Διερεύνηση στις Ελληνικές Συστημικές Εμπορικές Τράπεζες, *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*.
17. Μπαρδή, Α., Στέργιο, Α. και Τζάκο, Ρ., (2015) Χρηματοοικονομική Ανάλυση της ΕΤΕ και της Alpha Bank με τη Χρήση Αριθμοδεικτών, *Ανώτατο Τεχνολογικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας*.
18. Πανουσιάδης, Α., (2016) Βασική Ανάλυση Τραπεζικών Αριθμοδεικτών. Μελέτη Περίπτωσης: Τράπεζα Πειραιώς, *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*.
19. Σουμπενιώτης, Δ. και Ταμπακούδης, Ι., (2017) Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Ανάλυση & Επενδύσεις – Επικαιροποιημένη Έκδοση, *Εκδόσεις ΝΑΜΑΤΑ*.
20. Τράπεζα της Ελλάδος, (2019) Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
21. Χατζηλευτέρη, Ν., (2017) Συγκριτική Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Συστημικών Τραπεζών στην Ελλάδα, *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*.

Ηλεκτρονικές Πηγές:

<https://www.nbg.gr/el/the-group/investor-relations/financial-information/annual-interim-financial-statements>

<https://www.piraeusholdings.gr/el/investors/financials/financial-statements>

<https://www.eurobank.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton>

<https://www.alpha.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton/oikonomika-stoixeia/oikonomikes-katastaseis-trapezis-kai-omilou>

<https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6189>

<https://www.investopedia.com/terms/f/financialinstitution.asp>

<https://www.encyclopedia.com/social-sciences/applied-and-social-sciences-magazines/banking-industry>

<https://www.investopedia.com/terms/u/universalbanking.asp>

<https://www.statista.com/topics/3426/banking-sector-in-europe/>

<http://www.readfree.gr/node/7931>

https://www.hba.gr/Events/UplFiles/synedria%20kai%20imerides%20eet/greek_bankin_g_system.pdf

<https://www.ebf.eu/greece/>

https://www.hba.gr/En/Statistics/List?type=BanksNetwork_EN

<https://www.investopedia.com/terms/s/stability-growth-pact.asp>

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

<https://www.statista.com/chart/8015/where-shadow-economies-are-well-established/>

<https://www.investopedia.com/articles/stocks/07/bankfinancials.asp>

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/accounting/financial-statements-for-banks/>

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/major-risks-for-banks/>

<https://www.advisoryhq.com/articles/basel-i-ii-iii-iv/>

<https://www.investopedia.com/terms/g/groupoften.asp>

https://www.investopedia.com/terms/b/basel_accord.asp

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/basel-accords/>

<https://www.bis.org/bcbs/charter.htm>

<https://www.bis.org/bcbs/history.htm>

<https://www.investopedia.com/terms/b/baselii.asp>

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/basel-iii/>

<https://www.investopedia.com/terms/b/basell-iii.asp>

<https://www.piraeusbankgroup.com/el/group-profile>

<https://ha.nbg.gr/el/explore/publications/chronicles>

<https://www.nbg.gr/el/the-group/the-bank/history>

<https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>

<https://www.liberal.gr/apopsi/trapeza-eurobank-kai-eurobank-summetochon/284905>

<https://www.eurobank.gr/el/omilos/poioi-eimaste/istoriki-diadromi>

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/bank-specific-ratios/>

<https://www.investopedia.com/articles/active-trading/082615/key-financial-ratios-analyze-retail-banks.asp>

<https://smallbusiness.chron.com/advantages-financial-ratios-3973.html>

<https://www.investopedia.com/terms/l/loan-to-deposit-ratio.asp>

http://www.investingforbeginners.eu/loans_to_assets_ratio

<https://www.coursehero.com/file/p36b7jh/Net-Loans-to-Total-Assets-NLTA-The-ratio-of-net-loans-to-Total-Assets-which/>

<https://www.investopedia.com/terms/s/shareholderequityratio.asp>

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/equity-ratio/>

<https://www.investopedia.com/ask/answers/042815/what-metrics-can-be-used-evaluate-companies-banking-sector.asp>

<https://budgeting.thenest.com/negative-eps-mean-31095.html>

<https://www.investopedia.com/terms/e/eps.asp>

https://www.tutorialspoint.com/bank_management/bank_management_liquidity.htm

https://www.bankofgreece.gr/Publications/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%CE%A7%CE%A1%CE%97%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%9F%CE%A0%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%A9%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%A3%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%98%CE%95%CE%A1%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%94%CE%95%CE%9A_2019.pdf

Παράρτημα

Οικονομικές Καταστάσεις: Τράπεζα Πειραιώς

ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (2008-2019)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Τόκοι και εξισωμένα έσοδα	3.897.769,00 €	2.789.159,00 €	2.564.954,00 €	2.913.131,00 €	2.905.242,00 €	3.566.497,00 €	3.367.703,00 €	2.967.477,00 €	2.480.659,00 €	2.247.209,00 €	1.874.000,00 €	1.855.000,00 €
Τόκοι και εξισωμένα έξοδα	- 2.737.999,00 €	- 1.684.275,00 €	- 1.377.034,00 €	- 1.740.515,00 €	- 1.877.722,00 €	- 1.904.344,00 €	- 1.414.826,00 €	- 1.090.257,00 €	- 716.098,00 €	- 576.938,00 €	- 465.000,00 €	- 420.000,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	1.159.770,00 €	1.104.884,00 €	1.187.920,00 €	1.172.616,00 €	1.027.520,00 €	1.662.153,00 €	1.952.877,00 €	1.877.220,00 €	1.764.560,00 €	1.670.271,00 €	1.409.000,00 €	1.435.000,00 €
Έσοδα Προμηθειών	285.622,00 €	256.157,00 €	232.996,00 €	249.015,00 €	249.015,00 €	329.806,00 €	351.228,00 €	345.167,00 €	399.016,00 €	431.315,00 €	429.000,00 €	417.000,00 €
Έσοδα Προμηθειών	- 43.975,00 €	- 50.116,00 €	- 44.686,00 €	- 35.218,00 €	- 31.426,00 €	- 43.222,00 €	- 37.335,00 €	- 39.509,00 €	- 50.238,00 €	- 61.930,00 €	- 90.000,00 €	- 99.000,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΩΝ	241.647,00 €	206.041,00 €	188.280,00 €	197.778,00 €	217.589,00 €	286.684,00 €	313.893,00 €	305.658,00 €	308.778,00 €	369.385,00 €	339.000,00 €	318.000,00 €
Έσοδα από μερίσματα	25.887,00 €	13.303,00 €	5.855,00 €	4.752,00 €	7.295,00 €	15.368,00 €	13.606,00 €	8.200,00 €	8.639,00 €	8.316,00 €	7.000,00 €	2.500,00 €
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικά μέσα απομείωνται σε εύλογο όριο μέσω αποτελεσματικών λειτουργιών	7.358,00 €	173.947,00 €	11.532,00 €	108.164,00 €	102.521,00 €	92.355,00 €	106.694,00 €	71.562,00 €	7.643,00 €	20.140,00 €	24.000,00 €	13.500,00 €
Αποτελέσματα από χρεόγραφα επενδύσεων χαρτοφυλακίου	297,00 €	3.529,00 €	2.051,00 €	556,00 €	442.970,00 €	54.329,00 €	74.688,00 €	38.068,00 €	143.685,00 €	52.558,00 €	-	-
Λοιπά αποτελέσματα εμπορεύσιμων	216.737,00 €	160.921,00 €	85.033,00 €	44.207,00 €	329.446,00 €	3.834.570,00 €	203.333,00 €	92.999,00 €	11.528,00 €	95.661,00 €	103.000,00 €	405.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.651.696,00 €	1.662.625,00 €	1.476.567,00 €	1.222.219,00 €	2.217.341,00 €	5.945.459,00 €	2.451.703,00 €	2.393.107,00 €	2.226.489,00 €	2.216.341,00 €	1.882.000,00 €	2.174.000,00 €
Αμοιβές και έσοδα προσωπικού	- 442.076,00 €	- 426.170,00 €	- 389.861,00 €	- 389.384,00 €	- 423.966,00 €	- 884.841,00 €	- 736.722,00 €	- 771.008,00 €	- 555.505,00 €	- 562.506,00 €	- 616.000,00 €	- 504.000,00 €
Έξοδα διοίκησης	- 382.516,00 €	- 377.190,00 €	- 363.093,00 €	- 379.273,00 €	- 379.273,00 €	- 625.811,00 €	- 591.727,00 €	- 588.395,00 €	- 535.285,00 €	- 499.864,00 €	- 441.000,00 €	- 387.000,00 €
Αποσβέσεις	- 76.979,00 €	- 92.805,00 €	- 83.239,00 €	- 96.720,00 €	- 105.388,00 €	- 126.826,00 €	- 114.541,00 €	- 111.778,00 €	- 99.000,00 €	- 102.711,00 €	- 103.000,00 €	- 123.000,00 €
Κέρδη/Ζημιές από πώληση παύλων	- 4.978,00 €	- 2.686,00 €	- 1.168,00 €	- 515,00 €	- 850,00 €	- 156,00 €	-	-	- 634,00 €	- 1.358,00 €	- 1.000,00 €	- 1.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΠΤΟΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	- 896.593,00 €	- 893.479,00 €	- 837.361,00 €	- 823.415,00 €	- 909.477,00 €	- 1.637.322,00 €	- 1.442.990,00 €	- 1.472.881,00 €	- 1.189.157,00 €	- 1.166.489,00 €	- 1.161.000,00 €	- 1.013.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ,	755.103,00 €	769.146,00 €	639.206,00 €	398.804,00 €	1.307.864,00 €	4.308.137,00 €	1.008.713,00 €	920.226,00 €	1.037.332,00 €	1.049.852,00 €	721.000,00 €	1.161.000,00 €
Απομείωση όφελος διαίτησης, ανακτήσεων από χρεωστικούς τίτλους και λοιπών ανακτήσεων	- 386.303,00 €	- 488.099,00 €	- 568.492,00 €	- 3.828.073,00 €	- 2.057.154,00 €	- 2.363.801,00 €	- 3.874.160,00 €	- 3.644.322,00 €	- 1.121.028,00 €	- 2.105.147,00 €	- 589.000,00 €	- 764.000,00 €
Απομείωση όφελος συμμετοχών και επενδύσεων χαρτοφυλακίου	- 1.881,00 €	- 3.053,00 €	- 6.508,00 €	- 90.650,00 €	- 59.628,00 €	- 100.636,00 €	- 66.115,00 €	- 166.111,00 €	- 20.589,00 €	- 101.833,00 €	- 16.000,00 €	- 14.000,00 €
Λοιπές προβλέψεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συνγεγύρωτες	18.868,00 €	8.621,00 €	3.707,00 €	31.308,00 €	14.666,00 €	28.770,00 €	4.696,00 €	12.766,00 €	18.169,00 €	30.932,00 €	15.000,00 €	5.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	385.787,00 €	286.613,00 €	501.265,00 €	7.516.151,00 €	1.885.365,00 €	1.747.713,00 €	3.014.233,00 €	2.969.953,00 €	1.505.579,00 €	1.208.414,00 €	81.000,00 €	388.000,00 €
Φόρος εισοδήματος	- 54.521,00 €	- 80.986,00 €	- 29.772,00 €	- 894.125,00 €	- 663.104,00 €	- 768.535,00 €	- 1.068.905,00 €	- 1.088.562,00 €	- 1.81.568,00 €	- 1.205.810,00 €	- 93.000,00 €	- 123.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ ΑΠΟ ΣΥΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΗΡΗΘΗΤΕΣ	331.266,00 €	205.629,00 €	204.040,00 €	6.622.026,00 €	522.261,00 €	2.516.248,00 €	1.945.248,00 €	1.861.391,00 €	31.009,00 €	2.604,00 €	174.000,00 €	265.000,00 €
Κέρδη/Ζημιές από πώληση παύλων από διακρατούμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟ ΕΙΣΟΗΜΑΤΟΣ	331.266,00 €	205.629,00 €	211.193,00 €	6.618.119,00 €	509.239,00 €	2.546.160,00 €	1.971.994,00 €	1.895.997,00 €	40.145,00 €	204.306,00 €	170.000,00 €	275.000,00 €
Από αναχρησιμοποιήσιμες Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	315.087,00 €	201.749,00 €	20.474,00 €	6.617.196,00 €	513.279,00 €	2.532.176,00 €	1.938.349,00 €	1.858.220,00 €	36.790,00 €	1.536,00 €	185.000,00 €	270.000,00 €
Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα στους μετόχους μετοχής	16.180,00 €	3.880,00 €	717,00 €	4.630,00 €	8.985,00 €	15.929,00 €	6.899,00 €	3.170,00 €	5.779,00 €	4.129,00 €	11.000,00 €	4.000,00 €
Από διακρατούμενες δραστηριότητες: Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα στους μετόχους μετοχής	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Κέρδη/Ζημιές ανά μετοχή αν ολόκληρα στους μετόχους (σε ευρώ) από αναχρησιμοποιήσιμες δραστηριότητες:	0,97 €	0,56 €	0,15 €	6,12 €	0,45 €	0,98 €	1,20 €	0,84 €	0,08 €	0,00 €	0,42 €	0,62 €
Βασικά	0,97 €	0,55 €	0,14 €	6,16 €	0,49 €	0,92 €	1,19 €	0,85 €	0,07 €	0,00 €	0,41 €	0,61 €
Μειωμένα (diluted)	0,97 €	0,55 €	0,14 €	6,16 €	0,49 €	0,92 €	1,19 €	0,85 €	0,07 €	0,00 €	0,41 €	0,61 €

Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Εξέτι, εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΟΣ ΛΟΓΟΤΙΜΟΣ (2008-2019)

ΕΠΕΡΙΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	3.740.708,00 €	2.977.561,00 €	2.993.275,00 €	2.552.717,00 €	3.307.593,00 €	2.874.771,00 €	3.837.541,00 €	3.644.821,00 €	1.527.016,00 €	1.449.240,00 €	2.572.000,00 €	3.349.000,00 €
Έντοκα γραμμάτια και άλλα εφόδια	207.023,00 €											
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.348.289,00 €	992.325,00 €	1.476.856,00 €	316.136,00 €	380.384,00 €	293.035,00 €	297.109,00 €	179.523,00 €	1.663.631,00 €	2.147.758,00 €	1.120.000,00 €	1.307.000,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - απαιτήσεις	366.253,00 €	171.467,00 €	143.967,00 €	379.238,00 €	441.317,00 €	325.032,00 €	508.928,00 €	437.678,00 €	449.482,00 €	459.983,00 €	378.000,00 €	479.000,00 €
Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογη αξία, μέσω αποτέλεματων λογαριασμών	1.389.743,00 €	1.556.054,00 €	690.410,00 €	474.235,00 €	370.701,00 €	214.113,00 €	299.562,00 €	240.398,00 €	199.851,00 €	1.499.824,00 €	2.762.000,00 €	2.441.000,00 €
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων πελατών		955.401,00 €		57.395,00 €	35.924,00 €	71.124,00 €	64.299,00 €	642,00 €	30.005,00 €	90.253,00 €	103.000,00 €	38.000,00 €
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	38.312.669,00 €	37.688.258,00 €	37.638.075,00 €	34.005.619,00 €	44.612.686,00 €	62.365.774,00 €	57.143.022,00 €	50.591.193,00 €	49.707.698,00 €	44.719.530,00 €	39.841.000,00 €	39.213.000,00 €
Χρεώματα επενδύσεων - χορηγήσεων												
- Χρεώματα διαθέσιμα προς πώληση	875.892,00 €	2.338.460,00 €	2.051.103,00 €	2.745.065,00 €	4.836.475,00 €	1.377.749,00 €	2.533.587,00 €	2.795.687,00 €	2.740.246,00 €	2.203.803,00 €	-	-
- Διακροτούμενα έως τη λήξη χρεώγραφα	3.372.205,00 €	3.363.535,00 €	5.056.820,00 €	1.249.849,00 €	74.006,00 €	58.041,00 €	27.180,00 €	183,00 €	6.634,00 €			
- Απαιτήσεις από χρεωστικούς τίτλους	527.699,00 €	1.183.006,00 €	2.512.337,00 €	1.628.176,00 €	8.015.997,00 €	15.628.221,00 €	14.400.421,00 €	16.985.336,00 €	13.246.257,00 €	23.109,00 €	208.000,00 €	1.121.000,00 €
- Επενδύσεις σε ανηγμένες εταιρείες	219.999,00 €	184.023,00 €	211.796,00 €	214.642,00 €	304.696,00 €	304.967,00 €	298.672,00 €	297.738,00 €	232.637,00 €	251.374,00 €	162.000,00 €	264.000,00 €
- Άλλα στοιχεία ενεργητικού	302.994,00 €	339.160,00 €	384.308,00 €	325.454,00 €	409.755,00 €	300.345,00 €	313.072,00 €	274.199,00 €	281.965,00 €	300.771,00 €	292.000,00 €	287.000,00 €
Ιδιόχρηστοι μεν αναμειγμένα ενδιάμεσα τίτλα στοιχεία	970.990,00 €	987.272,00 €	967.023,00 €	896.756,00 €	1.324.491,00 €	1.416.404,00 €	1.435.942,00 €	1.474.160,00 €	1.498.411,00 €	1.041.435,00 €	1.010.000,00 €	1.044.000,00 €
- Επενδύσεις σε ομότιμα	710.374,00 €	819.894,00 €	927.129,00 €	877.511,00 €	1.078.513,00 €	902.859,00 €	989.504,00 €	1.035.911,00 €	1.208.647,00 €	1.120.627,00 €	1.079.000,00 €	1.112.000,00 €
- Πόσιμα διακρατούμενα για πώληση	10.557,00 €	101.772,00 €	23.242,00 €	14.021,00 €	15.537,00 €	34.743,00 €	38.022,00 €	34.089,00 €	2.494,00 €	18.110,00 €	307.000,00 €	264.000,00 €
- Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	254.442,00 €	282.652,00 €	297.892,00 €	1.177.992,00 €	1.897.475,00 €	2.861.116,00 €	4.018.745,00 €	5.074.769,00 €	5.318.348,00 €	6.542.813,00 €	6.647.000,00 €	6.478.000,00 €
- Ακίνητα ως στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού και λοιπές απαιτήσεις	1.280.641,00 €	1.294.353,00 €	1.231.716,00 €	1.280.286,00 €	2.928.867,00 €	2.687.042,00 €	2.779.165,00 €	3.329.277,00 €	3.394.568,00 €	3.264.380,00 €	3.679.000,00 €	3.727.000,00 €
- Στοιχεία ενεργητικού από διακοπόμενες δραστηριότητες	-	-	-	1.157.214,00 €	377.150,00 €	357.657,00 €	304.925,00 €	1.594.414,00 €	2.562,00 €	2.283.542,00 €	1.721.000,00 €	108.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	54.889.858,00 €	54.279.792,00 €	57.551.340,00 €	49.352.306,00 €	70.408.477,00 €	92.009.593,00 €	89.289.696,00 €	87.933.978,00 €	81.504.372,00 €	67.416.562,00 €	61.881.000,00 €	61.232.000,00 €
ΥΠΟΦΕΡΕΙΣ	14.121.872,00 €	14.432.854,00 €	19.930.269,00 €	25.413.598,00 €	32.561.322,00 €	26.274.952,00 €	23.690.330,00 €	34.490.583,00 €	27.020.940,00 €	11.435.086,00 €	5.548.000,00 €	3.296.000,00 €
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	-	-	308.864,00 €	18.475,00 €	21.953,00 €	549,00 €	1.853,00 €	2.499,00 €	-	-	62.000,00 €	-
Υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην ελίση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
όχι μέσω αποτελεματικών λογαριασμών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα - υποχρεώσεις	369.692,00 €	162.023,00 €	201.140,00 €	389.728,00 €	423.519,00 €	329.618,00 €	544.026,00 €	445.819,00 €	657.127,00 €	402.233,00 €	413.000,00 €	482.000,00 €
Υποχρεώσεις προς πελάτες	28.380.817,00 €	30.063.606,00 €	29.474.998,00 €	21.795.677,00 €	36.971.208,00 €	54.729.320,00 €	54.732.834,00 €	39.357.642,00 €	42.364.829,00 €	42.715.252,00 €	44.739.000,00 €	47.351.000,00 €
Πιστωτικά τίτλα σε κωλοφορία	6.488.225,00 €	4.206.276,00 €	2.659.618,00 €	1.268.045,00 €	533.702,00 €	305.361,00 €	661.350,00 €	102.314,00 €	69.515,00 €	435.277,00 €	528.000,00 €	481.000,00 €
Υβριδικά και λοιπά δασεπικά κεφάλαια	967.403,00 €	511.278,00 €	510.442,00 €	498.968,00 €	324.141,00 €	256.004,00 €	232.381,00 €	-	-	-	-	414.000,00 €
Υποχρεώσεις για παροχές μετά τη συνταξιοδότηση	198.605,00 €	202.461,00 €	209.490,00 €	172.856,00 €	183.238,00 €	161.397,00 €	211.944,00 €	192.780,00 €	196.634,00 €	194.162,00 €	192.000,00 €	130.000,00 €
Προβλέψεις για κενόμικτα και βάρη	24.160,00 €	18.089,00 €	19.817,00 €	18.302,00 €	22.136,00 €	39.882,00 €	42.733,00 €	182.500,00 €	67.211,00 €	52.959,00 €	168.000,00 €	173.000,00 €
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	98.758,00 €	71.030,00 €	95.222,00 €	13.742,00 €	12.996,00 €	35.390,00 €	32.566,00 €	51.737,00 €	44.582,00 €	2.437,00 €	2.000,00 €	9.000,00 €
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	127.770,00 €	140.058,00 €	41.910,00 €	46.640,00 €	37.215,00 €	42.300,00 €	37.772,00 €	31.499,00 €	47.061,00 €	34.432,00 €	32.000,00 €	32.000,00 €
Λοιπές υποχρεώσεις	1.087.353,00 €	857.882,00 €	855.838,00 €	648.774,00 €	1.035.700,00 €	1.185.347,00 €	1.275.911,00 €	1.571.996,00 €	1.211.252,00 €	959.670,00 €	885.000,00 €	1.071.000,00 €
Υποχρεώσεις από διακοπόμενες δραστηριότητες	-	-	-	1.007.340,00 €	605.654,00 €	556.574,00 €	503.754,00 €	1.484.883,00 €	1.483,00 €	1.640.856,00 €	1.804.000,00 €	19.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΦΕΡΕΩΝ	51.864.655,00 €	50.665.557,00 €	54.287.608,00 €	51.292.145,00 €	72.732.784,00 €	83.466.694,00 €	81.967.454,00 €	77.913.452,00 €	71.680.694,00 €	57.872.364,00 €	54.379.000,00 €	53.458.000,00 €
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ												
Μετοχικό κεφάλαιο	1.571.923,00 €	1.974.020,00 €	470.882,00 €	1.092.998,00 €	1.092.998,00 €	2.271.770,00 €	1.830.994,00 €	2.619.955,00 €	2.619.955,00 €	2.619.955,00 €	2.619.955,00 €	2.619.955,00 €
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το όριο												
Υπό αίτηση μετατρεψίμες ομολογίες												
Μείον: ίδες μετοχές	- 167.821,00 €	- 123,00 €	- 8.790,00 €	- 192,00 €	- 36,00 €	- 113,00 €	-	- 460,00 €	- 842,00 €	- 379,00 €	- 1.000,00 €	- 1.000,00 €
Λοιπά αποθεματικά	- 177.585,00 €	- 218.195,00 €	- 432.845,00 €	- 145.587,00 €	- 4.646,00 €	- 100.710,00 €	- 92.463,00 €	- 140.895,00 €	- 65.845,00 €	- 11.022,00 €	- 155.900,00 €	-
Άποθεματικά εις νέον	721.359,00 €	782.618,00 €	672.687,00 €	597.542,00 €	6.503.766,00 €	3.957.192,00 €	5.921.295,00 €	7.840.635,00 €	8.004.333,00 €	8.326.871,00 €	10.499.000,00 €	10.075.000,00 €
Ίδια κεφάλαια ενολογούνται στους ιδιοκτήτες μισθωτές	2.876.151,00 €	3.466.059,00 €	3.138.812,00 €	2.075.067,00 €	2.452.802,00 €	8.423.509,00 €	7.210.161,00 €	9.907.644,00 €	9.668.623,00 €	9.418.415,00 €	7.390.143,00 €	7.658.643,00 €
Διακρίματα μετοχολέτες	- 149.952,00 €	- 148.176,00 €	- 135.228,00 €	- 138.995,00 €	- 138.995,00 €	- 112.081,00 €	- 112.081,00 €	- 112.882,00 €	- 160.115,00 €	- 125.793,00 €	- 117.857,00 €	- 115.357,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	3.025.203,00 €	3.614.250,00 €	3.275.782,00 €	1.999.839,00 €	2.324.307,00 €	8.582.899,00 €	7.322.642,00 €	112.820.526,00 €	9.544.198,00 €	9.544.198,00 €	7.506.000,00 €	7.774.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΦΕΡΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	54.889.858,00 €	54.279.792,00 €	57.551.340,00 €	49.352.306,00 €	70.408.477,00 €	92.009.593,00 €	89.289.696,00 €	87.933.978,00 €	81.504.372,00 €	67.416.562,00 €	61.881.000,00 €	61.232.000,00 €

Οικονομικές Καταστάσεις: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (2008-2019)

Ποσά σε χιλιάδες ευρώ (Έτος σε αναφέρεται Ευρωπαϊκά)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Τόκοι και έσοδα/ουσιμμένα έσοδα	6.941.418,00 €	6.577.855,00 €	6.402.037,00 €	6.586.518,00 €	6.230.000,00 €	5.520.000,00 €	2.902.000,00 €	2.381.000,00 €	1.972.000,00 €	1.780.000,00 €	1.334.000,00 €	1.433.000,00 €
Τόκοι και έσοδα/ουσιμμένα έσοδα	3.361.884,00 €	2.611.340,00 €	2.254.080,00 €	2.743.710,00 €	2.865.000,00 €	2.363.000,00 €	904.000,00 €	616.000,00 €	324.000,00 €	248.000,00 €	221.000,00 €	247.000,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΩΝ	3.579.534,00 €	3.966.315,00 €	4.147.957,00 €	3.842.808,00 €	3.365.000,00 €	3.157.000,00 €	1.998.000,00 €	1.765.000,00 €	1.646.000,00 €	1.532.000,00 €	1.113.000,00 €	1.186.000,00 €
Έσοδα Προμηθειών	841.252,00 €	715.707,00 €	710.084,00 €	706.628,00 €	776.000,00 €	793.000,00 €	372.000,00 €	296.000,00 €	270.000,00 €	302.000,00 €	333.000,00 €	355.000,00 €
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	69.883,00 €	55.319,00 €	100.159,00 €	212.779,00 €	281.000,00 €	264.000,00 €	233.000,00 €	252.000,00 €	93.000,00 €	69.000,00 €	92.000,00 €	100.000,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	772.069,00 €	660.388,00 €	609.325,00 €	493.949,00 €	495.000,00 €	529.000,00 €	139.000,00 €	44.000,00 €	377.000,00 €	233.000,00 €	241.000,00 €	255.000,00 €
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	713.441,00 €	936.091,00 €	967.007,00 €	789.157,00 €	695.000,00 €	530.000,00 €	519.000,00 €	469.000,00 €	-	-	-	-
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	590.561,00 €	840.339,00 €	891.159,00 €	642.438,00 €	564.000,00 €	463.000,00 €	433.000,00 €	381.000,00 €	-	-	-	-
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΗΣ	122.880,00 €	95.552,00 €	75.848,00 €	146.719,00 €	131.000,00 €	67.000,00 €	86.000,00 €	88.000,00 €	-	-	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	427.289,00 €	428.415,00 €	138.308,00 €	27.719,00 €	431.000,00 €	95.000,00 €	187.000,00 €	74.000,00 €	123.000,00 €	124.000,00 €	17.000,00 €	281.000,00 €
Κέρδη/Λοιπά Έσοδα / Έξοδα	24.059,00 €	73.575,00 €	55.946,00 €	83.697,00 €	33.000,00 €	113.000,00 €	28.000,00 €	43.000,00 €	130.000,00 €	47.000,00 €	88.000,00 €	41.000,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΛΕΙΠΟΥΣΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	4.925.831,00 €	5.077.095,00 €	4.639.716,00 €	4.371.960,00 €	3.527.000,00 €	3.771.000,00 €	2.064.000,00 €	1.780.000,00 €	1.832.000,00 €	1.594.000,00 €	1.283.000,00 €	1.681.000,00 €
Διαπίστευ προσαυτικοί	1.447.667,00 €	1.577.474,00 €	1.530.459,00 €	1.616.424,00 €	1.380.000,00 €	1.530.000,00 €	816.000,00 €	762.000,00 €	643.000,00 €	562.000,00 €	560.000,00 €	602.000,00 €
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έσοδα	771.742,00 €	725.032,00 €	781.832,00 €	721.430,00 €	733.000,00 €	811.000,00 €	409.000,00 €	342.000,00 €	270.000,00 €	266.000,00 €	249.000,00 €	223.000,00 €
Αποβέσεις παντίτων επενδύσεων, ενσώματων περιών στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άλλων περιουσιακών στοιχείων	163.499,00 €	189.369,00 €	199.818,00 €	202.869,00 €	209.000,00 €	206.000,00 €	125.000,00 €	111.000,00 €	93.000,00 €	90.000,00 €	73.000,00 €	126.000,00 €
Αποβέσεις και διαγραφές άλλων περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρισμένων σε συνώνυμες επιχειρήσεων	27.406,00 €	24.071,00 €	27.442,00 €	23.362,00 €	22.000,00 €	20.000,00 €	4.000,00 €	-	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης, μετόχων, μη ελεγχουσών συμμετοχών	11.940,00 €	5.556,00 €	13.566,00 €	6.892,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €	3.000,00 €	-	-	-	-	-
Προβλέψεις συμμετοχών για την κάλυψη Απομειωτή αξίας των ομιλώντων του Ελληνικού Ληροσίου	537.631,00 €	1.303.645,00 €	1.450.327,00 €	3.439.026,00 €	2.966.000,00 €	1.373.000,00 €	2.523.000,00 €	4.175.000,00 €	784.000,00 €	807.000,00 €	310.000,00 €	342.000,00 €
Αναβολία κερδών από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	28.932,00 €	117,00 €	1.538,00 €	1.179,00 €	2.000,00 €	5.000,00 €	1.000,00 €	2.000,00 €	1.000,00 €	-	-	-
Κόστος αναδιοργάνωσης	2.988.817,00 €	3.825.030,00 €	4.001.846,00 €	17.792.080,00 €	5.500.000,00 €	3.950.000,00 €	3.879.000,00 €	5.388.000,00 €	1.789.000,00 €	1.725.000,00 €	1.270.000,00 €	1.411.000,00 €
ΛΕΙΠΟΥΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	1.937.014,00 €	1.252.065,00 €	637.630,00 €	13.440.120,00 €	1.973.000,00 €	179.000,00 €	1.815.000,00 €	3.608.000,00 €	45.000,00 €	131.000,00 €	13.000,00 €	270.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟΣ ΦΟΡΩΝ	-	-	47.236,00 €	79.101,00 €	-	-	-	-	-	-	-	-
Ετετακτά εισοδήματα κοινωνικής αλληλεγγύης και μη συμψηφίσιμος φόρος	352.071,00 €	240.984,00 €	118.105,00 €	1.095.236,00 €	158.000,00 €	986.000,00 €	1.606.000,00 €	1.000.000,00 €	19.000,00 €	27.000,00 €	26.000,00 €	13.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	1.584.943,00 €	963.345,00 €	440.424,00 €	12.324.884,00 €	2.131.000,00 €	807.000,00 €	2.099.000,00 €	2.608.000,00 €	24.000,00 €	158.000,00 €	13.000,00 €	257.000,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ (από διακοπές σε δραστηριότητες)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	1.584.943,00 €	963.345,00 €	440.424,00 €	12.324.884,00 €	2.131.000,00 €	807.000,00 €	1.066.000,00 €	2.608.000,00 €	24.000,00 €	158.000,00 €	13.000,00 €	257.000,00 €
Αναλυόμενα σε:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	38.931,00 €	40.777,00 €	34.902,00 €	19.148,00 €	4.000,00 €	2.000,00 €	40.000,00 €	29.000,00 €	27.000,00 €	31.000,00 €	34.000,00 €	18.000,00 €
Μετόχους της Τράπεζας	1.546.012,00 €	922.368,00 €	405.522,00 €	12.344.032,00 €	2.127.000,00 €	809.000,00 €	66.000,00 €	4.227.000,00 €	2.887.000,00 €	443.000,00 €	84.000,00 €	255.000,00 €
Κέρδη/Ζημιές ανά μετοχή (σε ευρώ):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Βασικά από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2,70 €	1,72 €	0,46 €	12,93 €	10,62 €	0,62 €	1,20 €	1,90 €	0,02 €	0,21 €	0,02 €	0,28 €
Προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2,71 €	1,72 €	0,46 €	12,93 €	10,62 €	0,62 €	1,20 €	1,90 €	0,02 €	0,21 €	0,02 €	0,28 €
Βασικά από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (2008-2019)

ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Τμήμα και διυλεία σε Κεντρικές Τράπεζες	4.145.395,00 €	4.252.554,00 €	7.530.483,00 €	4.082.153,00 €	4.499.849,00 €	5.910.000,00 €	5.887.000,00 €	2.208.000,00 €	1.501.000,00 €	1.778.000,00 €	5.138.000,00 €	3.802.000,00 €
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.490.064,00 €	3.707.911,00 €	3.321.454,00 €	4.635.846,00 €	4.338.193,00 €	2.847.000,00 €	3.324.000,00 €	2.799.000,00 €	2.227.000,00 €	1.736.000,00 €	2.587.000,00 €	2.974.000,00 €
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποθεμάτων	2.190.604,00 €	4.066.059,00 €	1.773.112,00 €	2.682.655,00 €	5.429.325,00 €	3.087.000,00 €	2.408.000,00 €	2.486.000,00 €	1.879.000,00 €	1.793.000,00 €	4.519.000,00 €	463.000,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.590.320,00 €	1.875.951,00 €	1.731.192,00 €	3.610.701,00 €	3.693.023,00 €	3.671.000,00 €	5.943.000,00 €	4.077.000,00 €	4.482.000,00 €	3.681.000,00 €	3.791.000,00 €	4.833.000,00 €
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων	69.897.602,00 €	74.752.445,00 €	71.496.221,00 €	69.135.388,00 €	69.135.388,00 €	67.250.000,00 €	68.109.000,00 €	45.375.000,00 €	41.643.000,00 €	37.941.000,00 €	30.134.000,00 €	29.181.000,00 €
Χαρτοφυλάκια επενδύσεων	12.909.576,00 €	16.315.150,00 €	20.367.387,00 €	10.688.441,00 €	8.315.866,00 €	17.477.000,00 €	16.715.000,00 €	16.117.000,00 €	12.882.000,00 €	3.780.000,00 €	4.440.000,00 €	8.889.000,00 €
Ακίνητα επενδύσεων	1.48.073,00 €	164.955,00 €	213.180,00 €	274.770,00 €	280.388,00 €	535.000,00 €	912.000,00 €	869.000,00 €	869.000,00 €	874.000,00 €	1.016.000,00 €	152.000,00 €
Σύμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	55.083,00 €	42.080,00 €	39.246,00 €	42.484,00 €	158.649,00 €	143.000,00 €	141.000,00 €	16.000,00 €	7.000,00 €	8.000,00 €	8.000,00 €	8.000,00 €
Σύμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2.473.994,00 €	2.486.943,00 €	2.560.197,00 €	2.136.821,00 €	2.137.732,00 €	1.709.000,00 €	1.756.000,00 €	147.000,00 €	137.000,00 €	132.000,00 €	150.000,00 €	201.000,00 €
Υπερβάσιμα επενδύσεων, λογισμικό και λοιπά	1.982.768,00 €	2.099.153,00 €	2.070.446,00 €	2.022.676,00 €	1.988.722,00 €	1.786.000,00 €	2.109.000,00 €	1.325.000,00 €	1.285.000,00 €	1.086.000,00 €	1.046.000,00 €	1.715.000,00 €
Ενομήματα πάγια στοιχεία	2.588.819,00 €	1.74.218,00 €	470.701,00 €	1.309.609,00 €	1.297.936,00 €	2.414.000,00 €	4.024.000,00 €	5.096.000,00 €	5.078.000,00 €	4.916.000,00 €	4.909.000,00 €	4.911.000,00 €
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	707.721,00 €	805.960,00 €	822.866,00 €	700.638,00 €	635.912,00 €	771.000,00 €	596.000,00 €	601.000,00 €	515.000,00 €	-	-	-
Απαιτήσεις από περιβαλλοντικές δραστηριότητες	113.903,00 €	189.481,00 €	136.687,00 €	242.359,00 €	371.419,00 €	441.000,00 €	522.000,00 €	579.000,00 €	596.000,00 €	421.000,00 €	359.000,00 €	366.000,00 €
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.241.827,00 €	2.460.484,00 €	2.474.719,00 €	2.786.346,00 €	2.556.871,00 €	2.758.000,00 €	2.591.000,00 €	1.713.000,00 €	1.704.000,00 €	1.612.000,00 €	1.777.000,00 €	2.444.000,00 €
Μη κυλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	116.893,00 €	-	21.885,00 €	20.513,00 €	-	201.000,00 €	225.000,00 €	27.767.000,00 €	3.725.000,00 €	5.010.000,00 €	5.221.000,00 €	4.689.000,00 €
Προσφώνημενα προς πώληση	101.323.242,00 €	113.394.183,00 €	120.744.605,00 €	106.731.933,00 €	104.798.773,00 €	110.930.000,00 €	115.212.000,00 €	111.175.000,00 €	78.531.000,00 €	64.768.000,00 €	65.095.000,00 €	64.248.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	101.323.242,00 €	113.394.183,00 €	120.744.605,00 €	106.731.933,00 €	104.798.773,00 €	110.930.000,00 €	115.212.000,00 €	111.175.000,00 €	78.531.000,00 €	64.768.000,00 €	65.095.000,00 €	64.248.000,00 €
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	14.840.030,00 €	21.643.338,00 €	29.898.696,00 €	34.108.238,00 €	33.972.333,00 €	27.897.000,00 €	22.226.000,00 €	25.156.000,00 €	18.188.000,00 €	7.341.000,00 €	7.667.000,00 €	4.449.000,00 €
Υποχρεώσεις προς τραπεζικά δράγματα	1.567.815,00 €	1.329.164,00 €	1.790.556,00 €	4.331.404,00 €	4.770.211,00 €	3.029.000,00 €	6.258.000,00 €	4.806.000,00 €	5.169.000,00 €	3.798.000,00 €	2.131.000,00 €	2.870.000,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	67.656.948,00 €	71.194.171,00 €	68.039.037,00 €	59.543.640,00 €	58.721.940,00 €	62.876.000,00 €	64.929.000,00 €	42.959.000,00 €	40.459.000,00 €	40.265.000,00 €	43.027.000,00 €	43.848.000,00 €
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.813.678,00 €	1.859.699,00 €	2.370.303,00 €	1.727.864,00 €	2.295.354,00 €	3.940.000,00 €	3.940.000,00 €	1.996.000,00 €	558.000,00 €	1.026.000,00 €	1.146.000,00 €	1.365.000,00 €
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.922.873,00 €	1.224.973,00 €	2.061.773,00 €	1.712.074,00 €	1.386.149,00 €	1.607.000,00 €	2.051.000,00 €	146.000,00 €	137.000,00 €	171.000,00 €	268.000,00 €	5.000,00 €
Λοιπές δυνάμεις υποχρεώσεις	2.266.256,00 €	2.581.223,00 €	2.834.752,00 €	2.685.450,00 €	2.460.132,00 €	2.404.000,00 €	2.280.000,00 €	2.226.000,00 €	2.207.000,00 €	-	-	-
Αφασταστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	104.443,00 €	137.336,00 €	139.106,00 €	62.674,00 €	84.099,00 €	53.000,00 €	44.000,00 €	9.000,00 €	6.000,00 €	-	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	230.747,00 €	245.301,00 €	152.012,00 €	275.936,00 €	229.846,00 €	530.000,00 €	337.000,00 €	273.000,00 €	269.000,00 €	254.000,00 €	239.000,00 €	267.000,00 €
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	12.428,00 €	74.924,00 €	76.091,00 €	52.040,00 €	47.815,00 €	46.000,00 €	75.000,00 €	10.000,00 €	11.000,00 €	10.000,00 €	9.000,00 €	1.000,00 €
Θόρος εισοδήματος	2.632.114,00 €	3.276.136,00 €	2.497.016,00 €	2.485.630,00 €	2.628.457,00 €	2.407.000,00 €	2.599.000,00 €	1.007.000,00 €	965.000,00 €	995.000,00 €	864.000,00 €	2.761.000,00 €
Λοιπά στοιχεία παθητικού	8.856,00 €	-	-	-	-	8.000,00 €	7.000,00 €	23.643.000,00 €	2.999.000,00 €	3.523.000,00 €	4.092.000,00 €	3.593.000,00 €
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	95.056.188,00 €	103.566.665,00 €	109.839.252,00 €	106.984.550,00 €	104.686.336,00 €	103.056.000,00 €	104.746.000,00 €	101.351.000,00 €	70.944.000,00 €	57.389.000,00 €	59.457.000,00 €	58.971.000,00 €
προσφώνημενα προς πώληση	2.490.771,00 €	3.392.708,00 €	5.137.952,00 €	6.137.952,00 €	6.137.952,00 €	2.073.000,00 €	2.414.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	95.056.188,00 €	103.566.665,00 €	109.839.252,00 €	106.984.550,00 €	104.686.336,00 €	103.056.000,00 €	104.746.000,00 €	101.351.000,00 €	70.944.000,00 €	57.389.000,00 €	59.457.000,00 €	58.971.000,00 €
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2.490.771,00 €	3.392.708,00 €	5.137.952,00 €	6.137.952,00 €	6.137.952,00 €	2.073.000,00 €	2.414.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €	2.744.000,00 €
Μετοχές κεφάλαιο	2.682.050,00 €	3.335.881,00 €	3.327.740,00 €	3.326.063,00 €	3.326.063,00 €	11.975.000,00 €	14.060.000,00 €	13.866.000,00 €	13.866.000,00 €	13.866.000,00 €	13.866.000,00 €	13.866.000,00 €
Διαφορά από είσοδο μετοχών υπέρ το ύψος	145.277,00 €	10.626,00 €	4.901,00 €	110,00 €	23,00 €	2.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	-	-	1.000,00 €
Μειών: ίδιες μετοχές	944.063,00 €	1.735.487,00 €	1.194.109,00 €	10.187.022,00 €	11.593.487,00 €	6.935.000,00 €	6.862.000,00 €	6.577.000,00 €	9.707.000,00 €	9.912.000,00 €	11.570.000,00 €	11.533.000,00 €
Αποθεματικά και αποθέματα ες νέον	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυλοφορούντα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
περιουσιακά στοιχεία προσφώνημενα προς πώληση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπό αίτηση μετατρέψιμες ομολογίες	5.971.607,00 €	8.453.450,00 €	9.654.900,00 €	723.117,00 €	2.129.095,00 €	7.111.000,00 €	9.612.000,00 €	9.099.000,00 €	6.907.000,00 €	6.696.000,00 €	4.962.000,00 €	5.519.000,00 €
Ίδια Κεφάλαια Μετοχών Τράπεζας	842.408,00 €	857.376,00 €	834.693,00 €	83.641,00 €	70.139,00 €	683.000,00 €	772.000,00 €	725.000,00 €	680.000,00 €	683.000,00 €	676.000,00 €	18.000,00 €
Μη ελεγχόμενες συμμετοχές	1.453.039,00 €	516.692,00 €	415.760,00 €	386.459,00 €	171.393,00 €	80.000,00 €	82.000,00 €	80.000,00 €	-	-	-	-
Προνομιολογ Τίτλοι	8.267.054,00 €	9.827.518,00 €	10.905.353,00 €	253.017,00 €	1.887.543,00 €	7.874.000,00 €	10.466.000,00 €	9.824.000,00 €	7.587.000,00 €	7.379.000,00 €	5.638.000,00 €	5.277.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΜΙΛΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	101.323.242,00 €	113.394.183,00 €	120.744.605,00 €	106.731.933,00 €	104.798.773,00 €	110.930.000,00 €	115.212.000,00 €	111.175.000,00 €	78.531.000,00 €	64.768.000,00 €	65.095.000,00 €	64.248.000,00 €
ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	101.323.242,00 €	113.394.183,00 €	120.744.605,00 €	106.731.933,00 €	104.798.773,00 €	110.930.000,00 €	115.212.000,00 €	111.175.000,00 €	78.531.000,00 €	64.768.000,00 €	65.095.000,00 €	64.248.000,00 €

Οικονομικές Καταστάσεις: Eurobank

ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΡΩΒΑΝΚ - ΕΝΔΟΧΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (2008-2019)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Τόκοι έσοδα	7.488,00 €	5.987,00 €	4.949,00 €	5.063,00 €	4.075,00 €	2.977,00 €	2.870,00 €	2.586,00 €	2.274,00 €	2.164,00 €	2.186,00 €	2.105,00 €
Τόκοι έξοδα	- 5.103,00 €	- 3.646,00 €	- 2.846,00 €	- 3.098,00 €	- 2.614,00 €	- 1.577,00 €	- 1.400,00 €	- 1.123,00 €	- 811,00 €	- 700,00 €	- 770,00 €	- 728,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΩΝ	2.385,00 €	2.341,00 €	2.103,00 €	1.965,00 €	1.461,00 €	1.270,00 €	1.470,00 €	1.463,00 €	1.463,00 €	1.464,00 €	1.416,00 €	1.377,00 €
Εσοδα από τραπεζικές αμοιβές & προμήθειες	760,00 €	549,00 €	497,00 €	426,00 €	363,00 €	351,00 €	367,00 €	370,00 €	349,00 €	372,00 €	422,00 €	413,00 €
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές & προμήθειες	- 217,00 €	- 131,00 €	- 134,00 €	- 152,00 €	- 163,00 €	- 152,00 €	- 162,00 €	- 178,00 €	- 126,00 €	- 114,00 €	- 124,00 €	- 119,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	543,00 €	418,00 €	363,00 €	274,00 €	200,00 €	199,00 €	205,00 €	192,00 €	223,00 €	258,00 €	298,00 €	294,00 €
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	46,00 €	48,00 €	37,00 €	30,00 €	30,00 €	36,00 €	-	-	-	-	-	-
Εσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	29,00 €	31,00 €	34,00 €	28,00 €	32,00 €	34,00 €	48,00 €	52,00 €	11,00 €	10,00 €	13,00 €	60,00 €
Εσοδα από μερίσματα	20,00 €	9,00 €	7,00 €	6,00 €	4,00 €	3,00 €	3,00 €	2,00 €	-	-	-	-
Αποτελέσματα χροσφορικού συναλλαγών	172,00 €	97,00 €	78,00 €	56,00 €	51,00 €	16,00 €	9,00 €	28,00 €	18,00 €	67,00 €	37,00 €	20,00 €
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	47,00 €	74,00 €	84,00 €	20,00 €	22,00 €	41,00 €	72,00 €	15,00 €	120,00 €	73,00 €	83,00 €	78,00 €
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα	35,00 €	23,00 €	24,00 €	1,00 €	1,00 €	9,00 €	7,00 €	10,00 €	72,00 €	10,00 €	15,00 €	55,00 €
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3.277,00 €	3.041,00 €	2.730,00 €	2.226,00 €	1.755,00 €	1.558,00 €	1.796,00 €	1.762,00 €	1.907,00 €	1.882,00 €	1.832,00 €	1.844,00 €
Λειτουργικά έξοδα	- 1.566,00 €	- 1.471,00 €	- 1.280,00 €	- 1.123,00 €	- 1.058,00 €	- 1.037,00 €	- 1.035,00 €	- 1.017,00 €	- 903,00 €	- 895,00 €	- 874,00 €	- 901,00 €
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟ ΑΠΟΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ/ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	1.711,00 €	1.570,00 €	1.450,00 €	1.103,00 €	697,00 €	521,00 €	761,00 €	745,00 €	1.004,00 €	987,00 €	958,00 €	943,00 €
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	- 886,00 €	- 1.177,00 €	- 1.273,00 €	- 1.328,00 €	- 1.655,00 €	- 1.900,00 €	- 2.264,00 €	- 2.665,00 €	- 741,00 €	- 750,00 €	- 680,00 €	- 624,00 €
Ζημιές απομείωσης φύλων στοιχείων ενεργητικού	-	-	-	236,00 €	42,00 €	142,00 €	100,00 €	-	-	-	-	62,00 €
Λοιπές ζημιές απομείωσης	-	-	-	6.042,00 €	682,00 €	114,00 €	205,00 €	87,00 €	55,00 €	50,00 €	9,00 €	32,00 €
Έκτακτα έσοδα/(έξοδα) και προβλέψεις	-	-	-	501,00 €	12,00 €	264,00 €	57,00 €	79,00 €	66,00 €	13,00 €	62,00 €	88,00 €
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	- 7,00 €	5,00 €	-	1,00 €	-	2,00 €	-	-	5,00 €	7,00 €	29,00 €	23,00 €
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	818,00 €	398,00 €	177,00 €	6.975,00 €	1.694,00 €	1.903,00 €	1.751,00 €	2.086,00 €	137,00 €	181,00 €	236,00 €	160,00 €
Φόρος Εισοδήματος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Έκτακτες προσαρμογές φόρου	- 141,00 €	- 82,00 €	60,00 €	1.319,00 €	335,00 €	454,00 €	484,00 €	604,00 €	54,00 €	5,00 €	78,00 €	31,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	677,00 €	316,00 €	117,00 €	5.656,00 €	1.359,00 €	1.118,00 €	1.021,00 €	1.050,00 €	222,00 €	176,00 €	158,00 €	129,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ από διακοπές δραστηριότητας	-	-	33,00 €	160,00 €	86,00 €	39,00 €	175,00 €	105,00 €	32,00 €	61,00 €	65,00 €	2,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ	677,00 €	316,00 €	84,00 €	5.496,00 €	1.445,00 €	1.157,00 €	1.196,00 €	1.155,00 €	254,00 €	115,00 €	93,00 €	127,00 €
Που αναλογούν σε:												
Τρίτους	25,00 €	11,00 €	16,00 €	12,00 €	13,00 €	3,00 €	23,00 €	26,00 €	19,00 €	11,00 €	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	652,00 €	305,00 €	68,00 €	5.508,00 €	1.458,00 €	1.154,00 €	1.219,00 €	1.181,00 €	235,00 €	104,00 €	93,00 €	127,00 €
Κέρδη/Ζημιές ανά μετοχή (σε ευρώ):												
Βασικά και προσαρμοσμένα	1,18 €	0,41 €	0,15 €	10,13 €	23,06 €	0,41 €	10,58 €	4,02 €	0,11 €	0,05 €	0,04 €	0,04 €
Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	0,08 €	0,08 €	10,42 €	21,49 €	0,40 €	9,06 €	3,68 €	0,10 €	0,08 €	0,07 €	0,04 €

Ποσά σε εκστ. ευρώ (Εάν είν. αναφέρεται, διαφορετικά)

ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK - ΕΝΟΠΗΘΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (2008-2019)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.041,00 €	3.079,00 €	3.606,00 €	3.286,00 €	2.065,00 €	1.986,00 €	1.948,00 €	1.798,00 €	1.477,00 €	1.524,00 €	1.924,00 €	4.679,00 €
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4.613,00 €	4.784,00 €	5.159,00 €	6.988,00 €	4.693,00 €	2.567,00 €	3.059,00 €	2.808,00 €	2.759,00 €	2.123,00 €	2.307,00 €	3.007,00 €
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην												
εύλογη αξία μέσω αποκελευσμάτων	1.012,00 €	868,00 €	638,00 €	503,00 €	710,00 €	375,00 €	360,00 €	100,00 €	71,00 €	49,00 €	43,00 €	110,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.518,00 €	1.224,00 €	1.440,00 €	1.818,00 €	1.888,00 €	1.264,00 €	2.134,00 €	1.884,00 €	1.980,00 €	1.878,00 €	1.871,00 €	2.262,00 €
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	55.878,00 €	55.837,00 €	56.268,00 €	48.094,00 €	43.171,00 €	45.610,00 €	42.133,00 €	39.893,00 €	39.058,00 €	37.108,00 €	36.232,00 €	37.365,00 €
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	12.200,00 €	15.243,00 €	16.563,00 €	11.383,00 €	9.469,00 €	18.716,00 €	17.849,00 €	16.291,00 €	12.518,00 €	7.605,00 €	7.772,00 €	7.951,00 €
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	-	-	-	-	-	-	-	-	101,00 €	156,00 €	113,00 €	235,00 €
Ιδιχορυσισιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	1.231,00 €	1.252,00 €	1.237,00 €	1.304,00 €	690,00 €	770,00 €	702,00 €	666,00 €	638,00 €	390,00 €	353,00 €	746,00 €
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	-	-	616,00 €	728,00 €	876,00 €	925,00 €	905,00 €	277,00 €	331,00 €	1.184,00 €
Υπερζία και λοιπά άλλα πάγια στοιχεία	731,00 €	710,00 €	734,00 €	465,00 €	406,00 €	266,00 €	150,00 €	127,00 €	145,00 €	152,00 €	183,00 €	378,00 €
Αναβολόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	-	1.726,00 €	2.106,00 €	3.063,00 €	3.894,00 €	4.859,00 €	4.929,00 €	4.859,00 €	4.914,00 €	4.766,00 €
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	978,00 €	1.272,00 €	1.543,00 €	1.255,00 €	1.839,00 €	2.241,00 €	2.143,00 €	2.151,00 €	1.851,00 €	1.724,00 €	1.934,00 €	2.003,00 €
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	-	-	-	-	-	-	270,00 €	2.051,00 €	-	2.184,00 €	20,00 €	75,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	82.202,00 €	84.269,00 €	87.188,00 €	76.822,00 €	67.653,00 €	77.586,00 €	75.518,00 €	73.553,00 €	66.432,00 €	60.029,00 €	57.997,00 €	64.761,00 €
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ												
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές τράπεζες	15.925,00 €	17.188,00 €	25.480,00 €	32.525,00 €	29.047,00 €	16.907,00 €	12.610,00 €	25.267,00 €	13.906,00 €	9.994,00 €	2.050,00 €	1.900,00 €
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.792,00 €	2.258,00 €	1.144,00 €	3.406,00 €	2.772,00 €	10.192,00 €	10.256,00 €	4.516,00 €	7.780,00 €	3.997,00 €	6.376,00 €	5.022,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	3.077,00 €	2.274,00 €	2.681,00 €	3.013,00 €	2.677,00 €	1.558,00 €	2.475,00 €	2.359,00 €	2.441,00 €	1.853,00 €	1.893,00 €	2.726,00 €
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.656,00 €	46.808,00 €	44.435,00 €	32.459,00 €	30.752,00 €	41.535,00 €	40.878,00 €	31.446,00 €	34.031,00 €	33.843,00 €	39.083,00 €	44.841,00 €
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	8.565,00 €	7.667,00 €	5.389,00 €	2.671,00 €	1.365,00 €	789,00 €	811,00 €	150,00 €	102,00 €	549,00 €	2.707,00 €	2.406,00 €
Λοιπές υποχρεώσεις	1.564,00 €	1.760,00 €	1.965,00 €	1.873,00 €	1.695,00 €	2.082,00 €	2.020,00 €	742,00 €	778,00 €	684,00 €	845,00 €	1.191,00 €
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	-	-	-	-	-	-	164,00 €	1.941,00 €	-	1.959,00 €	-	8,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	77.579,00 €	77.955,00 €	81.094,00 €	75.947,00 €	68.308,00 €	73.063,00 €	69.214,00 €	66.421,00 €	59.038,00 €	52.879,00 €	52.954,00 €	58.094,00 €
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ												
Μετοχικό κεφάλαιο - Κοινές μετοχές	1.378,00 €	1.480,00 €	1.478,00 €	1.226,00 €	1.222,00 €	1.641,00 €	4.412,00 €	656,00 €	655,00 €	655,00 €	655,00 €	852,00 €
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το όριο	1.100,00 €	1.441,00 €	1.440,00 €	1.439,00 €	1.451,00 €	6.669,00 €	6.682,00 €	8.055,00 €	8.055,00 €	8.055,00 €	8.055,00 €	8.054,00 €
Αποθεματικά και αποσπώμενα εις νέον	1.109,00 €	1.377,00 €	1.113,00 €	3.763,00 €	4.922,00 €	5.095,00 €	6.485,00 €	3.241,00 €	2.949,00 €	2.556,00 €	3.709,00 €	2.241,00 €
Μετοχικό κεφάλαιο - Προνομιούχες μετοχές	-	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	950,00 €	-	-
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους												
Μετόχους της Τράπεζας	3.587,00 €	5.248,00 €	4.981,00 €	148,00 €	1.299,00 €	4.165,00 €	5.559,00 €	6.420,00 €	6.711,00 €	7.104,00 €	5.001,00 €	6.655,00 €
Προνομιούχοι Ίδιοι	705,00 €	791,00 €	791,00 €	745,00 €	367,00 €	77,00 €	77,00 €	43,00 €	43,00 €	43,00 €	42,00 €	2,00 €
Διασώσιμα Ίδια	331,00 €	275,00 €	322,00 €	278,00 €	277,00 €	281,00 €	668,00 €	669,00 €	640,00 €	3,00 €	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	4.623,00 €	6.314,00 €	6.094,00 €	875,00 €	655,00 €	4.523,00 €	6.304,00 €	7.132,00 €	7.394,00 €	7.150,00 €	5.043,00 €	6.667,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	82.202,00 €	84.269,00 €	87.188,00 €	76.822,00 €	67.653,00 €	77.586,00 €	75.518,00 €	73.553,00 €	66.432,00 €	60.029,00 €	57.997,00 €	64.761,00 €

Οικονομικές Καταστάσεις: Alpha Bank

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK - ΕΝΔΟΧΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (2008-2019)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ποσό σε γιλέκους ευρώ (Επίσης εάν αναφέρεται διαφορετικά)												
Τόκοι και εξοφλούμενα έσοδα	4.406.935,00 €	3.874.672,00 €	3.543.386,00 €	3.719.298,00 €	3.303.458,00 €	3.513.375,00 €	3.247.017,00 €	2.972.740,00 €	2.668.781,00 €	2.534.338,00 €	2.278.188,00 €	2.022.336,00 €
Τόκοι και εξοφλούμενα έσοδα	2.698.333,00 €	2.112.073,00 €	1.724.756,00 €	1.935.606,00 €	1.920.376,00 €	1.854.554,00 €	1.327.591,00 €	1.079.279,00 €	744.696,00 €	571.746,00 €	522.149,00 €	475.988,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΩΝ	1.798.602,00 €	1.762.599,00 €	1.818.630,00 €	1.783.692,00 €	1.383.282,00 €	1.657.821,00 €	1.919.426,00 €	1.892.461,00 €	1.924.085,00 €	1.942.592,00 €	1.756.046,00 €	1.547.888,00 €
Έσοδα από Αμοιβές και Προμήθειες	595.039,00 €	425.194,00 €	383.475,00 €	345.408,00 €	322.949,00 €	428.378,00 €	391.322,00 €	373.791,00 €	373.667,00 €	395.490,00 €	410.448,00 €	432.022,00 €
Έσοδα Προμήθειες	40.825,00 €	46.371,00 €	50.938,00 €	51.193,00 €	51.262,00 €	59.071,00 €	57.106,00 €	65.150,00 €	55.740,00 €	71.936,00 €	79.396,00 €	91.893,00 €
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	464.414,00 €	378.823,00 €	332.537,00 €	294.215,00 €	271.687,00 €	370.307,00 €	334.214,00 €	308.641,00 €	317.925,00 €	323.494,00 €	331.052,00 €	340.129,00 €
Έσοδα από μερισμάτα	2.991,00 €	2.646,00 €	2.678,00 €	3.618,00 €	998,00 €	1.048,00 €	1.552,00 €	3.308,00 €	3.178,00 €	1.435,00 €	1.344,00 €	1.072,00 €
Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποσβένονται στο αναπόσβεστο κόστος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	6.848,00 €	171.522,00 €	35.139,00 €	143.251,00 €	232.856,00 €	256.551,00 €	40.361,00 €	46.869,00 €	84.896,00 €	144.702,00 €	462.789,00 €	414.380,00 €
Λοιπά έσοδα	79.944,00 €	67.430,00 €	60.427,00 €	59.721,00 €	61.337,00 €	74.626,00 €	64.442,00 €	58.329,00 €	56.988,00 €	54.598,00 €	49.690,00 €	35.851,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	2.338.703,00 €	2.383.020,00 €	2.249.411,00 €	2.283.497,00 €	1.484.448,00 €	2.360.353,00 €	2.359.995,00 €	2.220.870,00 €	2.387.072,00 €	2.466.731,00 €	2.600.803,00 €	2.322.846,00 €
Αμοιβές και έσοδα προσωπικού	589.488,00 €	565.466,00 €	548.839,00 €	535.806,00 €	532.699,00 €	661.569,00 €	649.621,00 €	519.626,00 €	507.853,00 €	474.378,00 €	475.325,00 €	459.938,00 €
Κόστος/Πρόβλεψη αποζημιώσεων προγραμμάτων αποχώρησης προσωπικού	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Γενικά έσοδα διοίκησης	495.623,00 €	540.184,00 €	497.396,00 €	462.146,00 €	454.990,00 €	584.554,00 €	540.029,00 €	539.563,00 €	510.770,00 €	554.960,00 €	528.236,00 €	483.204,00 €
Αμοιβές	88.949,00 €	91.765,00 €	93.286,00 €	93.043,00 €	93.634,00 €	92.161,00 €	94.341,00 €	102.587,00 €	97.425,00 €	99.743,00 €	102.027,00 €	144.332,00 €
Λοιπά έσοδα	4.256,00 €	4.482,00 €	8.937,00 €	70.769,00 €	8.759,00 €	87.968,00 €	69.055,00 €	40.793,00 €	71.752,00 €	71.234,00 €	52.656,00 €	37.387,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.178.316,00 €	1.201.897,00 €	1.148.458,00 €	1.096.292,00 €	1.152.092,00 €	1.425.852,00 €	1.553.846,00 €	1.266.869,00 €	1.225.455,00 €	1.293.034,00 €	1.158.244,00 €	1.174.676,00 €
Ζημιές απεικονίσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	541.751,00 €	676.343,00 €	884.754,00 €	1.130.317,00 €	1.666.543,00 €	1.923.213,00 €	1.847.037,00 €	2.987.646,00 €	1.167.955,00 €	1.005.415,00 €	1.730.647,00 €	990.415,00 €
Αρνητική υπερτίμηση εταίρων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ζημιές απομειωμένων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου και δανείων προς ΔΕΚΟ που συμμετέχουν στο ΠΣ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανατομία κεφαλών/(γίμνω) από συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	3.283.052,00 €	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΚΕΡΑΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	625.633,00 €	501.817,00 €	216.371,00 €	4.731.694,00 €	1.344.580,00 €	2.278.146,00 €	1.011.360,00 €	2.043.466,00 €	9.678,00 €	1.651.200,00 €	289.353,00 €	145.152,00 €
Φόρος εισοδήματος	6.997,00 €	2.963,00 €	172,00 €	294,00 €	10.993,00 €	16.194,00 €	10.759,00 €	9.821,00 €	3.342,00 €	3.162,00 €	1.265,00 €	12.693,00 €
Εταιρική εισφορά (π.3845/2010)	625.633,00 €	501.817,00 €	216.371,00 €	4.731.694,00 €	1.344.580,00 €	2.278.146,00 €	1.011.360,00 €	2.043.466,00 €	9.678,00 €	1.651.200,00 €	289.353,00 €	145.152,00 €
ΚΕΡΑΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟ	518.636,00 €	498.854,00 €	216.200,00 €	4.731.400,00 €	1.333.587,00 €	2.261.952,00 €	1.000.601,00 €	2.033.645,00 €	6.336,00 €	1.647.838,00 €	288.088,00 €	132.459,00 €
Εξοφλούμενα	112.186,00 €	110.337,00 €	68.531,00 €	921.735,00 €	256.973,00 €	701.195,00 €	696.439,00 €	806.814,00 €	29.214,00 €	75.611,00 €	342.312,00 €	48.027,00 €
ΚΕΡΑΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟ	406.450,00 €	388.517,00 €	147.669,00 €	3.809.665,00 €	1.076.614,00 €	1.560.757,00 €	304.166,00 €	1.226.831,00 €	1.907.422,00 €	1.572.227,00 €	946.776,00 €	84.432,00 €
Εξοφλούμενα	513.447,00 €	349.077,00 €	86.039,00 €	3.809.949,00 €	1.087.607,00 €	2.579.341,00 €	314.921,00 €	1.236.652,00 €	19.536,00 €	89.509,00 €	52.959,00 €	97.225,00 €
Εξοφλούμενα	513.447,00 €	349.077,00 €	86.039,00 €	3.809.949,00 €	1.081.667,00 €	2.922.224,00 €	329.706,00 €	1.371.454,00 €	42.302,00 €	21.052,00 €	52.959,00 €	97.225,00 €
Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	512.067,00 €	349.814,00 €	85.649,00 €	3.810.169,00 €	1.082.101,00 €	2.922.169,00 €	329.809,00 €	1.371.714,00 €	42.140,00 €	21.071,00 €	52.961,00 €	97.010,00 €
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
από διακοπές δραστηριοτήτων	512.067,00 €	349.814,00 €	85.649,00 €	3.810.169,00 €	1.082.101,00 €	2.922.169,00 €	329.809,00 €	1.371.714,00 €	42.140,00 €	21.071,00 €	52.961,00 €	97.010,00 €
Κέρδη/Ζημιές αναλογούντα σε Τρίτους	1.380,00 €	737,00 €	390,00 €	220,00 €	414,00 €	55,00 €	101,00 €	260,00 €	160,00 €	19,00 €	2,00 €	115,00 €
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
από διακοπές δραστηριοτήτων	1.380,00 €	737,00 €	390,00 €	220,00 €	414,00 €	55,00 €	101,00 €	260,00 €	160,00 €	19,00 €	2,00 €	115,00 €
Κέρδη/Ζημιές ανά μετοχή (σε ευρώ):	1,15 €	0,64 €	0,05 €	7,27 €	1,12 €	0,44 €	1,34 €	3,56 €	0,03 €	0,01 €	0,03 €	0,06 €
Βασικά & Προσαρμοσμένα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Βασικά & Προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Βασικά & Προσαρμοσμένα από διακοπές δραστηριοτήτων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK - ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΟΣ ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ (2008-2019)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές Τράπεζες	3.450.947,00 €	3.814.675,00 €	4.124.283,00 €	2.103.888,00 €	1.437.248,00 €	1.688.182,00 €	2.019.017,00 €	1.730.327,00 €	1.514.607,00 €	1.593.850,00 €	1.928.205,00 €	2.028.335,00 €
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.829.970,00 €	5.108.146,00 €	2.397.664,00 €	1.807.079,00 €	3.382.690,00 €	2.566.230,00 €	2.771.739,00 €	1.976.275,00 €	1.969.281,00 €	1.715.649,00 €	2.500.492,00 €	3.332.690,00 €
Αξιογράφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	81.135,00 €	70.600,00 €	41.268,00 €	13.960,00 €	20.132,00 €	8.836,00 €	4.189,00 €	2.779,00 €	4.701,00 €	8.685,00 €	8.339,00 €	18.751,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	485.026,00 €	347.178,00 €	441.082,00 €	624.447,00 €	736.693,00 €	797.393,00 €	1.148.476,00 €	793.015,00 €	634.323,00 €	622.536,00 €	725.173,00 €	1.009.193,00 €
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων	50.704.702,00 €	51.399.939,00 €	49.304.745,00 €	44.875.706,00 €	40.578.845,00 €	51.678.313,00 €	49.556.985,00 €	46.186.116,00 €	44.028.760,00 €	43.318.193,00 €	40.228.319,00 €	39.266.269,00 €
Χαρτόφυλα ενοπιωμένου χαρτοφυλακίου												
-Χαρτόφυλα διαθέσιμα προς πώληση	752.526,00 €	1.418.162,00 €	2.375.964,00 €	3.078.918,00 €	6.037.238,00 €	4.966.934,00 €	5.688.286,00 €	5.794.484,00 €	5.217.063,00 €	5.873.768,00 €	6.961.822,00 €	7.557.499,00 €
-Διακρατούμενα έως τη λήξη χρεοφύλα	4.488.709,00 €	4.868.493,00 €	5.282.498,00 €	2.747.072,00 €	1.535.572,00 €	1.369.786,00 €	3.103.818,00 €	79.709,00 €	44.999,00 €	10.870,00 €	10.870,00 €	10.703.700,00 €
-Δανειακού χαρτοφυλακίου						4.308.586,00 €	4.299.482,00 €	4.289.482,00 €	2.682.895,00 €		42.794,00 €	55.541,00 €
Επενδύσεις σε ομνημένες εταιρίες και κοινοπραξίες	59.260,00 €	50.715,00 €	49.617,00 €	44.855,00 €	74.610,00 €	50.044,00 €	46.383,00 €	45.771,00 €	21.792,00 €	18.886,00 €	23.194,00 €	13.385,00 €
Επενδύσεις σε ακίνητα	66.875,00 €	72.668,00 €	71.729,00 €	64.688,00 €	493.498,00 €	560.453,00 €	567.212,00 €	623.662,00 €	614.092,00 €	553.343,00 €	493.161,00 €	485.836,00 €
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.254.240,00 €	1.258.451,00 €	1.240.658,00 €	1.220.949,00 €	987.385,00 €	1.122.470,00 €	1.083.348,00 €	860.901,00 €	793.988,00 €	733.833,00 €	734.663,00 €	852.332,00 €
Υπεράσια και λοιπά άυλα πάγια	159.961,00 €	178.109,00 €	193.191,00 €	181.512,00 €	141.757,00 €	242.914,00 €	331.424,00 €	345.151,00 €	371.314,00 €	389.809,00 €	434.093,00 €	492.346,00 €
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	333.499,00 €	293.289,00 €	427.554,00 €	1.466.974,00 €	1.806.151,00 €	2.788.688,00 €	3.689.446,00 €	4.339.176,00 €	4.519.046,00 €	4.330.602,00 €	5.290.763,00 €	5.174.297,00 €
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	549.299,00 €	599.984,00 €	666.984,00 €	817.751,00 €	1.014.735,00 €	1.542.890,00 €	1.385.065,00 €	1.508.633,00 €	1.430.659,00 €	1.348.785,00 €	1.363.685,00 €	1.336.898,00 €
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	53.805,00 €	115.640,00 €	181.078,00 €	100.546,00 €	6.804,00 €	5.638,00 €	53.971,00 €	663.663,00 €	625.216,00 €	288.977,00 €	272.037,00 €	563.519,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	65.269.954,00 €	69.596.047,00 €	66.798.315,00 €	59.148.045,00 €	58.253.418,00 €	73.697.267,00 €	72.935.461,00 €	69.297.542,00 €	64.872.266,00 €	60.807.786,00 €	61.006.740,00 €	63.457.621,00 €
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ												
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	8.963.796,00 €	13.235.439,00 €	16.461.381,00 €	22.521.200,00 €	25.215.163,00 €	19.082.724,00 €	17.300.114,00 €	25.115.363,00 €	19.105.377,00 €	13.141.531,00 €	10.456.359,00 €	10.261.283,00 €
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	805.346,00 €	603.932,00 €	1.105.433,00 €	1.578.143,00 €	1.518.881,00 €	1.375.500,00 €	1.948.541,00 €	1.550.529,00 €	1.336.277,00 €	1.029.421,00 €	1.147.895,00 €	1.446.915,00 €
Υποχρεώσεις προς πελάτες												
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεως μαζ)	42.546.777,00 €	42.315.694,00 €	38.292.501,00 €	29.399.461,00 €	28.464.349,00 €	42.484.860,00 €	42.950.633,00 €	31.434.266,00 €	32.946.116,00 €	34.890.436,00 €	38.731.835,00 €	40.354.284,00 €
Ομολογίες εκδόσεως μαζ διατεθείσες σε υποχρεώσεις												
Θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	7.241.185,00 €	5.148.875,00 €	3.561.188,00 €	2.188.545,00 €	732.259,00 €	782.936,00 €	1.523.521,00 €	400.729,00 €	616.865,00 €	655.567,00 €	943.334,00 €	1.088.693,00 €
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	128.062,00 €	108.487,00 €	136.520,00 €	51.560,00 €	42.529,00 €	56.788,00 €	61.794,00 €	38.192,00 €	33.778,00 €	42.761,00 €	41.272,00 €	39.873,00 €
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις εργαζομένων	197.779,00 €	202.492,00 €	263.510,00 €	360.933,00 €	412.020,00 €	35.160,00 €	25.500,00 €	20.852,00 €	21.219,00 €	24.997,00 €	18.661,00 €	31.865,00 €
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	42.762,00 €	47.850,00 €	52.592,00 €	58.473,00 €	52.182,00 €	78.700,00 €	105.353,00 €	108.550,00 €	91.828,00 €	92.038,00 €	86.744,00 €	90.932,00 €
Λοιπές υποχρεώσεις	1.350.287,00 €	1.304.862,00 €	1.058.511,00 €	927.107,00 €	929.748,00 €	1.156.000,00 €	1.091.747,00 €	910.623,00 €	879.185,00 €	870.682,00 €	908.515,00 €	1.057.844,00 €
Πρόβλεψεις	53.263,00 €	55.057,00 €	82.745,00 €	96.315,00 €	138.787,00 €	278.894,00 €	212.712,00 €	298.458,00 €	321.704,00 €	433.240,00 €	527.386,00 €	599.541,00 €
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση												
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	61.329.257,00 €	63.622.688,00 €	61.014.381,00 €	57.181.797,00 €	57.505.918,00 €	65.329.532,00 €	65.228.911,00 €	60.244.343,00 €	55.758.853,00 €	51.181.095,00 €	52.863.624,00 €	54.382.031,00 €
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ												
Κεφάλαια και αποθεματικά που αναλογούν στους Μετόχους της Τράπεζας	1.891.590,00 €	3.451.067,00 €	3.451.067,00 €	1.100.281,00 €	1.100.281,00 €	4.216.872,00 €	3.830.718,00 €	461.064,00 €	461.064,00 €	463.110,00 €	463.110,00 €	463.110,00 €
Μετοχικό Κεφάλαιο												
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το όριο Αποθεματικά	188.404,00 €	406.867,00 €	406.867,00 €	2.757.653,00 €	2.757.653,00 €	4.212.062,00 €	4.838.216,00 €	10.790.870,00 €	10.790.870,00 €	10.801.029,00 €	10.801.029,00 €	10.801.029,00 €
Ποσό που καταχωρήθηκαν απειθείας στην Καθολική Θέση και αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση												
Απαιτήσεις εις νέον	969.815,00 €	1.274.961,00 €	1.288.496,00 €	2.659.574,00 €	3.358.207,00 €	747.572,00 €	1.142.801,00 €	2.546.885,00 €	2.506.711,00 €	2.490.040,00 €	3.624.897,00 €	3.572.126,00 €
Ίδρες Μετοχές	68.985,00 €						25,00 €					122,00 €
Δικαιώματα τρίτων	3.020.824,00 €	5.372.148,00 €	5.210.871,00 €	1.417.263,00 €	588.042,00 €	8.312.395,00 €	7.651.820,00 €	9.013.963,00 €	9.077.284,00 €	9.583.050,00 €	8.095.195,00 €	8.431.567,00 €
Υφιστάμενα κεφάλαια	32.567,00 €	17.424,00 €	13.413,00 €	11.700,00 €	11.904,00 €	23.640,00 €	23.266,00 €	23.998,00 €	20.997,00 €	28.534,00 €	28.814,00 €	28.951,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	3.940.697,00 €	5.973.359,00 €	5.783.934,00 €	1.966.248,00 €	747.500,00 €	8.367.735,00 €	7.706.550,00 €	9.053.199,00 €	9.113.413,00 €	9.626.691,00 €	8.143.116,00 €	8.475.590,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	65.269.954,00 €	69.596.047,00 €	66.798.315,00 €	59.148.045,00 €	58.253.418,00 €	73.697.267,00 €	72.935.461,00 €	69.297.542,00 €	64.872.266,00 €	60.807.786,00 €	61.006.740,00 €	63.457.621,00 €

